

Zomerrapportage 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemeen	6
Bestuurlijk voorwoord.....	7
Leeswijzer	8
Financieel perspectief	9
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid.....	12
1.1 Bestuur	13
1.2 Burgerzaken	21
1.3 Veiligheid.....	22
1.4 Investerings	27
2. Openbare ruimte	28
2.1 Verkeer en vervoer	29
2.2 Openbaar groen	36
2.3 Water	39
2.4 Investerings	40
3. Economie, Recreatie en Toerisme	51
3.1 Economie.....	52
3.2 Recreatie en toerisme	62
3.3. Bedrijfslocaties.....	66
3.4 Investerings	68
4. Onderwijs.....	70
4.1. Onderwijsbeleid	71
4.2. Onderwijshuisvesting.....	79

4.3 Investeringsen.....	83
5. Sport en Cultuur.....	86
5.1 Sport.....	87
5.2 Cultuur	90
5.3 Investeringsen	95
6. Sociaal domein.....	98
6.1 Leefbaarheid	99
6.2 Inkomensvoorziening.....	102
6.3 Werk en activering	104
6.4 Jeugd	107
6.5 Maatschappelijke ondersteuning.....	112
6.6. Gezondheidszorg.....	113
6.7 Investeringsen	117
7. Milieu	119
7.1 Riolering	120
7.2 Afval	122
7.3 Milieubeheer.....	125
7.4 Investeringsen	144
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing.....	148
8.1 Ruimtelijke ordening.....	149
8.2 Bouwen en wonen	156
8.3 Investeringsen	159
9. Algemene dekkingsmiddelen.....	160
9.1 Algemene uitkering.....	161

9.2 Lokale heffingen	162
9.3 Overige baten en lasten	163
9.4 Treasury	164
10. Overhead	165
10.1 Overhead.....	166
10.2 Investerings	168
11. Vennootschapsbelasting.....	170
11.1 Vennootschapsbelasting.....	171
12. Onvoorzien	172
12.1 Onvoorzien	173
13. Mutaties in de reserves	174
13.1 Mutaties in de reserves.....	175
Paragrafen	176
Frictie	177

Algemeen

Bestuurlijk voorwoord

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de zomerrapportage 2023 aan. In deze rapportage geven wij u de tussentijdse verantwoording over het beleid en doelstellingen, zoals in de begroting 2023 is opgenomen. Tevens worden de financiële mutaties weergegeven

Tussentijdse verantwoording over beleid en doelstellingen

Per beleidsveld wordt een toelichting gegeven op de stand van zaken van de doelstelling die in de begroting 2023 waren opgenomen. Hiervoor zijn de velden kwaliteit en tijd gevuld. Voor investeringen die waren opgenomen in de begroting 2023 wordt dit ook aangegeven. Hierbij wordt tevens het veld geld gevuld.

Saldo

Het resultaat van de zomerrapportage bedraagt € 728.000 positief. Daarmee komt het te verwachten resultaat op € 1.807.000 negatief.

Het saldo van de zomernota wordt voornamelijk veroorzaakt door enkele grote posten:

- Buig € 800.000 voordelig (programma 6)
- Jeugd € 900.000 nadelig (programma 6, beleidsveld 6.4)
- Algemene uitkering, inclusief toewijzen taakmutaties en budget WSW € 855.000 voordelig (programma 9 (beleidsvelden 9.1 en 9.3) en programma 6 (beleidsveld 6.3))

Toelichting mutaties begroting

Conform artikel 7 lid 3 van de financiële verordening worden alleen afwijkingen van groter dan € 100.000 per beleidsveld en afwijkingen op investeringsbudgetten groter dan € 100.000 of 10% van het investeringsbudget toegelicht. Tevens worden de mutaties in de reserves, ongeacht het bedrag, toegelicht.

Daarnaast worden wijzigingen die per saldo geen effect hebben op het begrotingssaldo, maar waarbij sprake is van inkomsten van derden of een onttrekking uit de reserves >€ 100.000 waar uitgaven met gelijke omvang tegen over staan ook afzonderlijk opgenomen en toegelicht.

Per programma zijn ook Begrotingswijzigingen zonder effect op begrotingssaldo opgenomen. Hieronder vallen mutaties op de begroting die geen effect hebben op het begrotingssaldo (saldo € 0). Dit zijn meestal herschikkingen van budgetten die over programma's (of beleidsveld) gaan. Deze herschikking heeft geen financieel effect en de bestedingsdoelen wijzigen ook niet. Daarom worden deze ook niet verder inhoudelijk toegelicht in de zomerrapportage.

De mutaties die in de zomerrapportage zijn opgenomen hebben hun aanvang in 2023. Mutaties die in 2024 of hun aanvang hebben worden opgenomen in de begroting 2024.

Leeswijzer

Leeswijzer

In deze zomerrapportage komen veel financiële tabellen voor. In deze tabellen zijn afgeronde bedragen gepresenteerd, hierdoor kan het gepresenteerde saldo afwijken van de opgetelde (afgeronde) bedragen.

Daarnaast mag u een negatief bedrag interpreteren als een last of verslechtering van het begrotingsaldo. Bedragen die positief zijn kunt u interpreteren als een baat of verbetering van het programmasaldo. Mocht dit anders zijn, dan is dit bij de tabel vermeld.

Financieel perspectief

Saldo na de Zomerrapportage

In onderstaande tabel wordt het verloop van het begrotingssaldo weergegeven.

<i>bedragen x € 1.000</i>				
Begrotingssaldo	2023	2024	2025	2026
Primitieve begroting 2023	-2.121	3.928	7.201	-6.341
Raadsvergadering 10 november 2022				
* 2de bestuursrapportage 2022	16	16	-90	-90
Raadsvergadering 2 februari 2023				
* Verstrekking krediet herinrichting provinciale weg N321 (Grave-Beers)	0	0	-5	-5
Raadsvergadering 9 maart 2023				
* Heroverwegen van nieuwbouw en beschikbaar stellen van krediet à € 370.200 voor gedeeltelijke renovatie en voorbereidingskrediet nieuwbouw sporthal De Looierij te Mill	0	-37	103	102
* Vaststelling Beleidsnota Kansrijk opgroeien in het Land van Cuijk, Een sterke basis voor de jeugd 2023-2026	0	0	0	0
Raadsvergadering 6 april 2023				
* Nota reserves en voorzieningen Land van Cuijk 2023	-434	-395	-395	-395
Raadsvergadering 25 mei 2023				
Geen besluitvorming met financiële gevolgen voor het begrotingssaldo	0	0	0	0
Raadsvergadering 29 juni 2023				
* Beschikbaar stellen van een krediet à € 148.103 voor het toekomstbestendig maken en verduurzamen van wijkaccommodatie De Wester te Mill	4	-3	0	2
* Oprichten grondbank gemeente Land van Cuijk	0	0	0	0
* Bijdrage aan derden zijnde Sportfondsen BV à € 3.478.500 voor renovatie van sportcomplex De Kwel te Cuijk (opgenomen in kadernota 2024)	0	0	0	0
Begrotingssaldo voor zomerrapportage 2023	-2.535	3.509	6.814	-6.727
Effect zomerrapportage 2023	728	273	275	239
Begrotingssaldo na zomerrapportage 2023 *	-1.807	3.782	7.089	-6.488

* *begrotingssaldo meerjarig is excl. effecten van de kadernota 2024 en meicirculaire 2023. In de begroting 2024 zal een verloopoverzicht worden opgenomen vanuit begroting 2023 (saldo naar saldo).*

Mutaties Zomerrapportage

In onderstaande tabel worden de wijzigingen per programma weergegeven voor de jaren 2023 t/m 2026 en het effect op het begrotingsaldo voor 2023. Tevens wordt voor het jaar 2023 de wijziging gesplitst in wijzigingen met en zonder effect op het begrotingsaldo.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 (2024)	Wijziging Zomerrapportage 2023 (2025)	Wijziging Zomerrapportage 2023 (2026)
Lasten							
1. BESTUUR EN VEILIGHEID	-18.475	104	864	-17.506	8	8	8
2. OPENBARE RUIMTE	-28.235	-191	-167	-28.593	-455	-454	-454
3.ECONOMIE	-8.348	-5	-540	-8.893	-550	-549	-549
4. ONDERWIJS	-10.489	-1.261	-72	-11.823	-154	-154	-154
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-12.514	-589	-103	-13.206	-587	-586	-586
6. SOCIAAL DOMEIN	-117.631	-2.406	-2.044	-122.081	-979	-979	-979
7. MILIEU	-25.848	-2.930	360	-28.418	149	149	149
8. VHROSV	-19.940	-2.063	787	-21.216	262	262	262
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-61.517	-2.306	1.945	-61.878	1.682	1.703	1.575
10. OVERHEAD	-50.070	-408	-4.964	-55.442	-1.274	-1.294	-1.202
11. VENNOOTSCHAPSBELASTING	-180	0	0	-180	0	0	0
12. ONVOORZIEN	-299	0	0	-299	0	0	0
13. MUTATIES IN DE RESERVES	-3.143	0	3.143	0	847	847	847
Totaal	-356.690	-12.055	-791	-369.535	-1.052	-1.050	-1.086
Baten							
1. BESTUUR EN VEILIGHEID	5.563	-99	20	5.484	-79	-79	-79
2. OPENBARE RUIMTE	2.330	191	1.182	3.704	888	888	888
3.ECONOMIE	5.731	-5	1.293	7.020	1.127	1.118	1.118
4. ONDERWIJS	2.885	1.027	985	4.897	737	737	737
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	1.175	757	402	2.334	547	547	547
6. SOCIAAL DOMEIN	23.770	1.237	2.852	27.859	1.683	1.683	1.683
7. MILIEU	24.458	2.900	33	27.391	33	33	33
8. VHROSV	12.900	2.218	142	15.261	137	137	137
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	268.432	4.512	-823	272.121	-823	-823	-823
10. OVERHEAD	67	45	1.547	1.659	1.345	1.345	1.345
13. MUTATIES IN DE RESERVES	6.844	0	-6.844	0	-4.271	-4.261	-4.261
Totaal	354.155	12.783	791	367.729	1.325	1.325	1.325
Saldo	-2.535	728	0	-1.807	273	275	239

1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid

Dit programma gaat over de manier waarop het gemeentebestuur samenwerkt met inwoners en met andere gemeenten, over de ambities ten aanzien van de dienstverlening (zoals de digitale dienstverlening, telefonische dienstverlening, burgerzaken) en over de organisatie van de gemeente.

Ook gaan we in dit programma in op de verschillende aspecten van veiligheid, crisisbeheersing en brandweer, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Samen met diverse partijen, zoals het veiligheidshuis, de GGD, politie, brandweer, justitie en andere samenwerkingsorganisaties werken we aan een veilige en leefbare gemeente. We zetten in op het voorkomen én bestrijden van incidenten, veiligheidsproblemen, rampen en crises. Onze inwoners kunnen rekenen op een snelle hulpverlening. De gemeente is regievoerder en werkt nadrukkelijk samen met alle partners om de veiligheid en leefbaarheid op een zo hoog mogelijk niveau te brengen en te houden voor iedereen die woont, werkt en verblijft in de gemeente Land van Cuijk.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.1 BESTUUR	-5.423	45	339	-5.039
1.2 BURGERZAKEN	-3.291	68	-18	-3.241
1.3 VEILIGHEID	-9.761	-8	543	-9.226
Totaal 1. BESTUUR EN VEILIGHEID	-18.475	104	864	-17.506
Baten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.1 BESTUUR	126	0	0	126
1.2 BURGERZAKEN	847	0	0	847
1.3 VEILIGHEID	4.589	-99	20	4.510
Totaal 1. BESTUUR EN VEILIGHEID	5.563	-99	20	5.484
Saldo	-12.912	5	884	-12.023

1.1 Bestuur

Bestuur

Tot het beleidsveld Bestuur horen de positionering en de samenwerkingen van de gemeente Land van Cuijk. Zoals hoe we vorm willen geven aan de identiteit van onze gemeente en van haar kernen. En te bepalen wat ons kenmerkt en hoe we ons willen opstellen. Hoe we samenwerken, binnen ons eigen bestuur en met anderen, zoals (regio)gemeenten en andere overheden. Maar het gaat nadrukkelijk ook over de wijze waarop onze gemeente zich opstelt naar inwoners, vanuit dienstverlenend perspectief én als partner van inwonersinitiatieven.

Wat willen we bereiken?

Communicatie

De gemeente Land van Cuijk wil een toegankelijke en benaderbare gemeente zijn die oog en oor heeft voor wat er speelt en leeft in de kernen. De reeds opgestelde visie op communicatie en het uitvoeringsplan communicatie geven hier richting en uitvoering aan. We vinden het belangrijk om inwoners en ondernemers duidelijk en transparant te informeren over onze dienstverlening, plannen, projecten, procedures en besluiten. We willen communiceren in begrijpelijke taal en gebruiken hiervoor nieuwe en bestaande communicatiekanalen, passend bij de doelgroep en de boodschap. In onze communicatie willen we aansluiten op de informatiebehoefte van inwoners en ondernemers. We halen de buitenwereld naar binnen en maken dit onderdeel van onze communicatieaanpak. We zijn trots op onze nieuwe gemeente, de 33 kernen en inwoners en ondernemers en dragen dit in onze communicatie, intern en extern, uit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Newsroom

Via het 'newsroom principe' halen we op wat er speelt en leeft in onze gemeente (onder andere via de social media kanalen en het KCC). In onze communicatie geven we hier betekenis aan en spelen we hier op in.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de Newsroom werkend en zijn medewerkers opgeleid. De informatie die wordt opgehaald via het 'newsroom principe' vormt een belangrijk uitgangspunt in de communicatieaanpak.

De Newsroom staat en is gepresenteerd aan het college. Al doende worden nog verbeteringen in kwaliteit en efficiency doorgevoerd.

Zaken als beeldschermen bij communicatie en KCC, waarover eerder in het traject is gesproken, komen te vervallen aangezien we de toegevoegde waarde daarvan op dit moment onvoldoende vinden.

Tijd (toelichting)

Start vierde kwartaal 2022, afronding derde kwartaal 2023, daarna doorlopend.

Afronding van de projectfase is in het tweede kwartaal gerealiseerd. De Newsroom functioneert, na een proeffase van 4 maanden, naar behoren.

Positionering gemeente Land van Cuijk (intern en extern)

Voor de nadere positionering van het Land van Cuijk gaan we, in samenwerking met stakeholders, een plan van aanpak uitwerken.

Kwaliteit (toelichting)

De eerste inventariserende gesprekken hebben hierover plaatsgevonden (themacollege en PoHo). In de tweede helft van 2023 wordt het plan van aanpak gebiedsbranding uitgewerkt.

Tijd (toelichting)

Op grond van de bestuurlijke opdracht (Q2 juni 2023) zal in de tweede helft van 2023 het plan van aanpak verder worden uitgewerkt.

Uitvoeringsplan communicatie

De inmiddels opgestelde visie op communicatie en het bijbehorende uitvoeringsplan vormen een belangrijke leidraad voor de doorontwikkeling van (online) communicatie en de online dienstverlening. In het uitvoeringsplan staan de communicatieacties die we in 2022, 2023 en 2024 gaan uitvoeren en die voortvloeien uit de zes communicatierichtlijnen in de visie op communicatie.

Kwaliteit (toelichting)

De acties zoals genoemd en deels al uitgewerkt in het Uitvoeringsplan Communicatie worden in 2023 uitgevoerd.

Het acties in het uitvoeringsplan worden uitgevoerd volgens de aangegeven planning.

Tijd (toelichting)

2022, 2023, 2024.

Wat willen we bereiken?

Dienstverlening

Als gemeente Land van Cuijk verbinden we ons aan de kernwaarden betrouwbaar, innovatief en wendbaar. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het imago van de organisatie. Door de kernwaarden in onze dienstverlening toe te passen, blijven we geloofwaardig. Uiteindelijk blijven we op zoek naar manieren waarop we onze dienstverlening kunnen verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op weg naar klantgedreven dienstverlening: kijken als klant

De nadruk in het dienstverleningsconcept inclusief het uitvoeringplan ligt op het doorontwikkelen van de dienstverlening. Het continu verbeteren van de kwaliteit van onze (digitale) dienstverlening vraagt om het continu meten op alle contactkanalen, producten en processen. De antwoorden uit de verschillende onderzoeken geven waardevolle inzichten in de aspecten waar de organisatie gewaardeerd wordt en waar klanten en/of medewerkers juist ruimte zien voor verbetering. Hiermee zetten we in op de doelstelling om situationeel op zoek te gaan waar dienstverlening nog beter kan en tegelijkertijd geeft het inzicht in hoe betrouwbaar, innovatief en wendbaar we zijn. Om de kernwaarden goed in te zetten en toe te (blijven) passen is het structureel investeren nodig in expertise en middelen. Daarnaast is de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening en online communicatie van belang. In het projectplan 'basis op orde' staan de concrete acties, fasering en nodige (financiële) middelen.

Kwaliteit (toelichting)

In maart 2023 is het vernieuwde uitvoeringsplan dienstverlening 2023-2024 vastgesteld door de directie. Op dit moment zijn we bezig met uitvoering geven aan de activiteiten uit het Uitvoeringsplan waaronder het tevredenheidsonderzoek Dienstverlening.

Tijd (toelichting)

Doorlopend uitvoering geven aan de planning zoals opgenomen in het uitvoeringsplan.

Wat willen we bereiken?

Kabinetszaken

De gemeente Land van Cuijk is een van grotere gemeenten in Brabant en wil deze positie uitstralen, verder inkleuren en 'smoel' geven. Bij externe optredens dragen bestuurders deze visie uit als 'het gezicht van Land van Cuijk'. Daarbij worden ze gefaciliteerd en ondersteund door Kabinetszaken. De medewerkers stemmen waar nodig is af met diverse vakafdelingen. Bovendien zorgen zij voor een goede relatie met externe organisaties en hebben zij een goede antenne voor wat er leeft en speelt bij die maatschappelijke organisaties. Ze zijn alert op signalen uit de samenleving en zijn zich bewust van het afbreukrisico. Naast de reguliere taken als uitvoering geven aan en advisering over Koninklijk en gemeentelijk waarderingsbeleid, adviseert Kabinetszaken op het gebied van professionalisering van relatiebeheer.

Wat gaan we daarvoor doen?

Professionaliseren kabinetszaken

Om de corporate identity goed uit te kunnen dragen en om de bestuurders optimaal te faciliteren bij representatieve en protocollaire optredens moet Kabinetszaken in staat zijn verschillende rollen op zich te nemen: uitvoerder of volgend, dan weer facilitator, coördinator, beleidsmaker, adviseur of projectleider.

Kwaliteit (toelichting)

Het bovenstaande vraagt een krachtig, professioneel kabinet met een gedegen bezetting en medewerkers die verschillende competenties meebrengen. Daarnaast vraagt dit dat gehele organisatie hun bijdrage levert vanuit hun eigen expertise.

De verdere professionalisering van het cluster Kabinetszaken krijgt ook in het verloop van 2023 een vervolg.

Tijd (toelichting)

In 2023 gaan we in overleg met portefeuillehouder de verschillende taken en rollen vastleggen in een Beleidsnotitie Representatie.

Het vastleggen van taken en rollen in de genoemde beleidsnotitie is voorzien in het vierde kwartaal van 2023.

Wat willen we bereiken?

Kernendemocratie

Kernendemocratie, de participatiesamenleving, is een uitgangspunt uit het herindelingsadvies. Dit wordt de komende jaren verder ingevoerd. Hierbij is het van belang dat actief de samenwerking met de gemeenschap wordt opgezocht en dat wordt aangesloten bij de behoefte en de mogelijkheden van deze gemeenschap. Door een samenspel tussen de gemeentelijke organisatie en actieve mensen in het Land van Cuijk krijgt dit vorm. Kernendemocratie zal hierom een vanzelfsprekendheid in de bedrijfsvoering en het bestuurlijk besluitvormingsproces moeten worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Communicatie met de kernen

De communicatie met de kernen vindt niet alleen plaats met de wijk- en dorpsraden, maar ook met verenigingen, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Specifiek is de aandacht gericht op het samenspel tussen gemeente en gemeenschap waarin de gebiedsmakelaars een verbindende rol vervullen.

Kwaliteit (toelichting)

In samenwerking met wijk- en dorpsraden worden twee keer per jaar themabijeenkomsten georganiseerd, eventueel met behulp van externe expertise. Participatie (digitaal en analog) wordt geborgd in de gemeentelijke organisatie.

Inmiddels heeft in 2023 een eerste themabijeenkomst plaatsgevonden die in zijn geheel werd georganiseerd door de wijk- en dorpsraden. De gebiedsmakelaars vullden enkel een

ondersteunende rol. Daarnaast hebben we als gemeente andere in het kader van harmonisatie van gemeentelijk beleid (wet Arhi) diverse participatiemomenten (bijeenkomsten; enquêtes) georganiseerd waarbij het samenwerken van gemeente en gemeenschap een belangrijke rol vervult.

Tijd (toelichting)

Eerste kwartaal tot en met het vierde kwartaal.

Doorontwikkeling kernendemocratie

Het doorontwikkelen van kernendemocratie vindt zowel intern als extern gericht plaats. Intern wordt dit aangejaagd door de Taskforce Kernendemocratie i.o. De Taskforce heeft als opdracht: introductie en implementatie kernendemocratie onder andere door het introduceren van de ingangstoets en de labelsystematiek, het creëren van draagvlak en bijbehorende mindset, het vertalen van (grotere) focuspunten uit de kernen-cv's in jaarplanningen van diverse teams, het vormgeven en optimaliseren van digitale participatie etc. Hierbij werken we volgens de lijnen van het handboek kernendemocratie dat de komende jaren als onderdeel van het uitvoeringsplan nog verder wordt geactualiseerd. Extern zal de aandacht uitgaan naar het facilitair ondersteunen van de wijk- en dorpsraden, het borgen van nieuwe samenwerkingsafspraken met dit gremium en het op kernen, wijk- en buurtniveau betrekken van inwoners bij de inrichting van hun eigen leefomgeving. De focus ligt hierbij op een goed (democratisch) samenspel tussen gemeente en gemeenschap.

Kwaliteit (toelichting)

De Taskforce is sinds Q1 2023 operationeel. Er zijn met alle 42 wijk- en dorpsraden samenwerkingsafspraken gemaakt. Deze worden voor het einde van dit jaar geëvalueerd. De digitale participatie is operationeel die in de tweede helft van 2023 breder wordt opgetuigd. De ingangstoets en labelsystematiek zijn geïntroduceerd en uitgerold in de organisatie. Deze wordt toegepast in de toetsing en beoordeling van ontvangen subsidieaanvragen inwonersinitiatieven. De wijk- en dorpsraden worden ondersteund en (financieel) gefaciliteerd volgens het eerder dit jaar vastgestelde Subsidiebeleid Kernendemocratie.

Tijd (toelichting)

Eerste kwartaal t/m vierde kwartaal.

Kernen CV's

De in 2022 door de bouwteams opgeleverde kernen-cv's zullen worden vertaald in uitvoeringsprogramma's en/of snel op te pakken projecten die voortkomen uit de kernen-cv's.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 willen we dat in elke kern ten minste één actiepunten is opgepakt dat te herleiden is naar de focuspunten uit het kernen-cv. Per saldo zijn dit minimaal 38 actiepunten.

Inwoners gaan op verschillende manieren om met de kernen-cv's . Enkele kernen hebben de focuspunten als basis laten dienen voor het opstellen van een eigen dorpsvisie. Anderen pakken puntsgewijs actiepunten op in de vorm van (inwoners)initiatieven. In de monitor Inwonersinitiatieven Kernendemocratie die momenteel door ons wordt opgetuigd in relatie tot het uitvoeren van de Subsidieregeling KernenCV's & Inwonersinitiatieven (vastgesteld maart 2023), zal inzichtelijk worden gemaakt hoeveel en welke focuspunten in dit kader per kern zijn opgepakt. Ook worden momenteel met medewerking van de inwoners diverse visies ontwikkeld waarin de kernenCV's zijn meegenomen.

Tijd (toelichting)

Eerste kwartaal t/m vierde kwartaal.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.1 BESTUUR	-5.423	45	339	-5.039
Baten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.1 BESTUUR	126	0	0	126
Saldo	-5.296	45	339	-4.912

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 1.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 339.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

1.2 Burgerzaken

Burgerzaken

Tot het beleidsveld Burgerzaken horen alle diensten die te maken hebben met wijzigingen in de basisregistratie personen of met persoonlijke documenten die hierop gebaseerd zijn zoals, akten, reisdocumenten of rijbewijzen. Binnen dit taakveld valt ook het organiseren van verkiezingen en het bijhouden van de begraafplaatsadministratie.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.2 BURGERZAKEN	-3.291	68	-18	-3.241
Baten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.2 BURGERZAKEN	847	0	0	847
Saldo	-2.443	68	-18	-2.394

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 1.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 18.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelaat tabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

1.3 Veiligheid

Veiligheid

Tot het beleidsveld Veiligheid horen taken die gerelateerd zijn aan criminaliteit en de preventie daarvan in de gemeente. Ook de kosten voor de brandweer vallen onder dit beleidsveld.

Wat willen we bereiken?

Veiligheid

De overheid komt op het brede terrein van veiligheid voor veel en steeds complexer wordende maatschappelijke opgaven te staan. Internationale ontwikkelingen hebben steeds meer invloed op het leven. Gebeurtenissen elders in de wereld kunnen van invloed zijn op ons dagelijks leven.

Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit waren al in opmars voor corona, echter de stijging van deze delicten heeft door de coronapandemie een extra boost gekregen. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid waarschuwt in haar Cybersecuritybeeld van juni 2021 dat cyberaanvallen het zenuwstelsel van de maatschappij kunnen aantasten.

Ondermijnende criminaliteit is en blijft een groot probleem in ons land, en zeker ook in onze regio Oost-Brabant. De (criminele) infrastructuur, de strategische ligging, de ervaring met de productie van synthetische drugs, de relatief lage pakkans en het (onjuiste) beeld dat er in ons land licht gestraft wordt, zijn redenen dat internationale bendes Nederland (en ook onze regio) hebben uitgekozen als uitvalsbasis. De verwachting is dat dit niet zonder meer zal afnemen. Samen met onze partners als bijvoorbeeld de politie, belastingdienst en het Regionaal Informatie en Expertisecentrum blijven wij er op inzetten.

Het is onze verantwoordelijkheid om de veiligheid in onze gemeente te bewaken. Mede gezien de hiervoor beschreven ontwikkelingen staan wij daarom, samen met onze interne en externe partners, aan de lat voor onder andere de volgende thema's: leefbaarheid, jeugd, ondermijning, zorg en veiligheid, maatschappelijke onrust en digitale veiligheid. Vanuit veiligheid is ook een rol weggelegd voor het AZC en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aanpak van de gemeentelijk grensoverschrijdende overlastgevende criminaliteit

De subsidie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid is ontvangen (€ 150.000). Om het project in zowel 2023 als 2024 te kunnen voortzetten, zijn naast de subsidie deze middelen nodig.

Kwaliteit (toelichting)

Op dit moment is er nog onduidelijkheid over de nieuwe subsidieregeling. Tot op heden is gewerkt met incidentele gelden. Het ministerie wordt verzocht om deze financiering structureel te maken.

Tijd (toelichting)

De subsidie loopt door tot en met juni 2023. Daarnaast zijn extra middelen (€ 100.000) gevraagd en door het Rijk toegezegd, maar helaas nog niet ontvangen. Een subsidie voor de periode na juni 2023 wordt aangevraagd, zodra het Rijk hiervoor de regeling in orde heeft.

Camerabewaking bedrijventerreinen

Wij willen een eenmalige stimuleringsbijdrage (25% kosten) geven voor de Stichting Duurzaam Bedrijven Overleg voor de ondersteuning van de implementatie van camerabewaking op de bedrijventerreinen Saxe Gotha (Boxmeer), Haven Cuijk, alsmede de uitbreiding voor De Beijerd en 't Riet, voor de beveiliging van gebouwen, terreinen en personen. Het betreft hier niet de plaatsing van camera's met als doel de openbare orde te handhaven.

Kwaliteit (toelichting)

Er is consensus met de betrokken bedrijven over hoe de camerabewaking geregeld moet worden. Op dit moment loopt er een DPIA-onderzoek of dit plan ook privacytechnisch mogelijk is. Indien dit het geval is, kan het plan uitgerold worden.

Tijd (toelichting)

Realisatie wordt verwacht eind 2023.

De ontwikkeling van een VeiligheidsInformatieKnooppunt

De ontwikkeling van informatiegestuurd werken op het gebied van veiligheid: het ontsluiten van gemeentelijke data, het in kaart brengen en analyseren van gebeurtenissen, signalen en

trends en het in beeld brengen van risico's en van ondermijnend en crimineel gedrag. Hiervoor dient software te worden aangeschaft en zal een (data-)analist worden aangesteld.

Kwaliteit (toelichting)

In het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 is het plan geformuleerd om steeds meer datagedreven te gaan werken. Centraal daarbij zal ook het werken met een Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) staan. Op dit moment zitten we in de oriënterende fase hoe we dit willen gaan vormgeven.

Tijd (toelichting)

Realisatie van het VIK wordt voorzien uiterlijk 2024.

Hackshield (cybercrime)

HackShield is een spel dat jongeren tussen de 8 en 12 jaar en hun omgeving weerbaar maakt tegen cybercriminaliteit. Ze spelen een meeslepend verhaal, leren over online veiligheid, ontdekken wat de gevaren zijn en leren hoe ze zich hier tegen kunnen wapenen. Daarbij worden ze gestimuleerd hun omgeving (o.m. ouders, grootouders) te betrekken. Met de samenwerkende gemeenten in Oost-Brabant is afgesproken dat gemeenten deze bewezen methodiek uiterlijk in het 1e kwartaal 2023 hebben uitgerold binnen hun gemeente.

Kwaliteit (toelichting)

In het eerste kwartaal van 2023 heeft de eerste lichter scholieren aan het project deelgenomen. Op 26 juni 2023 was de huldiging van de groep 'Cyber Agents'. Meer dan 150 kinderen zijn zo geïnformeerd over online veiligheid en hebben tips gekregen om zich digitaal weerbaar te maken.

Tijd (toelichting)

In november 2023 zal een nieuwe groep scholieren gaan deelnemen aan dit project. Deze lichter duurt tot maart 2024.

Harmonisatie ambulante jongerenwerk (overlast/leefbaarheid)

We willen komen tot een eenduidige lijn Land van Cuijk-breed voor de inzet op gesprekken met jongeren op straat. In de voormalige gemeenten wordt anders omgegaan met de inzet op gesprekken met jongeren op straat. Boxmeer werkt met een commercieel bedrijf met zogenaamde straatcoaches en bij CGM wordt deze inzet gedaan door jongerenwerkers van Sociom.

In Boxmeer vond de aanpak projectmatig plaats. Er was hierdoor geen sprake van structurele financiering.

Kwaliteit (toelichting)

Het college heeft op 13-12-2022 besloten om Ambulant jongerenwerk Sociom als pilot in 2023 in te zetten voor leefbaarheid op straat (is ingegaan op 10 januari 2023). Dit doet Sociom door het tegengaan en voorkomen van overlast en het signaleren en voorkomen van criminaliteit onder jongeren. Deze inzet vindt plaats op het gehele grondgebied van de gemeente Land van Cuijk.

Tijd (toelichting)

Gedurende het jaar zal meermalen een tussenevaluatie van de pilot plaatsvinden. Eind 2023 zal dan een besluit genomen kunnen worden over al dan niet continueren.

Veiligheidsmonitor

Gebruik van de gegevens van de tweejaarlijkse veiligheidsmonitor (gemeenten met meer dan 70.000 inwoners worden kosteloos meegenomen) voor het inzichtelijk maken van de ontwikkeling van veiligheid en leefbaarheid in de gemeente Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Later dit jaar vindt weer een onderzoek in onze gemeente plaats.

Tijd (toelichting)

Eind 2023 worden de resultaten van het onderzoek verwacht.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.3 VEILIGHEID	-9.761	-8	543	-9.226
Baten				
1. BESTUUR EN VEILIGHEID				
1.3 VEILIGHEID	4.589	-99	20	4.510
Saldo	-5.172	-107	563	-4.716

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 1.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 563.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

1.4 Investerings

Investerings

Voor dit programma waren er geen investeringen opgenomen in de begroting 2023.

2. Openbare ruimte

Openbare ruimte

Dit programma gaat over het voorbereiden en uitvoeren van beleid met betrekking tot wegen, straten en pleinen, verkeer en vervoer, openbaar groen en water.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.1 VERKEER EN VERVOER	-20.011	-171	103	-20.079
2.2 OPENBAAR GROEN	-7.870	-20	-270	-8.161
2.3 WATER	-353	0	0	-353
Totaal 2. OPENBARE RUIMTE	-28.235	-191	-167	-28.593
Baten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.1 VERKEER EN VERVOER	2.240	171	1.015	3.425
2.2 OPENBAAR GROEN	90	20	0	110
2.3 WATER	0	0	168	168
Totaal 2. OPENBARE RUIMTE	2.330	191	1.182	3.704
Saldo	-25.905	0	1.015	-24.890

2.1 Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer

Tot dit beleidsveld behoren de taken op het gebied van de aanleg en onderhoud van wegen en voet- en fietspaden in de openbare ruimte. Tot dit beleidsveld behoren de taken op het gebied van openbare verlichting.

Wat willen we bereiken?

Beheer openbare ruimte

De openbare ruimte wordt intensief gebruikt en is steeds belangrijker als ontmoetings- en verblijfsplek. De gebruikers van deze openbare ruimte verwachten dat deze aantrekkelijk is en aansluit op de behoefte. Het basisuitgangspunt is dat de openbare ruimte schoon, heel en veilig is. Daarbij is het de uitdaging om de groeiende druk op onze wegen, pleinen en parken op een duurzame en kostenefficiënte wijze in te richten en te beheren. De grote vraagstukken zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, schaarste aan grondstoffen en gezondheidsvraagstukken hebben een sterke relatie met het beheer van de openbare ruimte.

Daarnaast staan we de komende decennia voor grote vervangingsopgaven. De grootste groei van de kernen vond plaats in de naoorlogse periode. Veel gebouwen, infrastructuur en beplantingen moeten de komende perioden worden vernieuwd of vervangen. Deze vervangingsopgave biedt kansen voor vernieuwing en verbinding met de sociaalmaatschappelijke opgaven (zoals gasloos, klimaatadaptief of circulair). De kwaliteit van de openbare ruimte en daarmee ook het beheer, is van groot belang voor de lokale economie en de leefbaarheid in de kernen. We streven ernaar deze minimaal vast te houden en waar mogelijk naar een hoger niveau tillen en aan laten sluiten bij het veranderend gebruik.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beheer op orde

Beheer op orde waarbij het uitgangspunt is schoon, heel en veilig. Wat is nodig om in stand te houden wat we hebben.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 wordt de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte met de daarbij behorende middelen bepaald. Harmoniseren van de diverse beheer- en beleidsplannen openbare ruimte op integrale wijze, waarbij de gewenste onderhoudskwaliteit van de verschillende assets (gemeentelijke eigendommen) worden bepaald. Hiervoor is op 20 april 2023 een

thema-avond Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)met de raad geweest. Vaststelling van het IBOR staat gepland voor de raad van september 2023.

Tijd (toelichting)

De beheerplannen zullen in het kader van IBOR (integraal beheer openbare ruimte) in het derde kwartaal van 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De vaststelling staat gepland voor de raad van september.

Klimaatbestendige inrichting openbare ruimte

Het Land van Cuijk is een klimaatbestendige gemeente. Vaststellen ambitie klimaatbestendige inrichting openbare ruimte. De inrichting van de openbare ruimte is dusdanig dat overlast door water, hitte en droogte tot een minimum wordt beperkt. Dit is een onderdeel van het Klimaatbestendig Land van Cuijk, programma 7 Milieu.

Kwaliteit (toelichting)

We gaan onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de negatieve effecten van klimaatverandering tot een minimum te beperken. Een van de instrumenten die we daarvoor willen inzetten is het gebruik van klimaatlabels. Het verbeteren van de openbare ruimte zodat deze technisch goed functioneert, is afgestemd op de gebruiksbehoefte en klimaatbestendig is. Op 8 juni 2023 heeft een thema-avond met de raad hierover plaatsgevonden als onderdeel van het project klimaatbestendig Land van Cuijk.

Het beleid voor een klimaatbestendig Land van Cuijk wordt de komende periode geactualiseerd op basis van nieuwe inzichten en ambities.

Tijd (toelichting)

Tweede kwartaal - vierde kwartaal 2023.

Werk in Uitvoering (WIU)

Met het WIU-proces willen we het integraal werken en programmeren verder gaan structureren. Met de integrale uitvoeringskaart krijgen we inzicht in alle werkzaamheden en projecten die invloed hebben op de openbare ruimte. Hiermee wordt het mogelijk om zowel intern maar ook met externe partijen zoals andere overheden en nutsbedrijven meerjarige

planningen en werkafspraken te maken. Hierdoor krijgen we inzicht in de geplande ingrepen en kunnen we als gemeente daarop inspelen om zoveel mogelijk werk met werk te maken. Op deze wijze kunnen we steeds verder groeien naar integrale gebiedsaanpak. Met dit inzicht is het mogelijk om gekoppeld aan de P&C-cyclus de wijk- en dorpsraden vroegtijdig bij de voorgenomen werkzaamheden te betrekken en kunnen ze tijdig knelpunten en wensen aandragen. De werkwijze sluit ook helemaal aan bij het idee van kernendemocratie en de P&C-cyclus.

Kwaliteit (toelichting)

Voor alle werkzaamheden en projecten die invloed hebben op de bestaande of nieuwe openbare ruimte, is een integrale uitvoeringskaart gemaakt. Dit integrale overzicht wordt ook het communicatie-instrument voor inwoners en bedrijven. Na vaststellen van de begroting 2023 door de raad zijn alle wijk- en dorpsraden geïnformeerd over de uitvoeringskaart en hebben ze hun knelpunten en wensen aan kunnen geven. Alle wijk- en dorpsraden hebben hiervan gebruik gemaakt. Totaal hebben we 433 wensen en knelpunten ontvangen welke van een reactie zijn voorzien. Zaken die eenvoudig kunnen worden meegenomen bij al geplande werkzaamheden zijn op groen gezet. Waar nog verder overleg/onderzoek moet plaatsvinden of extra middelen benodigd staan de vragen op geel. Extra middelen worden bij de kadernota 2024 betrokken. Zijn vragen/wensen niet haalbaar of voldoet dat niet aan bestaand beleid dan worden deze gemotiveerd afgewezen en op rood gezet. De ervaring heeft geleerd dat dit proces veel structuur geeft aan alle vragen en wensen die het gehele jaar door binnenkomen. Daarnaast wordt dit door de wijk- en dorpsraden als positief ervaren.

Tijd (toelichting)

WIU betreft een continue intern en extern proces, welke parallel loopt aan de P&C-cyclus.

Wat willen we bereiken?

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid blijft een belangrijk thema. Zowel bij de enquête veiligheid en leefbaarheid in het buitengebied als ook bij het tot stand komen van de kernen CV's, komt de wens om de verkeersveiligheid te verbeteren steeds terug als een van de belangrijkste onderwerpen.

Het jaar 2023 zal vooral in het teken staan van het harmoniseren van bestaande beleidskaders om hiermee een instrumentarium te verkrijgen voor de verdere verbetering van de verkeersveiligheid en leefbaarheid. Daarnaast gaan we een meerjarenplan van aanpak verkeersveiligheid opstellen dat gerelateerd wordt aan de mobiliteitsvisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsplan openbare ruimte

Uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid.

Kwaliteit (toelichting)

Als onderdeel van de integrale mobiliteitsvisie zal een meerjarig uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid worden opgesteld.

Tijd (toelichting)

Start opstellen uitvoeringsprogramma vierde kwartaal 2023. Dit start nadat uw raad de visie op mobiliteit heeft vastgesteld.

Integrale mobiliteitsvisie

We stellen een integrale mobiliteitsvisie op, in samenhang en samenwerking met de regio. Daarbij worden actuele onderzoeken naar verkeersstromen, verkeersveiligheid, parkeerbelasting, nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen, economie en transitie buitengebied en innovatie op gebied van mobiliteit als bouwsteen ingezet en krijgen stakeholders een adviesrol via een klankbordgroep. We zetten ook in op het te allen tijde beschikbaar hebben van de juiste data (meer data-gedreven werken). Zie verder onder programma 7: Duurzaamheid.

Kwaliteit (toelichting)

Op dit moment wordt er gewerkt aan de inventarisatiefase voor de mobiliteitsvisie en is de gemeenteraad meegenomen in de toekomstvisie en strategie. Op verzoek van de gemeenteraad wordt de raad uitgebreid meegenomen in het proces en wordt eerst de visie vastgesteld, voordat het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld.

Tijd (toelichting)

De visie wordt ter vaststelling aan uw raad aangeboden in december 2023 en het uitvoeringsprogramma het eerste kwartaal 2024.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.1 VERKEER EN VERVOER	-20.011	-171	103	-20.079
Baten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.1 VERKEER EN VERVOER	2.240	171	1.015	3.425
Saldo	-17.772	0	1.118	-16.654

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Schade aan straatmeubilair (wegen en verlichting)	Jaarlijks ontstaat er schade aan straatmeubilair als gevolg van bijvoorbeeld een verkeersongeval. Aan de herstelwerkzaamheden/vervanging zijn kosten verbonden. De gemaakte kosten worden indien mogelijk verhaald op de veroorzaker door NODR (Nederlandse organisatie voor debiteurenbeheer & rechtsvordering). Geschat wordt dat jaarlijks € 75.000 van de gemaakte kosten gedekt worden via NODR.	-75
Storting Bestemmingsreserve afschrijvingslasten parkeervoorziening 't Akkertje	Ter dekking van de afschrijvingslasten voor de parkeervoorziening 't Akkertje in Vianen wordt er € 61.000 onttrokken uit de reserve Wonen en leefbaarheid en vervolgens gestort in de bestemmingsreserve afschrijvingslasten (tbv 't Akkertje parkeerplaats).	-61
Baten		
Schade aan straatmeubilair (wegen en verlichting)	Schade aan straatmeubilair (wegen en verlichting) Jaarlijks ontstaat er schade aan straatmeubilair als gevolg van bijvoorbeeld een verkeersongeval. Aan de herstelwerkzaamheden/vervanging zijn kosten verbonden. De gemaakte kosten worden indien mogelijk verhaald op de veroorzaker door NODR (Nederlandse organisatie voor debiteurenbeheer & rechtsvordering). Geschat wordt dat jaarlijks € 75.000 van de gemaakte kosten gedekt worden via NODR.	75
Onttrekking Reserve wonen en leefbaarheid	Ter dekking van de afschrijvingslasten voor de parkeervoorziening 't Akkertje in Vianen wordt er € 61.000 onttrokken uit de reserve Wonen en leefbaarheid en vervolgens gestort in de bestemmingsreserve afschrijvingslasten (tbv 't Akkertje parkeerplaats).	61

Mutaties zonder effect op begrotingsaldo

In beleidsveld 2.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 1.118.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelichting van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Investerings

Onderstaand worden de afwijkingen op investeringen van > € 100.000 of 10% van het investeringsbedrag weergegeven.

Verbeteren verkeersveiligheid N602 Sint Anthonis € 120.000 (kapitaallasten € 4.200 per jaar)

In grote lijnen worden drie aandachtspunten aangepakt. Bestaande voetgangersoversteekplaatsen op 3 locaties verhoogd uitvoeren (VOP) en in het centrum van Sint Anthonis over 400 meter lengte aan beide kanten voorzien palen om de veiligheid op deze looproute te borgen. De gezamenlijke kosten voor deze aanpassingen zijn geraamd op € 120.000.

Verbetering spoorovergang Sint Anthonisweg te Boxmeer

In de voormalige gemeente Boxmeer was een krediet gevoteerd voor de Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO). Betreft co-financiering met Rijk en Provincie. Van het Rijk is een subsidie ontvangen van € 791.000. De ontvangst van de subsidie van het Rijk en doorbetaling naar ProRail was begroot. Met ProRail is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld en zij dragen zorg voor de uitvoering. Conform de samenwerkingsovereenkomst maakt het Rijk de subsidie direct over naar ProRail en wordt de begroting van dit krediet aan zowel inkomsten- als uitgavenkant aangepast.

Parkeervoorzieningen 't Akkertje Vianen € 61.000 (financieel effect € 610 per jaar)

In 2021 is naar aanleiding van woningbouw aan de Akkerweg te Vianen van de ontwikkelaar een bijdrage ontvangen voor de realisatie van parkeervoorzieningen bij omgeving gemeenschapshuis 't Akkertje. Deze bijdrage van € 61.000 is destijds gestort in de reserve Wonen en leefbaarheid. Middels overboeking naar een te vormen bestemmingsreserve afschrijvingslasten 't Akkertje parkeerplaats worden de afschrijvingslasten gedekt. Afstemming met de omgeving heeft plaatsgevonden en er wordt overgegaan tot uitvoering. Voor de uitvoering wordt een krediet gevraagd van € 61.000.

Bollards (zakpalen) € 80.000 (kapitaallasten € 4.000 per jaar)

In de gemeente Land van Cuijk beschikken wij in totaal over 8 afsluitsystemen welke verschillend werken en bediend worden. Er zijn diverse aanpassingen noodzakelijk om de werking en bediening te harmoniseren, verbeteren en deels te vernieuwen. Zo moeten aanpassingen worden doorgevoerd om de bedrijfszekerheid te verbeteren zodat met hetzelfde kentekenregistratiesysteem de systemen voor lange tijd probleemloos kunnen functioneren. Hiervoor is een investering nodig van in totaal € 80.000.

Civiele objecten

Uit inspectie blijkt dat vier bruggen in verband met de veiligheid in 2023 vervangen dienen te worden. Het beheer, onderhoud en vervanging van de overige civiele objecten maakt onderdeel uit van de IBOR (integrale beheerplan openbare ruimte), welke in september aan u voorgelegd wordt voor de periode 2024 en verder.

Brug Hoekstraat te Boxmeer € 150.000 (kapitaallasten € 5.250 per jaar)

Vanuit inspectie en object risico analyse is gebleken dat deze brug in de Hoekstraat te Boxmeer dit jaar vervangen moet worden.

Fietsbrug Quayweg te Landhorst €120.000 (kapitaallasten € 4.200 per jaar)

Vanuit inspectie en object risico analyse is gebleken dat deze houten fietsbrug in de Quayweg te Landhorst dit jaar vervangen moet worden.

Duikersbrug Loonseweg te Sint Anthonis € 140.000 (kapitaallasten € 4.900 per jaar)

Vanuit inspectie en object risico analyse is gebleken dat deze duikersbrug in de Loonseweg te Sint Anthonis dit jaar vervangen moet worden.

Brug Hapsbroek € 45.000 (kapitaallasten € 1.575 per jaar)

De kosten voor vervanging van de brug Hapsbroek vallen door uitgebreidere voorbereiding en prijsstijgingen € 45.000 hoger uit dan begroot.

2.2 Openbaar groen

Openbaar groen

Tot dit beleidsveld behoren de taken op het gebied van de aanleg en onderhoud van het openbaar groen en speelvoorzieningen, circulaire grond-, weg- en waterbouw, beheer natuur en landschap, civiele objecten en technische installaties in de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

Openbaar groen

Het openbaar groen en de speelvoorzieningen dragen bij aan diverse maatschappelijke thema's. Denk hierbij onder andere aan biodiversiteit, hittestress maar ook aan het meer bewegen.

Voor de onderdelen Groen en Spelen zijn door de voormalige gemeenten diverse beheerkwaliteitsplannen opgesteld. Het jaar 2023 staat vooral in het teken van het harmoniseren van de bestaande beleidskaders en het uitvoeren van bestaande plannen. Groene kwaliteit is belangrijk voor de inrichting van de openbare ruimte. Groene uitgangspunten gaan we verwerken in het meerjarig beleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bomenbeleid Land van Cuijk

In 2023 worden de beleidsregels hoe om te gaan met de bomen binnen onze gemeente voor zowel particulieren als gemeentelijke bomen vastgesteld. Dit betreft monumentale, beschermde bomen. Daarnaast wordt er een boombeheerplan (incl. renovaties) opgesteld om het bestaande areaal en uitbreiding in stand te kunnen houden.

Kwaliteit (toelichting)

Het Bomenbeleidsplan inclusief een Bomenverordening wordt in 2023 opgesteld en begin 2024 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. Het Bomenbeleidsplan is een afzonderlijk beleidsdocument maar sluit aan op de eind 2023 vast te stellen Natuurvisie. Het in 2022 vastgestelde tijdelijk afwegingskader Bomen wordt tegelijkertijd geëvalueerd.

Tijd (toelichting)

Eerste kwartaal 2024.

Speelruimtebeleid

Harmoniseren speelruimtebeleid.

Kwaliteit (toelichting)

Het speelruimteplan is onderdeel van het IBOR (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte). Het IBOR wordt in het derde kwartaal ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Tijd (toelichting)

Het speelruimteplan is onderdeel van het IBOR (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte). Het IBOR wordt in het derde kwartaal ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Vervangen bomen

Vervanging bomen door extreme droogte.

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van de boomveiligheidscontrole van 2022 (1/3 van het areaal) hebben we de bomen die door extreme droogte/ziektes zijn uitgevallen gedeeltelijk gerooid, circa 350 stuks. Binnen Land van Cuijk staan circa 90.000 bomen. Daar waar mogelijk, qua locatie, worden de gerooide bomen in het najaar herplant.

Tijd (toelichting)

Herplant vindt plaats in het 4e kwartaal van 2023.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.2 OPENBAAR GROEN	-7.870	-20	-270	-8.161
Baten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.2 OPENBAAR GROEN	90	20	0	110
Saldo	-7.780	0	-270	-8.051

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 2.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 270.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toeaftabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Investing

Onderstaand worden de afwijkingen op investeringen van > € 100.000 of 10% van het investeringsbedrag weergegeven.

Aanplant bomen i.v.m. stormen 2022 (kapitaallasten € 7.000 per jaar)

Afgelopen jaar 2022 waren er diverse flinke storm die veel schade hebben aangericht bij de bomen in de gemeente. Om deze schade te hertellen schatten wij € 200.000 nodig te hebben voor nieuwe aanplant.

2.3 Water

Water

Tot dit beleidsveld behoren de economische havens en waterwegen. Taken op het gebied van (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.3 WATER	-353	0	0	-353
Baten				
2. OPENBARE RUIMTE				
2.3 WATER	0	0	168	168
Saldo	-353	0	168	-185

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 2.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 168.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

2.4 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 2

Lopende investeringen 2023 Programma 2

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. Reconstructie Weth. Lindersstraat Wilbertoord

Totale reconstructie Weth. Lindersstraat en inrichting 30 km zone.

Kwaliteit (toelichting)

De openbare ruimte wordt zowel onder- als bovengronds voor de komende 50 tot 60 jaar ingericht. Om dit te bewerkstelligen moeten de nutsvoorzieningen voor water, gas en elektriciteit worden verlegd. Op basis van huidige algemene verordening ondergrondse infrastructuur geldt dat de totale verlegkosten voor rekening van de gemeente Land van Cuijk zijn. Het bestuur vindt het dragen van de verlegkosten van nutsvoorzieningen maatschappelijk niet verantwoord en uitlegbaar. Daarom is besloten dat eerst de procedure moet worden doorlopen voor de inwerkingtreding van de nieuwe verlegregeling. Hierdoor zijn de verlegkosten niet voor rekening van de gemeente. De procedure voor de inwerkingtreding van de nieuwe verlegregeling loopt.

Tijd (toelichting)

Na de inwerkingtreding van de nieuwe verlegregeling kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd. Op basis van de huidige verwachtingen is dat in 2025.

Geld (toelichting)

Het project kan binnen de beschikbare middelen worden uitgevoerd.

Inv. Reconstructie parkeerterreinen Entrepot en Koorstraat Boxmeer gecombineerd met klimaatbestendige inrichting

Totale herinrichting van beide pleinen

Kwaliteit (toelichting)

De parkeerterreinen Entrepot en Koorstraat Boxmeer wachten beide de bouwplannen van ontwikkelaars aan of nabij de betreffende pleinen af.

Vooralsnog staan de beide pleinen even "on hold"

Tijd (toelichting)

Vooralsnog staan de beide pleinen even "on hold".

Geld (toelichting)

De verwachting is dat de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden binnen de beschikbaar gestelde middelen.

Inv. Reconstructiewegen, planmatig grootonderhoud levensduur verlengend (oud Boxmeer)

Reconstructie wegbeheer

Kwaliteit (toelichting)

Binnen het IBOR (Intergraal beheer openbare ruimte) worden de kwaliteit niveau van de wegen vastgesteld. Op dit moment hanteren we op de kwaliteit niveau zoals nog is vastgesteld van voor de herindeling. Dit budget wordt betrokken bij groot onderhoud wegen. In voorbereiding zijn oa de Stevensbeekseweg tussen Overloon en Stevensbeek, Project Hagelkruis/Wildsingel Cuijk, Molenstraat Oeffelt en Daniel Meijtenstraat Boxmeer.

Tijd (toelichting)

IBOR zal in september 2023 ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad

Geld (toelichting)

De werkzaamheden kunnen binnen de beschikbare middelen uitgevoerd worden.

Inv. Verfraaien dorpentrees (oud Boxmeer)

Dorpsentrees met enkele groen meer uitstraling geven

Kwaliteit (toelichting)

De werkzaamheden worden in het najaar van 2023 uitgevoerd.

Tijd (toelichting)

Werkzaamheden worden conform planning uitgevoerd in 2023.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. Verkeersveiligheid

Verbeteren verkeersveiligheid kleine maatregelen vanuit klachten en knelpunten

Kwaliteit (toelichting)

Met het WIU-proces zijn tal van kleine verkeersknelpunten aangegeven waar nog geen financiële dekking voor beschikbaar was. Dit krediet is bedoeld om toch uitvoering te kunnen geven aan al deze benodigde kleine aanpassingen.

Tijd (toelichting)

De Wiu-lijs is vastgesteld. Projecten en kleine aanpassingen worden voorbereid voor uitvoering.

Geld (toelichting)

We verwachten dat deze middelen voldoende zijn om de gewenste aanpassingen uit te voeren.

Inv. Verstevigen wegbermen

Wegbermen verharderen

Kwaliteit (toelichting)

Met het verstevigen en verharderen van de wegbermen willen we de veiligheid, de afwatering en het kwaliteitsbeeld verbeteren. Momenteel zijn we gemeentebreed de bermen aan het inspecteren om zodoende een meerjarig uitvoeringsplan op te kunnen stellen. Deze middelen worden daarbij betrokken.

Tijd (toelichting)

IBOR zal in september 2023 ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Geld (toelichting)

Dit budget wordt bij het uitvoeringsplan bermen betrokken.

Inv. Vervangingskrediet beheerplan wegen

Reconstructie wegbeheer

Kwaliteit (toelichting)

Het kwaliteitsniveau van de wegen wordt vastgesteld binnen IBOR (intergraal beheer openbare ruimte). Op dit moment worden nog de vastgestelde kwaliteitsniveaus van de verschillende gemeenten voor de herindeling aangehouden. Bij vaststelling IBOR zal er een nieuw beheerniveau worden bepaald. Voor het groot onderhoud zijn diverse werken in voorbereiding die in 2023 nog in uitvoering komen o.a. de Stevensbeekseweg tussen

Overloon en Stevensbeek, project Hagelkruis/Wildsingel Grave, Molenstraat Oeffelt en Daniel Meijtenstraat Boxmeer.

Tijd (toelichting)

De IBOR zal in september 2023 ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad

Geld (toelichting)

Binnen het huidige beschikbare krediet kan het uitgevoerd worden. Dit krediet is een onderdeel van de totaal benodigde middelen voor het beheer van de verhardingen.

Inv. Vervangingskrediet openbare verlichting

Vervanging van masten en armaturen die hun levensduur hebben bereikt.

Kwaliteit (toelichting)

Om het areaal kwalitatief op orde te houden zijn vervangingen van verouderde armaturen en lichtmasten noodzakelijk. Er wordt hieraan jaarlijks planmatig invulling gegeven.

Tijd (toelichting)

De vervangingen aan armaturen en lichtmasten lopen voor 2023 volgens planning.

Geld (toelichting)

De vervangingen aan armaturen en lichtmasten worden binnen het beschikbare krediet uitgevoerd.

Inv. WIU processen Reconstructie Raaijweg-Overloon

Ontsluitingsweg bungalowpark de Vers richting kom Overloon herinrichten.

Kwaliteit (toelichting)

Dit project moet nog worden opgepakt en verder worden uitgewerkt. Dit willen we in samenwerking met de dorpsraad en bungalowpark De Vers gaan uitvoeren.

Tijd (toelichting)

Verwacht wordt dat dit in het derde kwartaal wordt opgepakt.

Geld (toelichting)

De verwachting is dat dit project binnen de beschikbaar gestelde middelen kan worden uitgevoerd.

Inv. Centrumplan Mill

Reconstructieproject Centrum Mill

Kwaliteit (toelichting)

De werkzaamheden in het Millse centrum verlopen voorspoedig. Ondanks de complexiteit van de aanleg van riolering in combinatie met archeologisch verdacht gebied is er amper stagnatie. De ondernemers zijn tevreden over de werkwijze en communicatie. Verkeersmaatregelen, omleidingen en het ontwerp zijn samen met platform Verkeer in Mill besproken en geoptimaliseerd. De gemeente en het platform hebben frequent contact als er iets speelt waar het platform in participeren. In het najaar start de bouw van Villa Oranje (v.m. Jan Linders) pal in het centrum van Mill. Vanwege het vele bouwverkeer en de werkwijze van de bouwaannemer kiezen we ervoor om de Oranjeboomstraat niet geheel te reconstrueren tot de Schoolstraat. Reden hiervoor is dat we geen schade aan ons nieuwe straatwerk willen en dus beter kunnen wachten tot het zware bouwverkeer wegblijft.

Tijd (toelichting)

Werkzaamheden volgens planning en zijn medio november '23 gereed. Wel zal het gedeelte Oranjeboomstraat tussen huisnr. 3 (Notariskantoor) en de Schoolstraat pas eind 2024 /

begin 2025 worden gereconstrueerd. Dit heeft te maken met de bouwwerkzaamheden t.b.v. Villa Oranje.

Geld (toelichting)

De werkzaamheden vallen binnen het beschikbaar budget.
De extra faseringskosten i.v.m. de bouw van Villa Oranje worden verhaald bij de projectontwikkelaar van Villa Oranje.

Inv. Aanpak onderhoudsintensieve bomen / boombeheerplan

Vervangen van bomen waarvan de standplaats en soortkeuze niet in overeenstemming zijn met de locatie en daardoor onwenselijk veel onderhoud vragen.

Kwaliteit (toelichting)

De werkzaamheden worden in het najaar van 2023 uitgevoerd.

Tijd (toelichting)

Werkzaamheden worden uitgevoerd najaar 2023 en begin voorjaar 2024

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. Natuurlijke bestrijding eikenprocessierups (oud Boxmeer)

Bestrijding eikenprocessierups bomen

Kwaliteit (toelichting)

De werkzaamheden worden in het najaar van 2023 uitgevoerd.

Tijd (toelichting)

Werkzaamheden worden uitgevoerd najaar 2023, begin 2024.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. Vervangingskrediet spelen

In samenspraak met burgers het vernieuwen van speelterreinen die hun levensduur hebben bereikt.

Kwaliteit (toelichting)

Werkzaamheden zijn gepland voor najaar 2023. De oorzaak hiervan is het gebrek aan personeel voor de uitvoering door de aannemer en langere levertijden van de speeltoestellen.

Tijd (toelichting)

Werkzaamheden zijn gepland voor najaar 2023.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. WIU processen Aanleg en vervanging speeltuinen diverse kernen

Op basis van wensen vanuit wijk- en dorpsraden bestaande en nieuwe speelterreinen (her)inrichting

Kwaliteit (toelichting)

Het participatietraject vergt een langere doorlooptijd dan vooraf gepland. Daarnaast zijn er langere levertijden op de speeltoestellen.

Tijd (toelichting)

Najaar 2023.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. Kraaijbergse plassen (groen/verkeer/parkeren/veiligheid)

Uitwerking van de vastgestelde visie 2018 (Waterrecreatieparadijs Kraaijbergse Plassen) - Inrichting, veiligheidsmaatregelen, toezicht, en monitoring waterkwaliteit en biodiversiteit.

Kwaliteit (toelichting)

In de nota Waterrecreatieparadijs De Kraaijbergse Plassen (2018) zijn de toekomstige ambities, kansen en ontwikkelingen geschetst. Vervolgens is er in april 2021 een gebiedsmanager begonnen als centraal aanspreekpunt om diverse zaken te coördineren. Om alle ontwikkelingen te stroomlijnen, is er is er een uitvoeringsprogramma opgesteld dat door uw Raad is vastgesteld (december 2022). Uw Raad wordt tweemaal per jaar geïnformeerd over de voortgang. Het uitvoeringsprogramma is opgezet op basis van de volgende vier actielijnen:

- Versterking van verblijf
- Versterking van het water recreatief product
- Versterking van de land- en routegebonden recreatie
- Samenwerking en positionering

In 2023 heeft er onder andere een water- en bodemonderzoek plaatsgevonden door een externe partij. Er zijn rifkorven geplaatst voor het beschermen van de biodiversiteit onderwater. Tevens is bebording rondom de plassen gecheckt en waar nodig hersteld. Toezicht en Handhaving heeft een plan ontwikkeld voor de komende zomer. Voor de verbetering van waterveiligheid zijn in overleg met de duikersvereniging en de roeivereniging ook fysieke maatregelen genomen. De Bungelaar is deze zomer geopend.

Tijd (toelichting)

Op basis van het uitvoeringsprogramma Kraaijbergse Plassen 2022 - 2024 worden in 2023 de volgende acties gepland:

- Versterking inrichting Kraaijbergse Plassen door duidelijke accenten van de Maasheggen (Unesco Maasheggen)
- Organiseren van een gezamenlijke stake-holdersbijeenkomst in het najaar, om terug te kijken en vooruit te kijken naar de ontwikkelingen.

Uw Raad wordt via een Raadsinformatiebrief halfjaarlijks geïnformeerd over de voortgang.

Geld (toelichting)

Inv. Planuitwerkingskosten meekoppelkansen Dijkversterking Cuijk - Ravenstein (CuRa)

Meekoppelkansen (investeringen voor de gemeente) in het project dijkversterking traject om de dijken in het tracé Cuijk Ravenstein (project Waterschap Aa en Maas).

Kwaliteit (toelichting)

Het waterschap is nog bezig met de voorbereiding van de uitwerkingsfase. Naar verwachting start het waterschap na de zomer met de concrete uitwerking van de voorkeursvariant inclusief de meekoppelkansen. Uitwerking is voorzien in de periode 2023 - 2024. Er zijn geen signalen dat de planning wordt aangepast.

Tijd (toelichting)

Uitvoering zal in 2023 en 2024 plaatsvinden.

Geld (toelichting)

Het krediet Meekoppelkansen Dijkversterking CuRa bedraagt € 938.100 (2023 € 312.700 en in 2024 € 625.400). Deze middelen zijn vooralsnog toereikend om de meekoppelkansen uit te voeren.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 2

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Verkeer en vervoer			
7000543 Centrumplan Mill wegen 2023	-400	0	-400
7000545 Reconst Raaijweg Overloon 2023	-375	0	-375
7000546 Reconst Wegenonderhoud levensduurverl 2023	-525	0	-525
7000547 Reconst Weth Lindersstraat Wilbertoord 2023	-170	0	-170
7000548 Reconst parkeer Entrepot en Koorstraat 2023	-119	0	-119
7000549 Reconstructie wegen Boxmeer 2023	-750	0	-750
7000552 Verfraaien dorpentrees 2023	-188	-2	-185
7000553 Verkeersveiligheid 2023	-125	0	-125
7000554 Verstevigen wegbermen 2023	-125	0	-125
7000558 Vervanging openbare verlichting 2023	-125	-95	-30
Totaal Verkeer en vervoer	-2.901	-97	-2.804
Openbaar groen			
7000542 Aanpak onderhoudsintensieve bomen 2023	-150	-6	-144
7000544 Natuurlijke bestrijding eiken processierups 2023	-188	0	-188
7000559 Vervanging speelplekken 2023	-81	0	-81
7000562 WIU Aanleg en vervanging speeltuinen 2023	-125	0	-125
Totaal Openbaar groen	-544	-6	-538
Water			
7000526 Kraaijenbergse Plassen 2023	-200	0	-200
7000573 Meekoppelkansen Dijkversterking CuRa 2023	-313	-9	-304
Totaal Water	-513	-9	-504
Totaal	-3.958	-112	-3.846

3. Economie, Recreatie en Toerisme

Economie, recreatie en toerisme

We zetten in op het realiseren van een toekomstbestendige economie met sterke samenwerkingsrelaties. Het vermogen van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en gebruikers om met elkaar samen te werken, versterkt de veerkracht van de economie en de aantrekkingskracht van ecosystemen. Doel is een toekomstbestendige, vitale en leefbare gemeenschap met een stevige financieel-economische basis. Het veelzijdige palet aan economische activiteiten in onze gemeente draagt bij aan onze economische ontwikkeling. Economische ontwikkeling gaat vandaag de dag niet alleen meer over materiële zaken. Brede welvaart omvat naast financieel-economische ook sociaal-culturele en ruimtelijk-ecologische aspecten. Met de verdeling van welvaart, de volhoudbaarheid ervan voor toekomstige generaties ('later') en de welvaart regionaal, landelijk en internationaal biedt brede welvaart de basis voor een vitale leefomgeving met een stevige financieel-economische basis.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
3.ECONOMIE				
3.1 ECONOMIE	-2.687	0	-291	-2.977
3.2 Recreatie en Toerisme	-1.525	-5	47	-1.483
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	-4.137	0	-297	-4.434
Totaal 3.ECONOMIE	-8.348	-5	-540	-8.893
Baten				
3.ECONOMIE				
3.1 ECONOMIE	202	-10	-9	183
3.2 Recreatie en Toerisme	1.809	5	1.029	2.843
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	3.721	0	273	3.994
Totaal 3.ECONOMIE	5.731	-5	1.293	7.020
Saldo	-2.617	-10	753	-1.873

3.1 Economie

Economie

Dit programma gaat over het economisch klimaat van de gemeente, recreatie en toerisme en de verschillende werklandschappen, denk aan bedrijventerreinen, buitengebied en centrumgebieden in onze gemeente. In het Land van Cuijk is sprake van een (van oudsher) sterk cluster van bedrijven die (wereldwijd) werkzaam zijn op het gebied van agrarische sector-, food branche- en technologische ontwikkeling. Kernpunt is dat ze ten dienste staan van de primaire sector. Om deze economische kracht te behouden en te versterken is integrale inzet op verschillende thema's wenselijk. Hierbij moet worden gedacht aan Identiteit, Communicatie en Samenwerking, Ruimte en Infrastructuur, Toekomstbestendige Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs. Regionale en lokale samenwerking dragen bij aan de versterking van economische doelen.

1. Economie

We zetten in op het realiseren van een toekomstbestendige economie met sterke samenwerkingsrelaties. Het vermogen van bedrijven, kennisinstellingen, overheden en gebruikers om met elkaar samen te werken, versterkt de veerkracht van de economie en de aantrekkingskracht van ecosystemen. Doel is een toekomstbestendige vitale en leefbare gemeenschap met een stevige financieel-economische basis. Het veelzijdige palet aan economische activiteiten in onze gemeente draagt bij aan onze economische ontwikkeling. Economische ontwikkeling gaat vandaag de dag niet alleen meer over materiële zaken. Brede welvaart omvat naast financieel-economische ook sociaal-culturele en ruimtelijk-ecologische aspecten. Met de verdeling van welvaart, de volhoudbaarheid ervan voor toekomstige generaties ('later') en de welvaart regionaal, landelijk en internationaal biedt brede welvaart de basis voor een vitale leefomgeving met een stevige financieel-economische basis.

2. Recreatie en Toerisme

Onze gemeente kent een veelzijdig economisch profiel. Daarbinnen vormt recreatie en toerisme een sterke pijler die grote invloed heeft op de economische vitaliteit en leefbaarheid. Wij kiezen ervoor om deze veelzijdigheid aan economische- c.q. toeristisch-recreatieve activiteiten verder te versterken, aan te jagen en te promoten. Doel is meer overnachtingen, mensen die langer blijven, meer uitgeven en verdere groei van dagrecreatie. Dat doen we onder andere door onze kernen aantrekkelijk en bereikbaar te houden, maar zeker ook door de aantrekkingskracht te benutten van ons veelzijdig landschap (o.a. Unesco Maasheggen).

Wat willen we bereiken?

Arbeidsmarkt en onderwijs

De druk op de arbeidsmarkt is groot. Momenteel is er sprake van enerzijds een tekort aan arbeidskrachten en anderzijds ook een mismatch tussen de vraag en het aanbod. Het Land van Cuijk moet concurreren met andere regio's. De beschikbaarheid van 'human capital' is

een essentieel onderdeel van economische ontwikkeling. Inzet op versterken, ontwikkelen en aantrekken van talenten op alle opleidingsniveaus en leeftijdscategorieën is van belang voor deze economische ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Veerkrachtige arbeidsmarkt

Een veerkrachtige arbeidsmarkt ontstaat door inzet op versterken, ontwikkelen en aantrekken van talent op alle opleidingsniveaus en leeftijdscategorieën. Ondernemers en gemeente kunnen hun krachten bundelen door starters of startups van informatie te voorzien, door ervaringen te delen, expertise samen te brengen en ondersteuning, coaching en advies te bieden. Om dat mogelijk te maken wordt een startup- en startersklimaat Land van Cuijk ontwikkeld.

Kwaliteit (toelichting)

Een startup- en startersklimaat Land van Cuijk ontwikkelen door middel van een activiteitenprogramma.

Tijd (toelichting)

Eind 2023 is het activiteitenprogramma opgezet en (deels) uitgevoerd.

Clustering Agri Food Tech

We onderzoeken of we door een clustering van praktijkopleidingen kunnen voorzien in de (toekomstige) behoefte van technische ondernemers naar een adequate leer- en ontwikkelruimte en de regionale binding van talenten vergroten.

Kwaliteit (toelichting)

T.o.v. de begroting 2023 zijn er geen wijzigingen. Faciliteren van adequate leer- en ontwikkelruimte voor technisch personeel.

Tijd (toelichting)

In 2023 wordt de clustering van praktijkopleidingen gefaciliteerd. Het vergunningentraject loopt.

Zorg, voedsel en gezondheid

Voor de ontwikkeling van goede zorg, voedsel en gezondheid is het belangrijk dat 'health' georiënteerde bedrijven zich vestigen op bedrijventerrein Health Campus en dat deze ontwikkeling kenmerkend wordt voor de regio. Dit vraagt om specifieke marketing en aansluiting bij netwerkorganisaties. Daarnaast onderzoeken we of we door clustering van de praktijkopleidingen zorgpersoneel goed kunnen opleiden en behouden in de regio en regionale binding van talenten kunnen vergroten.

Kwaliteit (toelichting)

Versterking van het zorgonderwijs via Sterk Zorg en Welzijnsonderwijs is ingezet in samenwerking met onderwijs en de zorgbranche. Ook wordt ingezet op de versterking van Sterkckwijck als Healthcampus door gericht 'health' georiënteerde bedrijven te faciliteren en actief te zijn in het netwerk.

Tijd (toelichting)

Om naast het AgriFood Tech ecosysteem ook de juiste aandacht te hebben voor de ontwikkeling van "Health" vergt inzet en tijd. Dit heeft aandacht via afspraken en contacten leggen met "health"-gerelateerde bedrijven, instellingen en onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Identiteit en communicatie

Land van Cuijk heeft unieke, economische kenmerken, die onderscheidend zijn van andere gemeenten. Het positioneren van de gemeente en werken aan de bekendheid, zal leiden tot verdere economische ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Identiteit

Om de economische ambities waar te maken, vinden we het belangrijk om de economische identiteit van het Land van Cuijk te bepalen en een economische visie op te stellen met aandacht voor de bijzondere kenmerken van het Land van Cuijk op het gebied van Agri Food Tech en Health. We vinden het daarbij belangrijk om de bijzondere plekken en bedrijven van Land van Cuijk in beeld te brengen en profielen te ontwikkelen die richting geven, maar ook flexibel kunnen zijn. Het creëren van nieuwe banen zal hand in hand moeten gaan met het aantrekken van nieuwe inwoners. Maar ook digitalisering speelt een belangrijke rol, waarbij bewustzijn, vaardigheden en veiligheid aan de orde komen. De economische visie met een uitvoeringsprogramma is nodig voor een goede sturing, prioritering, afbakening en het houden van aandacht voor de actuele ontwikkelingen.

Kwaliteit (toelichting)

Opstellen Economische Visie in 2023 is in uitvoering.

Tijd (toelichting)

In 2023 wordt de economische visie opgesteld.

Communicatie

Het positioneren van de gemeente en werken aan de bekendheid zal bijdragen aan verdere economische ontwikkeling. Voor de juiste positionering van het economisch landschap van de gemeente Land van Cuijk is de lobby en communicatie noodzakelijk. Via de juiste communicatiemiddelen, bijvoorbeeld een website of digitale nieuwsbrief, kan het ambassadeurschap van het ondernemersklimaat worden uitgedragen en zo het ecosysteem worden versterkt.

Kwaliteit (toelichting)

Er is nog geen communicatieplan opgesteld.

Tijd (toelichting)

In 2023 is voorzien in de opstelling van een economisch communicatieplan.

Samenwerking

Het economisch ecosysteem van Land van Cuijk is ontstaan vanuit regionale en lokale samenwerking. Het belang van samenwerking tussen en met bedrijven en andere belangenpartijen draagt bij aan de brede welvaart van onze gemeente. Daarvoor zetten we in op het uitbouwen van AgriFood Tech, clusteren van kennisinstellingen en samenwerken met de regio's om ons heen bij gemeentegrens overstijgende projecten.

Kwaliteit (toelichting)

Het stimuleren van samenwerking is een continue proces, dit houdt onder andere in:

- Uitbouwen AgriFood Tech / actieve deelname aan het Platform AgriFood Tech.
- Regionaal samenwerken in Noordoost Brabant.
- Samenwerken en bijdragen aan deelprojecten Euregio.
- Bevorderen samenwerking Havengemeenten Brabant.

Tijd (toelichting)

In 2023 werken we aan:

- Het uitbouwen AgriFood Tech / actieve deelname aan het Platform AgriFood Tech
- Regionaal samenwerken in Noordoost Brabant
- Bevorderen samenwerking Havengemeenten Brabant wordt actief op ingezet.
- Samenwerken en bijdragen aan deelprojecten Euregio wordt op ingezet daar waar het de economische doelstellingen ondersteund.

Wat willen we bereiken?

Ruimte en infrastructuur

Door de bijzondere kenmerken van het Land van Cuijk, een omvangrijke, hoofdzakelijk landelijke gemeente met 33 kernen met economisch sterke en internationaal vooraanstaande bedrijven, is een unieke, economische propositie op te stellen op het gebied van locatieontwikkeling die onderscheidend is van andere gemeenten. Het is belangrijk om unieke plekken, zowel in stedelijk als buitengebied, in beeld te brengen en profielen te ontwikkelen die richting geven, maar ook flexibel zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Havenontwikkeling en bevorderen goederenvervoer over water (modal shift)

De Haven in Cuijk levert een belangrijke economische bijdrage aan de regionale economie en aan het vervangen van vervoersstromen over de weg naar transport over water (modal shift). Het verduurzamen van de transportopgaven en het toekomstbestendig maken van de haven vragen continu onze aandacht. Denk daarbij onder andere aan kade-uitbreiding en duurzamere verlaadoplossingen.

Kwaliteit (toelichting)

Ten opzichte van de begroting 2023 zijn er geen wijzigingen.

Verdere ontwikkeling van de haven door:

- De realisatie van de Bulk Terminal Cuijk.
- Optimalisering van het gebruik van de haven door de toename van watergebonden activiteiten (modal shift).
- Samenwerking met Brabantse Havens om gezamenlijk in te zetten op verduurzaming, veiligheid en versterking van de havens en binnenvaart.
- Warmte- en energietransitie in de haven: het leveren van walstroom aan binnenvaart en inzetten op het elektrificeren van de binnenvaart. (Programma Milieu – Green Deal)
- Onderzoek naar verduurzaming door de realisatie van een Clean Energy Hub (toegankelijkheid van duurzame brandstoffen).
- Optimaliseren inning havengelden door inzet van data.

Tijd (toelichting)

De realisatie van Bulk Terminal Cuijk (BTC) stond gepland voor 2023. Vanwege de stikstofmaatregelen is er vertraging ontstaan. Hier wordt actie op ingezet, in overleg met Provincie Brabant worden de mogelijkheden onderzocht.

- Tevens is er in 2023 ingezet op verdere samenwerking met de Brabantse havens op de onderwerpen verduurzaming, veiligheid en versterking van de havens. Gemeente Land van Cuijk sluit aan bij Brabant Ports.
- Ook wordt in 2023 onderzoek naar elektrificatie van binnenvaart en de mogelijkheden voor de Clean Energy Hub opgepakt. Hierover lopen gesprekken met de Provincie Noord-Brabant.
- Vanaf 2024 wordt ingezet op de mogelijkheden van koppeling van data in de haven en de optimalisering van de inning van havengelden.

Versterken economische dragers buitengebied

De economische dragers van het buitengebied gaan veranderen. Een goede mix van nieuwe economische dragers is van belang om het buitengebied toekomstbestendig te maken en een goede verbinding te realiseren met het ecosysteem van Land van Cuijk en de andere werklocaties (bedrijventerreinen en centra). Er wordt ingezet op een nieuwe visie economische dragers buitengebied als onderdeel van de economische visie Land van Cuijk. Daarnaast dragen de economische dragers bij aan de visie Transitie buitengebied (Zie ook Hoofdstuk Transitie Buitengebied).

Kwaliteit (toelichting)

Zowel in de omgevingsvisie als in de economische visie wordt ingezet op de economische dragers in het buitengebied. Er is aandacht voor de verbinding met de visie Transitie buitengebied en Omgevingsvisie (Zie ook Transitie Buitengebied en Omgevingsvisie).

Tijd (toelichting)

Dit onderwerp is afhankelijk van de oplevering van zowel de omgevingsvisie als de economische visie.

Faciliteren mogelijkheden toekomstbestendige economische ontwikkelingen

De energietransitie en circulaire economie hebben effect op de ruimtebehoefte van bedrijven op de verschillende werklocaties. Denk aan centrale energie opslagplaatsen, zonnepanelen, opslag grondstoffen etc. De impact op de ontwikkeling van de verschillende werklocaties zal aan bod komen bij de te ontwikkelen visie bedrijventerreinen. Nieuwe ontwikkelingen voor de toekomstbestendige economie worden gefaciliteerd.

Kwaliteit (toelichting)

Als onderdeel van de Economische visie, wordt ook de bedrijventerreinontwikkeling opgenomen. We brengen de ruimtebehoefte in beeld en tevens faciliteren we nieuwe mogelijkheden voor bedrijven op het gebied van energietransitie en circulaire economie. Hiervoor ontwikkelen we beleid via de bedrijventerreinontwikkeling, de economische visie en de visie op transitie landbouw.

Tijd (toelichting)

Het lokale behoefteonderzoek naar bedrijventerreinen is uitgevoerd. Dit onderzoek (het rapport) werd eind juni 2023 opgeleverd.

Wat willen we bereiken?

Toekomstbestendige economie

De kansen en mogelijkheden die zich aandienen vanuit de verschillende transities zorgen voor een toekomstbestendige economie en dragen bij aan een vitale en duurzame leefomgeving. De verschillende transities hebben een grote impact op onze gemeenschap maar bevordert ook innovatie en biedt nieuwe werkgelegenheid. Denk aan de mogelijkheden die ontstaan vanuit de energietransitie, digitaliseringstransitie, circulaire transitie en landbouwtransitie. Zo is circulaire economie van belang voor het verminderen van de druk op het milieu, een verbeterde leveringszekerheid van grondstoffen en een betere concurrentiepositie. Om bij te dragen aan de doelstelling van Brabant om 50% circulair te worden, dienen nieuwe mogelijkheden voor bedrijven gefaciliteerd te worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vitalisering centrumgebieden

De functie van centrumgebieden wijzigt sterk door de digitalisering, globalisering en meer behoefte aan beleving. Dat zorgt voor een nieuwe benadering van de centrumfuncties in de gemeente Land van Cuijk. De functie van het centrum op het gebied van ontmoeting blijft. Ontmoeten in de centrumgebieden draagt bij aan het welbevinden en leefbaarheid. Het creëren van compacte winkelgebieden, het terugdringen van leegstand en dynamiek behouden in het centrum blijven de aandachtsgebieden om de leefbaarheid in de kernen op niveau te houden.

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de samenwerking in de regio Noordoost-Brabant werken we vanuit de Regiodeal samen aan het creëren van toekomstbestendige middelgrote centrumgebieden (waaronder Cuijk en Boxmeer). Deze gebieden verdienen aandacht en mogelijke vernieuwing om de leefbaarheid in stand te houden. De bestuurlijke afstemming over dit onderwerp dient nog plaats te vinden in Regio verband in 2023.

Tijd (toelichting)

In 2023 werken we samen vanuit de Regio Deal in het project Transitie Midsize centra. Er is eind mei 2023 een nieuw projectplan voor verlenging van de Regiodeal ingediend.

Verkenning verduurzaming

De kansen en mogelijkheden die zich aandienen vanuit de verschillende transities zorgen voor een toekomstbestendige economie en dragen bij aan een vitale en duurzame gemeenschap. De verschillende transities hebben een grote impact op onze gemeenschap, maar bevordert ook innovatie en biedt nieuwe werkgelegenheid. De impact en mogelijkheden van de verduurzaming brengen we in beeld.

Kwaliteit (toelichting)

De impact en mogelijkheden van de transities, verduurzaming, brengen we in beeld door middel van een verkenning en deze wordt meegenomen in de economische visie.

Tijd (toelichting)

Eind 2023 is de impact en mogelijkheden van de transities als onderdeel van de Economische visie en de lokale visie bedrijventerreinen afgerond.

Pilot- en demo-omgevingen

Om de transities te ondersteunen en innovatieve oplossingen te stimuleren is enige flexibiliteit noodzakelijk. Het mogelijk maken van pilot- en/of demo-omgevingen, nieuwe samenwerkingen en kennis- en innovatiecentra dragen bij aan toekomstige mogelijkheden. Zo dragen bedrijven in de haven al bij aan de energietransitie en de circulaire transitie in Land van Cuijk en daarbuiten. Een voorbeeld is de circulaire stoomuitwisseling die bijdraagt aan de energietransitie.

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van de toekomstbestendige economie, worden een aantal activiteiten ontplooid. Onder andere pilot- en/of demo-omgevingen. Tevens worden nieuwe samenwerkingen en kennis- en innovatiecentra voor energietransitie en circulaire economie gestimuleerd en mogelijk gemaakt. Ook worden kansen voor een Clean Energy Hub benut.

Tijd (toelichting)

In 2023 worden:

- Mogelijkheden voor pilot- en demo-omgevingen, nieuwe samenwerkingen en kennis- en innovatiecentra gefaciliteerd.
- Mogelijkheden voor een bijdrage aan de elektrificatie van binnenvaart verder onderzocht.
- De realisatie van een Clean Energy Hub in Land van Cuijk onderzocht.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
3.ECONOMIE				
3.1 ECONOMIE	-2.687	0	-291	-2.977
Baten				
3.ECONOMIE				
3.1 ECONOMIE	202	-10	-9	183
Saldo	-2.485	-10	-300	-2.794

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 3.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 300.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaal tabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

3.2 Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme

We willen inzetten op versterking van de identiteit. Regionale ontwikkeling en lokale samenwerking versterken horeca en toeristisch-recreatieve bedrijven.

Wat willen we bereiken?

Recreatie en toerisme

Onze gemeente kent een veelzijdig economisch profiel. Daarbinnen vormt recreatie en toerisme een sterke pijler die grote invloed heeft op de economische vitaliteit en leefbaarheid. Wij kiezen ervoor om deze veelzijdigheid aan economische en toeristisch-recreatieve activiteiten verder te versterken, aan te jagen en te promoten. Doel is meer overnachtingen, mensen die langer blijven, meer uitgeven en verdere groei van dagrecreatie. Dat doen we onder andere door onze kernen aantrekkelijk en bereikbaar te houden, maar zeker ook door de aantrekkingskracht te benutten van ons veelzijdig landschap (o.a. Unesco Maasheggen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Harmonisatie beleid toeristische platforms

We gaan het beleid van lokale toeristische Platforms harmoniseren voor versterking van het toeristisch netwerk. We stimuleren hierbij de onderlinge samenwerking en de verbinding met Visit Land van Cuijk. De toeristische Platforms zorgen voor lokale promotie en contacten in de kernen.

Kwaliteit (toelichting)

Over het concept platformbeleid heeft diverse malen afstemming plaatsgevonden met de toeristische Platforms en met Visit Land van Cuijk. Een afrondend gesprek zal in september 2023 plaatsvinden. Verder vindt nog een juridische toets plaats op het concept beleid. Daarna wordt het geharmoniseerde beleid aangeboden voor bestuurlijke besluitvorming.

Tijd (toelichting)

De harmonisatie van het platformbeleid wordt het vierde kwartaal van 2023 aangeboden aan uw raad.

Promotie via Visit Land van Cuijk

Visit Land van Cuijk, voorheen het Regionaal Bureau voor Toerisme Land van Cuijk, heeft in haar visie Onvergetelijk Onthaasten verwoord welke rol deze organisatie kan en wil vervullen. Op basis van deze visie wordt ingezet op verdere versterking van regionale en (inter)nationale promotie.

Kwaliteit (toelichting)

Over de facilitering van Visit Land van Cuijk door de gemeente vinden op regelmatige basis bestuurlijke gesprekken plaats.

Tijd (toelichting)

De facilitering van Visit Land van Cuijk is een continu proces.

Uitvoering grote projecten

Grote projecten als Romeins Verleden Cuijk, Maasheggen en wandel/fiets/ruiternetwerken willen we initiëren en willen we ondersteunen. Uitvoering van projecten draagt bij aan de ontwikkeling en het vergroten van de aantrekkelijkheid van de verschillende gebieden vanuit toeristisch perspectief.

Kwaliteit (toelichting)

Het nieuwe ruiternetwerk voor het Land van Cuijk is opgeleverd en in april officieel geopend. Er wordt voortdurend gewerkt aan Maasheggen Unesco en andere projecten. Ook participatie in samenwerkingsverbanden als de Via Romana (thematische grensoverschrijdende fietsroute NL-D) draagt bijvoorbeeld bij aan het zichtbaar maken van het Romeinse verleden.

Tijd (toelichting)

Doorlopend proces.

Visie R&T

We willen een toeristische visie Land van Cuijk gaan ontwikkelen om eenheid in het toeristisch beleid te bevorderen. Er liggen oude en recente toeristische visies van de vijf voormalige gemeenten. Ook hebben de voorheen samenwerkende gemeenten de afgelopen jaren al recreatief beleid ontwikkeld voor het Land van Cuijk. Dit alles gaan we gebruiken als basis voor een actuele toeristische visie Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

Er wordt een bureau ingehuurd om een Toeristische visie voor de gemeente te maken. Deze visie zal nauw samenhangen met de Economische visie voor Land van Cuijk. De eerste selectie van bureaus heeft plaatsgevonden. Rond de zomer wordt de bureaukeuze aan het college voorgelegd en wordt uw raad via een rib geïnformeerd. Het opstellen van de visie vindt plaats in de tweede helft van 2023.

Tijd (toelichting)

Visie gereed rond de jaarwisseling 2023/2024 en deze wordt aangeboden aan uw raad in de loop van de eerste helft van 2024.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
3.ECONOMIE				
3.2 Recreatie en Toerisme	-1.525	-5	47	-1.483
Baten				
3.ECONOMIE				
3.2 Recreatie en Toerisme	1.809	5	1.029	2.843
Saldo	284	0	1.077	1.361

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 3.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 1.077.000 voordelig aan

wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

3.3. Bedrijfslocaties

Bedrijfslocaties

Tot dit beleidsveld behoren de grondexploitatie van bedrijventerreinen en land- en tuinbouwgronden.

Wat willen we bereiken?

Bedrijventerreinontwikkeling

Wat gaan we daarvoor doen?

Bedrijventerreinontwikkeling

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen willen we de zoekgebieden van de bedrijventerreinen per (voormalige) gemeente en de evaluatie van de huidige regionale afspraken voor vraaggericht ontwikkelen samenbrengen in een lokale visie bedrijventerreinen als onderdeel van de Economische visie. Daar waar geen passende bedrijfskavels meer beschikbaar zijn, werken we aan een passend aanbod. Vooral ook de toekomstbestendigheid van de bestaande bedrijventerreinen is een belangrijk aandachtspunt.

Daarnaast hebben klimaatverandering, energietransitie en circulaire economie effect op de ontwikkelingen op de werklocaties. In Land van Cuijk hebben succesvolle projecten op dit vlak gezorgd voor ontwikkeling en wens op andere werklocaties. De toekomstbestendigheid komt aan bod in de lokale visie bedrijventerreinen.

In het uitvoeringsprogramma Green Deal is aandacht voor de ontwikkeling van duurzame bedrijventerreinen. (zie Milieu – duurzame bedrijventerrein – uitvoeringsprogramma Green Deal).

Kwaliteit (toelichting)

Ten opzichte van de begroting 2023 is de planning enigszins gewijzigd. Als onderdeel van de Economische Visie wordt de bedrijventerrein-ontwikkeling opgenomen. Regionaal moeten de afspraken voor bedrijventerreinontwikkelingen eind 2023 worden afgerond. Eind 2022 is de provinciale Prognose Bedrijventerreinen beschikbaar gekomen. In de gemeente Land van Cuijk is een lokaal bedrijventerrein behoefteonderzoek uitgevoerd, als onderdeel van een regionaal onderzoek naar de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte in de regio en met het oog op de Economische visie Land van Cuijk. Dit behoefte onderzoek is eind juni 2023 opgeleverd. Dit behoefte-onderzoek en de regionale programmering dienen als bouwstenen voor de Economische visie. De oplevering van de Economische visie is gepland voor eind 2023.

Tijd (toelichting)

De bedrijventerrein-ontwikkeling als onderdeel van de Economische visie wordt eind 2023 afgerond.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
3.ECONOMIE				
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	-4.137	0	-297	-4.434
Baten				
3.ECONOMIE				
3.3 BEDRIJFSLOCATIES	3.721	0	273	3.994
Saldo	-416	0	-23	-439

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 3.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 23.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toeaftabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Investing

Onderstaand worden de afwijkingen op investeringen van > € 100.000 of 10% van het investeringsbedrag weergegeven.

Grondaankopen

Er heeft een grondaankoop en ruilverkavelingen plaats gevonden. De aankopen van grond leiden tot een investering en vervolgens activering op de balans met kapitaallasten (alleen rente 1%) voor de exploitatie.

- Perceel Vierlingsbeek Sectie Q 853 ad € 285.000 (ter versterking grondpositie tussen het oorlogsmuseum en het Schaartven);
- Perceel Z 4904, 4921, 4924 en 4212 Vierlingsbeek € 172.350 (ruilverkaveling. In de toekomst zullen deze percelen deels ingericht worden met heggen en omgevormd worden naar natuur en deels blijft geschikt als landbouwgrond).

3.4 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 3

Lopende investeringen 2023 Programma 3

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. Realiseren van veldhekken in het UNESCO Maasheggengebied op basis van de toponiemen met Sagen en legenden verhalen ten behoeve van de beleving van het gebied

Realiseren van veldhekken in het UNESCO Maasheggengebied op basis van de toponiemen met Sagen en legenden verhalen ten behoeve van de beleving van het gebied.

Kwaliteit (toelichting)

Door een bureau wordt gewerkt aan het veldnamen onderzoek. Dit is naar verwachting eind van het jaar gereed. Het plaatsen van de hekken loopt uit naar 2024.

Tijd (toelichting)

Enige vertraging ivm late toekenning van subsidie (Regio Deal). Plaatsing hekken naar verwachting in 2024.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. Initiëren toeristische ontwikkeling

Grote projecten als Romeins Verleden Cuijk, Maasheggen en wandel/fiets/ruiternetwerken willen we initiëren en willen we ondersteunen. Uitvoering van projecten draagt bij aan de ontwikkeling en het vergroten van de aantrekkelijkheid van de verschillende gebieden vanuit toeristisch perspectief.

Kwaliteit (toelichting)

De voorbereiding voor diverse zaken is gestart. Het is nog niet tot uitgaven gekomen of hiervoor zijn tot nu toe reguliere budgetten benut.

Tijd (toelichting)

Continu proces.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 3

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Economie			
7000574 Veldhekken in het UNESCO Maasheggengebied 2023	-50	0	-50
Recreatie en toerisme			
7000570 Initiren toeristische ontwikkeling 2023	-200	0	-200
Totaal	-250	0	-250

4. Onderwijs

Onderwijs

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid en internationale schakelklas, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Daarnaast behoort ook onderwijshuisvesting tot dit programma.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
4. ONDERWIJS				
4.1 ONDERWIJSBELEID	-4.764	-1.024	193	-5.595
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	-5.724	-238	-265	-6.227
Totaal 4. ONDERWIJS	-10.489	-1.261	-72	-11.823
Baten				
4. ONDERWIJS				
4.1 ONDERWIJSBELEID	2.568	953	0	3.521
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	317	74	985	1.376
Totaal 4. ONDERWIJS	2.885	1.027	985	4.897
Saldo	-7.604	-234	913	-6.926

4.1. Onderwijsbeleid

Onderwijsbeleid

Tot dit beleidsproduct behoren het openbaar basisonderwijs, het onderwijsbeleid, achterstandenbeleid, peuterspeelzalen en leerlingenvervoer.

Wat willen we bereiken?

Alle kinderen en jongeren kunnen zich kansrijk ontwikkelen

Om kinderen optimale en gelijke kansen te geven, is een sterke basis om het kind heen nodig waarin ook het onderwijs en de kinderopvang onderdeel van uit maakt. We werken aan een opgroeklimaat waarin kinderen en jongeren worden gestimuleerd om talenten te ontwikkelen en kansen te pakken. Een goede aansluiting tussen onderwijs- en arbeidsmarkt is uiteengezet in programma 3: 'Economie'. De acties en interventies die we hiervoor uitzetten zullen alle opgenomen worden in de beleidsnota Sterke Basis voor de Jeugd die in maart 2023 ter besluitvorming aan de raad zal worden aangeboden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aanpak verzuim/(dreigende) thuiszitters verstevigen

Kwaliteit (toelichting)

Met het Samenwerkingsverband VO en het RBL BNO werken we samen aan het project Wél in Ontwikkeling. Het doel is om enerzijds het aantal absoluut verzuimers en jongeren met een vrijstelling voor onderwijs weer in (de richting van) ontwikkeling te bewegen. Anderzijds brengen we de mogelijkheden van onze regio in beeld en hoe deze kunnen worden gerealiseerd.

De 'Aanpak verzuim/(dreigende) thuiszitters verstevigen' wordt uitgevoerd door het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL BNO), de GGD en drie scholen in Land van Cuijk. In deze samenwerking sturen we op een ononderbroken leerlijn door het verzuim en thuiszitten van leerlingen terug te dringen én te voorkomen. De samenwerkingspartners hebben samen focus gelegd op o.a. procesoptimalisatie.

Tijd (toelichting)

Wél in ontwikkeling: start in schooljaar 2023-2024.

Aanpak verzuim/dreigende thuiszitters: vanaf oktober 2023 zijn de eerste resultaten zichtbaar waarbij de aanpak van ongeoorloofd en geoorloofd verzuim, binnen het voortgezet onderwijs, zichtbaar wordt. Opgedane kennis die leidt tot inzicht voor efficiëntieverbeteringen, worden daarna toegepast in een uniform verzuimprotocol.

Continueren stevig aanbod VVE en onderwijskansen

-

Kwaliteit (toelichting)

- VVE toeleiding en bereik: voor 2023 zijn er aanvullende afspraken gemaakt met de GGD om in samenwerking met de kinderopvangorganisaties de toeleiding en het bereik te verhogen naar 100%. De eerste resultaten zijn positief. In 2022 hebben 113 verwijzingen naar VVE geleid naar een deelname van 100 kinderen aan VVE en 13 geen deelname. Het non-bereik is daarmee teruggebracht naar 15%. (40% in 2020). In een pilot VVE juli 2022 – juli 2023 voor peuters in het AZC Grave zijn er in totaal 21 kinderen verwezen naar VVE, daarvan zijn er 10 gestart en 5 starten zodra ze 2,5 jaar zijn. Het aantal verwijzingen VVE voor LvC komt voor het 1e kwartaal 2023 uit op 42 verwijzingen (26 in 1e kwartaal 2022) waarvan 3 kinderen vanuit het AZC.
- VVE kwaliteitsimpuls en doorgaande lijn: alle VVE locaties gaan met de samenwerkende scholen een locatie- en kwaliteitsplan invullen (of hebben al ingevuld) voor het schooljaar 2023-2024. Hierin wordt extra ingezet op het verhogen van de ouderbetrokkenheid. In november a.s. faciliteert de gemeente een themabijeenkomst VVE voor de VVE partners over ouderbetrokkenheid en culturele diversiteit.
- Er zijn afspraken gemaakt met de GGD en Spring om de toeleiding en het bereik naar het Instapje en Opstapje te vergroten. Dit heeft nog niet geleid tot meer verwijzingen. Vanaf Q3 2023 wordt er in overleg met de betrokken partners input opgehaald om de randvoorwaarden voor de toeleiding te verbeteren en hoe het Instapje en Opstapje uit te breiden naar heel Land van Cuijk.

Tijd (toelichting)

In de nota Kansrijk Opgroeien (vastgesteld in maart 2023) en bijbehorend uitvoeringsprogramma is ook het uitvoeringsplan voor de nieuwe GOAB (gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid) geïntegreerd. Dit is verlopen volgens planning. In november a.s. faciliteert de gemeente een themabijeenkomst VVE voor de VVE partners over ouderbetrokkenheid en culturele diversiteit. Vanaf Q3 2023 wordt er in overleg met de betrokken partners input opgehaald om de randvoorwaarden voor de toeleiding te verbeteren en hoe het Instapje en Opstapje uit te breiden naar heel Land van Cuijk.

Doorgaande leerlijnen en IKC vorming

Kwaliteit (toelichting)

Met de samenwerkingsovereenkomst en nota Kansrijk Opgroeien, hebben alle onderwijs- opvang- en jeugdpartijen in het Land van Cuijk zich gecommitteerd aan een intensievere samenwerking. Het grootste deel van de verandering vindt volgens de overeenkomst en nota plaats op scholen/IKC's. De overeenkomst en nota zijn begin 2023 vastgesteld en getekend.

Kinderopvangorganisaties en scholen werken steeds nauwer samen oa middels samenwerkingsgroepen en gezamenlijk pedagogisch beleid waar onderwijs en kinderopvang samen in een IKC zitten. Met het CJG op school geven we verdere invulling aan een meer compleet kindcentrum. Bij de bouw van nieuwe scholen wordt de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang gestimuleerd. Ook wordt er, in uitvoering van het integraal huisvestingsplan en Kansrijk Opgroeien, extra ruimte geboden in nieuwe schoolgebouwen (te beginnen met de Nienekes) voor inclusiever onderwijs.

Er zijn in 2023 gesprekken geweest over de ambitie om te starten met een pilot bij De Regenboog. Deze school wil graag een Rijke Schooldag door middel van extra naschools aanbod. Dit o.a. om kanselijkheid te vergroten. Insteek is om dit in 2023 verder vorm te geven en een definitief antwoord te geven.

Tijd (toelichting)

In 2023 resteert het verder vormgeven van de pilot Regenboog en de afspraken over hoe we omgaan met bekostiging van extra ruimte in IKC's om integraliteit tussen verschillende partijen te bevorderen.

Meer inclusief en passend onderwijs realiseren

Kwaliteit (toelichting)

Met de samenwerkingsovereenkomst en nota Kansrijk Opgroeien, hebben alle onderwijs- en jeugdpartijen in het Land van Cuijk zich gecommitteerd aan het mogelijk maken van inclusiever onderwijs. De overeenkomst en nota zijn begin 2023 vastgesteld en getekend. Het CJG en jongerenwerk op school maakt door de extra ondersteuning meer inclusief

onderwijs mogelijk. Mogelijkheden worden verkend om groepen speciaal onderwijs in het voortgezet onderwijs in Cuijk onder te brengen.

Passende Kinderopvang

De werkgroep Passende Kinderopvang is tot een projectplan gekomen. De organisatie van passende kinderopvang is belegd bij Samenwerkingsverband Stroomland. Zij hebben professionals geworven om passende kinderopvang uit te voeren op iedere kinderopvang locatie in onze gemeente.

Onderwijshuisvesting

In het Integraal Huisvestingsplan is opgenomen dat de gemeente extra ruimte beschikbaar stelt ten behoeve van meer inclusief onderwijs in het geval van renovatie of vervangende nieuwbouw van scholen.

Leerlingenvervoer

- Meer leerlingen maken gebruik van een passend onderwijsaanbod, ook wanneer dit de verder gelegen school is. Vanuit leerlingenvervoer wordt ook leerlingenvervoer bekostigd voor de voltijds onderwijsarrangementen in het basisonderwijs zoals de jonge kind groep en het voortgezet onderwijs (b.v. Flexcollege). Voor schooljaar 2022-2023 (peildatum 15 mei 2023) betrof dit 31 leerlingen met een aanvullend advies van het samenwerkingsverband en 18 leerlingen waarvoor de hardheidsclausule werd toegepast.
- In verband met gestegen vervoerskosten wordt in de zomernota het budget voor leerlingenvervoer verhoogd met € 300.000,-, in de lijn met de kadernota 2024. Er zijn meerkosten door: extra ritten die gepland worden, wanneer een route vol zit, individuele ritten, indien er geen combinatierit gemaakt kan worden en indexatie tarieven 2023 (b.v. 13% op het tarief van de vervoerder).
- Er is een nieuwe Verordening bekostiging leerlingenvervoer 2023 door de Raad vastgesteld. In deze verordening is er sprake van een verruiming van de bekostiging voor de leerlingen van het Voortgezet speciaal onderwijs. Hiermee willen we het zelfstandig (leren) reizen stimuleren. Binnenkort stelt het college de nadere regels bekostiging leerlingenvervoer 2023 vast.

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens planning Kansrijk Opgroeien.

- In Q3 en Q4 2023 worden de mogelijkheden verkend om groepen speciaal onderwijs in het voortgezet onderwijs in Cuijk onder te brengen.

- De uitvoering van Passende kinderopvang start in augustus 2023 (nieuw schooljaar).

- In 2023 worden er verdere afspraken gemaakt over wat inclusief onderwijs betekent voor onderwijshuisvesting.

Meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur, vrijwilligerswerk/ zijn maatschappelijk betrokken

Kwaliteit (toelichting)

Aanbod voor sport, cultuur en talentontwikkeling voor jeugd op- en na school, wordt ontwikkeld en samengebracht in de nieuwe cultuur- en sportnota die respectievelijk in september en november worden behandeld in de gemeenteraad. Voor jeugd wordt dit samen met onderwijs- opvang en andere jeugdpartijen vormgegeven, in aansluiting op de samenwerkingsovereenkomst en nota Kansrijk Opgroeien.

Daarnaast wordt er volgens het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien werk gemaakt van meer maatschappelijke betrokkenheid voor jongeren. Maatschappelijke diensttijd (MDT) wordt momenteel vormgegeven. Het doel is om jongeren, die dreigen uit te vallen of uitgevallen zijn bij school of werk, uit te dagen hun talenten (weer) passen in de maatschappij. Bij deze trajecten is er sprake van maatschappelijke impact, jongeren werken aan hun talentontwikkeling en er is sprake van ontmoeting. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met Sociom, projectleider en jongerenwerkers, buurtsportcoaches en onderwijs. Daarnaast wordt samen met scholen, jongerenwerk en de gemeente trajecten ingezet om jongeren te betrekken bij het gemeentelijk beleid. Vanuit het onderwijs worden projecten voor groepen 7 en 8 opgepakt (democracity), voor het VO gaan we samen het vak burgerschap invullen. Samen met de gebiedsmakelaars wordt invulling gegeven aan het betrekken van jongeren bij de uitvoering kernencv's.

Tijd (toelichting)

In de nota Sterke Basis voor de Jeugd (vastgesteld in maart 2023) en bijbehorend uitvoeringsprogramma zijn de plannen voor deze ontwikkeling opgenomen. Uitvoering gebeurt volgens planning.

Meer jeugdigen en hun ouders zijn de Nederlandse taal beter machtig

Kwaliteit (toelichting)

- Het huidige aanbod voor NT2 voor de basisscholen wordt binnen de begroting gecontinueerd tot eind van 2023. Voor doorontwikkeling in 2024 leveren de samenwerkende onderwijsorganisaties hiervoor een nieuw voorstel aan.
- Er is recent een pilot gestart met BiblioPlus en 4 VVE locaties voor de uitrol van Boekstart in de Kinderopvang. Dit zorgt voor een extra impuls voor het verbeteren van de taalontwikkeling van de jonge kinderen.

- De ondersteuning van de wijkcoach op twee scholen wordt gecontinueerd. De wijkcoach is de intermediair tussen de ouders en scholen en heeft een uitnodigende rol in de deelname van ouders aan activiteiten in de school, waaronder de ouderkamer. Dit versterkt de ouderbetrokkenheid.

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens planning van de nota Kansrijk Opgroeien (vastgesteld in maart 2023) en bijbehorend uitvoeringsprogramma.

Samenwerking (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang

Kwaliteit (toelichting)

In de nota en samenwerkingsovereenkomst Kansrijk Opgroeien zijn gezamenlijke inhoudelijke doelen en samenwerkingsafspraken opgesteld, samen met alle onderwijsopvang en jeugdpartijen in onze gemeente. Een aantal belangrijke ontwikkelingen op het gebied van samenwerking (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang die uit deze nota en samenwerking voort zijn gevloeid dit jaar:

CJG op school: Op iedere school is een jeugdconsulent (CJG) fysiek aanwezig en laagdrempelig benaderbaar. De uren verschillen per school op basis van leerlingaantal en geschatte problematiek.

Jongerenwerk op school: Op alle VO scholen is jongerenwerk aanwezig. Het aantal uur verschilt per school en is afhankelijk van de schoolgrootte.

Lichte opvoedondersteuning: Vanuit de middelen Nationaal Programma Onderwijs is de GGD gestart met een pilot collectieve lichte opvoedondersteuning 0-4 jaar. Er zijn themabijeenkomsten georganiseerd. Per 1 juni 2023 wordt er gestart met een online oudercursus Ouders Inc.

CJG-GGD: De samenwerking tussen het CJG en de GGD op school is verder versterkt. Samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd en de voortgang wordt periodiek besproken.

Capaciteitsfinanciering VO-VSO: We zijn betrokken bij een pilot samen met de gemeenten uit het Rijk van Nijmegen om op drie scholen de zorg binnen onderwijs (ZBO) middels een capaciteitsfinanciering gezamenlijk te bekostigen. Dat wil zeggen dat we de zorg gebundeld inkopen in plaats van via individuele beschikkingen. Het betreft voor leerlingen uit onze gemeente met name de Mikadoschool.

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens planning van de nota en het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

CJG en jongerenwerk op school: De inzet wordt gemonitord en eind 2023 geëvalueerd.

Opvoedondersteuning: themabijeenkomst en cursussen vinden gedurende het gehele jaar plaats. In het najaar van 2023 worden nadere plannen uitgewerkt om steviger in te zetten op het leren over opvoeden.

Bekostiging zorg binnen onderwijs: het streven is om met ingang van het nieuwe schooljaar (2023-2024) te starten met deze bekostigingssystematiek.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
4. ONDERWIJS				
4.1 ONDERWIJSBELEID	-4.764	-1.024	193	-5.595
Baten				
4. ONDERWIJS				
4.1 ONDERWIJSBELEID	2.568	953	0	3.521
Saldo	-2.196	-71	193	-2.074

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Leerlingenvervoer	In de meerjarenbegroting is nog rekening gehouden met een samenvoeging van begrotingen van de voormalige 5 gemeenten. In de laatste bestuursrapportage is dit bedrag reeds opgehoogd met € 200.000. Ook dit jaar zijn de lasten hoger dan begroot. Er zijn 3 redenen waarom de lasten stijgen: een nieuwe aanbesteding, keuze voor toegankelijke school en indexatie. In de aanbesteding zijn enkele beleidsmatige keuzes gemaakt die zorgen voor een stijging van de lasten. Obv de nieuwe verordening volgen we het advies van het samenwerkingsverband voor de toegankelijke school, ook als dit niet de dichtsbijzijnde school is. Dit brengt meerkosten met zich mee. Volgens contractafspraken is de indexering van het lasten van leerlingenvervoer 13% (NEA-index). In de kadernota 2024 is de stijging van € 300.000 structureel opgenomen.	-300

Nationaal Programma Onderwijs	Voor uitgaven op het gebied van Nationaal Programma Onderwijs (NPO) wordt er voor 2023 € 950.000 geraamd. Hier tegenover staan rijksbijdragen ter hoogte van hetzelfde bedrag. De NPO middelen zijn bedoeld om onderwijsvertragingen in te halen die kinderen opliepen tijdens de coronapandemie.	-950
Peuteropvang	In 2021 heeft een verschuiving plaatsgevonden waarbij meer kosten onder VE (Voorschoolse Educatie)/Onderwijsachterstandenbeleid vallen. De kostentoerekening naar regulier en VE-peuteraanbod is destijds nader bekeken met de grootste aanbieder van VE. Bij het opstellen van de jaarrekening is geconstateerd dat het begrote budget te hoog was. Daarom wordt het budget nu structureel naar beneden bijgesteld.	211
Baten		
Nationaal Programma Onderwijs	Rijksbijdrage voor Nationaal Programma Onderwijs (NPO) (zie ook lasten)	950

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 4.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 193.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

4.2. Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting

Tot dit beleidsproduct behoort de huisvesting van het onderwijs.

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede en toekomstbestendige onderwijshuisvesting

De vorming van integrale kindcentra (IKC's) is belangrijk voor het faciliteren van een positief opvoedklimaat. De gemeente faciliteert adequate huisvesting die bijdraagt aan ontwikkelijnen en een optimale samenwerking rond het kind. Dit betekent realisatie van integrale kindcentra (opvang en onderwijs), multifunctioneel inzetbare ruimten, verduurzaming van gebouwen en een gezond binnenklimaat. In de buitenruimte van kindcentra zetten we in op een groene omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Continuïteit van afgegeven projecten borgen

De afgelopen periode heeft een explosieve markt laten zien wat betreft bouwrijzen. We willen dat we de continuïteit van reeds afgegeven projecten/investeringen kunnen garanderen.

Kwaliteit (toelichting)

Een ophoging van afgegeven projectkredieten in geval hier aanleiding toe is in verband met gestegen bouwkosten, heeft zich tot heden niet voorgedaan of zijn binnen het afgegeven budget opgevangen. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde geweest bij de verplaatsing bibliotheek naar schouwburg Cuijk, waarover uw raad per RIB geïnformeerd is.

Gelet op de voortgangsgesprekken met initiatiefnemers van projecten worden gedurende het jaar 2023 nog wel aanvullende budgetvragen verwacht. Naar verwachting speelt dit bij MFA Sambeek, gemeenschapsvoorziening Groeningen, Wapen van Wanroij, Dorpsplan Langenboom.

Tijd (toelichting)

Inzet waar benodigd in 2023 afhankelijk van projectfase.

Opstellen en uitvoeren IHP onderwijs

We gaan een visie voorleggen over de manier waarop wij willen omgaan met onze schoolgebouwen/kindcentra: het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP). Daaruit vloeit de opgave om te komen tot toekomstbestendige en duurzame schoolgebouwen.

Kwaliteit (toelichting)

In het IHP staat de visie op onderwijshuisvesting. Daarnaast bevat het IHP een uitvoeringsplan voor 0-5 jaar dat financieel vertaald is. Die bedragen zijn vertaald in de voorliggende begroting en het meerjarenperspectief. De uiteindelijke beschikbaarstelling van het krediet komt per project richting de raad voor besluitvorming.

Gestart is met voorbereiding van de eerste projecten uit het IHP.

In het voortgezet onderwijs is gestart met het opstellen van een programma van eisen voor de locaties van Merlet, Metameer en Elzendaal in Boxmeer, Cuijk en Grave. Voor de Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) is de verkenning van de locatie gestart, waarover uw raad per RIB is geïnformeerd.

In het primair onderwijs zijn de voorbereidingen gestart voor de permanente uitbreiding van De Weijerwereld te Boxmeer. Voor de vervangende nieuwbouw van de Nienekes te Cuijk krijgt uw raad in september 2023 een kredietvoorstel aangereikt. Voor SBO Palet is aan schoolbestuur Optimus verzocht de inhoudelijke voorbereiding op te starten. Op basis van de besluitvorming over de locatie Beers-Vianen zal nadien nadere uitwerking van de planvorming ter hand worden genomen.

Volledigheidshalve worden de toegekende projecten vanuit voormalige gemeenten uitgevoerd: De Waai te Cuijk, Het Telraam te Oeffelt, De Sprong te Wanroij, Jenaplankindcentrum Peppels/Canadas te Boxmeer, Klimop te Rijkevoort, Josefschool te Overloon.

Tijd (toelichting)

Per project wordt een inhoudelijk traject doorlopen conform de lijnen als opgenomen in het IHP. Naar verwachting is het restant van het kalenderjaar 2023 benodigd voor de voorbereiding van de uitvoering van de projecten die nog niet gestart zijn. Voor de vervangende nieuwbouw van de Nienekes te Cuijk krijgt uw raad in september 2023 een kredietvoorstel aangereikt.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
4. ONDERWIJS				
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	-5.724	-238	-265	-6.227
Baten				
4. ONDERWIJS				
4.2 ONDERWIJSHUIVESTING	317	74	985	1.376
Saldo	-5.408	-163	720	-4.851

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Achterstallige bijdrage groot onderhoud Bolwerk	De gemeente verhuurt lokalen in kindcentrum 't Bolwerk-Boxmeer aan een kinderopvangorganisatie. Conform contractuele verplichting dient de gemeente aan het schoolbestuur voor onderhoud van deze lokalen te betalen. Aan deze contractuele verplichting is niet voldaan. Daarom is er een bedrag opgenomen om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.	-132
Onderwijshuisvesting	Met het schoolbestuur is een doordecentralisatie-overeenkomst gesloten voor onderhoud van het Merletcollege in Cuijk. De jaarlijkse bijdrage ad € 91.000 is gebaseerd op het vastgestelde leerlingenaantal van het voorgaande jaar, vermenigvuldigd met het jaarlijks geïndexeerde bedrag per leerling. Omdat het aantal leerlingen toegenomen is, dient de gemeente structureel een hogere bijdrage te verstrekken aan het schoolbestuur. Daarnaast hebben we incidenteel extra lasten voor plaatsing en huur van een noodlokaal bij een schoolgebouw € 43.500.	-135
Baten		
	Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.	

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 4.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 720.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelaat tabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Investerings

Gasloos maken basisschool Telraam-Oeffelt en Klimop-Rijkevoort € 30.000 (kapitaallasten € 1.500)

De investering in de levensduurverlengende renovatie wordt netto met € 30.000 verhoogd zodat bovengenoemde schoolgebouwen gasloos kunnen worden gemaakt. U bent hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

4.3 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 4

Lopende investeringen 2023 Programma 4

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. IHP onderwijshuisvesting gymzalen

Betreft vervangingsopgave uit IHP voor gymzalen ivm verplaatsing of verstrijken levensduur gebouw (Beers/Vianen; Metameer; Merlet). Gelijkelijk over de jaren verdeeld

Kwaliteit (toelichting)

In het voortgezet onderwijs is gestart met het opstellen van een programma van eisen voor de locaties van Merlet, Metameer en Elzendaal in Boxmeer, Cuijk en Grave. Hierin wordt tevens opgenomen de opgave voor bewegingsonderwijs in de vorm gymzalen.

De investering voor de gymzaal Beers-Vianen wordt tevens als onderdeel van de vervangingsopgave opgenomen.

Tijd (toelichting)

Per project wordt een inhoudelijk traject doorlopen conform de lijnen als opgenomen in het IHP. Naar verwachting is het restant van het kalenderjaar 2023 benodigd voor de voorbereiding van de uitvoering van de projecten die nog niet gestart zijn.

Geld (toelichting)

Op dit moment is er nog geen programma van eisen bekend, op basis waarvan een goede inschatting gemaakt kan worden van de toereikendheid van het begrote budget. Duidelijk is wel dat de investeringen in de begroting enkel betrekking hebben op de onderwijshuisvestingsopgave en niet op investeringen in de openbare ruimte. Voor maatregelen die in de openbare ruimte getroffen moeten worden, dient aanvullend krediet beschikbaar te worden gesteld per projectopgave.

Inv. IHP onderwijshuisvesting primair onderwijs

Betreft vervangingsopgave uit IHP voor primair onderwijs ivm verplaatsing of verstrijken levensduur gebouw (De Nienekes Cuijk; De Akkerwinde & Jan de Quay Beers/Vianen; Sint Annaschool Vortum-Mullem; De Lindekring Sint Agatha; SBO Palet Boxmeer; 't Stekske Langenboom; Sint Antonius Maashees). Gelijkelijk over de jaren verdeeld

Kwaliteit (toelichting)

In het primair onderwijs zijn de voorbereidingen gestart voor de permanente uitbreiding van De Weijerwereld te Boxmeer. Voor de vervangende nieuwbouw van de Nienekes te Cuijk krijgt uw raad in september 2023 een kredietvoorstel aangereikt. Voor SBO Palet is aan schoolbestuur Optimus verzocht de inhoudelijke voorbereiding op te starten. Op basis van de besluitvorming over de locatie Beers-Vianen zal nadien nadere uitwerking van de planvorming ter hand worden genomen.

Tijd (toelichting)

Per project wordt een inhoudelijk traject doorlopen conform de lijnen als opgenomen in het IHP. Naar verwachting is het restant van het kalenderjaar 2023 benodigd voor de voorbereiding van de uitvoering van de projecten die nog niet gestart zijn. Voor de vervangende nieuwbouw van de Nienekes te Cuijk krijgt uw raad in september 2023 een kredietvoorstel aangereikt.

De overige trajecten zullen de komende jaren successievelijk worden opgestart.

Geld (toelichting)

Op dit moment is er nog geen programma van eisen bekend, op basis waarvan een goede inschatting gemaakt kan worden van de toereikendheid van het begrote budget. Duidelijk is wel dat de investeringen in de begroting enkel betrekking hebben op de onderwijshuisvestingsopgave en niet op investeringen in de openbare ruimte. Voor maatregelen die in de openbare ruimte getroffen moeten worden, dient aanvullend krediet beschikbaar te worden gesteld per projectopgave.

Inv. IHP onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs

Betreft vervangingsopgave uit IHP voor voortgezet onderwijs ivm verplaatsing of verstrijken levensduur gebouw (Merlet EOA Velp 2023; Metameer Stevensbeek/Metameer Boxmeer/Elzendaal; Merlet Mill 2025)

Kwaliteit (toelichting)

In het voortgezet onderwijs is gestart met het opstellen van een programma van eisen voor de locaties van Merlet, Metameer en Elzendaal in Boxmeer, Cuijk en Grave. Voor de Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) is de verkenning van de locatie gestart, waarover uw raad per RIB is geïnformeerd.

Tijd (toelichting)

Per project wordt een inhoudelijk traject doorlopen conform de lijnen als opgenomen in het IHP. Naar verwachting is het restant van het kalenderjaar 2023 benodigd voor de voorbereiding van de uitvoering van de projecten die nog niet gestart zijn.

Geld (toelichting)

Op dit moment is er nog geen programma van eisen bekend, op basis waarvan een goede inschatting gemaakt kan worden van de toereikendheid van het begrote budget. Duidelijk is wel dat de investeringen in de begroting enkel betrekking hebben op de onderwijshuisvestingsopgave en niet op investeringen in de openbare ruimte. Voor maatregelen die in de openbare ruimte getroffen moeten worden, dient aanvullend krediet beschikbaar te worden gesteld per projectopgave.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 4

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Onderwijshuisvesting			
7000563 IHP 2022 Onderwijshuisv primair onderwijs 2023	-400	0	-400
7000564 IHP 2022 Onderwijshuisv voortgezet onderw 2023	-354	0	-354
7000565 IHP 2022 Onderwijshuisvesting gymzalen 2023	-187	0	-187
Totaal Onderwijshuisvesting	-940	0	-940
Totaal	-940	0	-940

5. Sport en Cultuur

Sport en cultuur

Dit programma gaat over de manier waarop sport en cultuur kunnen bijdragen aan het welzijn, het welbevinden en de vitaliteit van de inwoners van het Land van Cuijk. Bovendien dragen sport en cultuur bij aan een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE				
5.1 SPORT	-5.743	-157	138	-5.762
5.2 CULTUUR	-6.771	-432	-241	-7.444
Totaal 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-12.514	-589	-103	-13.206
Baten				
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE				
5.1 SPORT	648	345	53	1.046
5.2 CULTUUR	527	412	349	1.289
Totaal 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	1.175	757	402	2.334
Saldo	-11.339	169	299	-10.871

5.1 Sport

Sport

Tot dit beleidsproduct behoren het sportbeleid, de binnen- en buitensportaccomodaties.

Wat willen we bereiken?

Een toegankelijk en laagdrempelig sportaanbod voor iedereen

Sport en bewegen dragen bij aan de gezondheid. Sport zorgt voor meer spierkracht, een betere conditie en een gezonde leefstijl. Het verkleint daarmee het risico op een groot aantal medische aandoeningen. Sport is daarnaast ook goed voor de geest, stimuleert de cognitieve ontwikkeling, vergroot het sociale netwerk van mensen en versterkt de participatie en eigen kracht van (kwetsbare) inwoners. Hierdoor kan sport en bewegen ook een belangrijke bijdrage leveren aan andere vraagstukken binnen het Sociaal Domein.

Wat gaan we daarvoor doen?

Harmoniseren van het sportbeleid

-

Kwaliteit (toelichting)

Met het ontstaan van de gemeente Land van Cuijk is het gewenst bestaand sportbeleid, van de voormalige gemeenten, te harmoniseren en aan te vullen met het nieuwe sportakkoord 2.0 gericht op het versterken van samenwerking tussen verenigingen. Daarbij is het relevant dat de gemeente in goed contact staat met verenigingen, iedereen bekend is met de te maken keuzes (ambitie, doelstellingen en toekomst visie) en op de hoogte is van invloedsfeer van de gemeente op het gebied van sport en verenigingen.

Er is de afgelopen periode al de nodige kennis en informatie opgehaald bij gemeenten in de regio. Eind september organiseren we een sportcafé waarbij we ons concept sportnota willen presenteren aan de sportverenigingen. Hierop kunnen de verenigingen hun reacties en input geven. Deze reacties zullen wij meenemen in de definitieve sportnota.

Tijd (toelichting)

- September 2022 begonnen met inventariseren huidig sportbeleid.
- Najaar 2022 kennis ophalen bij partners en andere gemeenten in de regio.
- Q3 2023 Bij de voorbereiding van de sportnota gaan we in gesprek met verenigingen en

stakeholders om input op te halen, d.m.v. organiseren bijeenkomst sportcafé

- Q3 2023 Concept sportnota intern langs Adviesraad sociaal domein.
- Q3 Afronden sportnota en verwerking reacties verenigingen en betrokken partijen.
- Q4 2023 aanbieden sportnota Land van Cuijk aan de gemeenteraad.
- Q1 2024 Sportnota afgerond. Start met eerste projecten uitvoeringsagenda.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE				
5.1 SPORT	-5.743	-157	138	-5.762
Baten				
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE				
5.1 SPORT	648	345	53	1.046
Saldo	-5.095	188	190	-4.716

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Harmonisatie accommodatiebeleid	Vanwege harmonisatie van het accommodatiebeleid ontvangen meer binnensportaccommodaties dan voorheen een instandhoudingsbijdrage per zaaldeel.	-128
Baten		
Combinatiefuncties	Met ingang van 2023 ontvangt de gemeente de uitkering voor Combinatiefuncties middels een specifieke uitkering namelijk de Brede doelenuitkering gezondheid, sport en sociale basis. Voorheen ontvingen wij de gelden voor Combinatiefuncties Sport en Cultuur in de algemene uitkering. De baten zijn vervallen binnen 9 Algemene dekkingsmiddelen en opgenomen onder beleidsveld 5.1 Sport.	334
Beschikking reserve energiearmoede	De onttrekking voor maatregelen ter compensatie van de energielasten van de sportaccommodaties.	100

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 5.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 190.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelichting van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Investerings

Verhoging krediet kunstgrasveld Civicum € 43.000 (kapitaallasten € 4.147)

Hockeyclub Civicum uit Cuijk heeft een verzoek tot vervanging van hun 2e zandingestrooid kunstgrashockeyveld. Het veld heeft het einde van de levensduur bereikt en voldoet niet meer aan de gebruikersnormen voor veilig en verantwoord wedstrijdgebruik. Vervanging is noodzakelijk en de gemeente is in de huidige eigendomsverhoudingen verantwoordelijk voor vervangingsinvesteringen om te zorgen voor een kwalitatief goed en veilig veld. Ook de onderlaag wordt vervangen, noodzakelijk gelet op de slechte scores van schokabsorberend vermogen en vlakheid van het veld, en daarmee gepaard het risico op blessures. De kosten van het kunstgrasveld bedragen in totaal € 423.000. In de begroting was € 380.000 geraamd voor vervanging van het kunstgrasveld.

5.2 Cultuur

Cultuur

Tot dit beleidsproduct behoren de cultuuraccommodaties, musea, bibliotheken, lokale omroep en cultureel erfgoed.

Wat willen we bereiken?

Cultureel Erfgoed

Om de omgang met ons onroerend cultureel erfgoed goed te borgen, ontwikkelen we erfgoedbeleid voor de gemeente Land van Cuijk. Dit beleid dient een versterkende bijdrage te leveren aan het gemeenschapsgevoel en een gezamenlijke identiteit voor de gemeente Land van Cuijk, waarbij tevens aandacht is voor de uniciteit van de diverse kernen. Hierdoor ontstaat uiteindelijk een sterke gemeente, gefundeerd op een collectieve geschiedenis die zowel voor inwoners als bezoekers zeer waardevol zal blijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Harmoniseren van het beleid

-

Kwaliteit (toelichting)

Vanuit de vijf voormalige gemeenten zijn nog vijf verschillende verordeningen van toepassing. In 2023 zorgen we voor eenduidig beleid door verordeningen van de vijf voormalige gemeenten op elkaar af te stemmen. De vijf erfgoedverordeningen uit de voormalige gemeenten zijn inmiddels geharmoniseerd en een nieuwe erfgoedverordening is op 6 april 2023 door de raad vastgesteld. Vanuit de uitvoeringsagenda die aan het erfgoedplan is gekoppeld gaan we in 2023 het volgende uitvoeren:

- Inventarisatie maken van gebouwen/gebieden die in aanmerking komen om aangewezen te worden als gemeentelijk monument/beschermde dorpsgezicht;
- Regeling zonnepanelen voor monumenten en beschermde stads-/dorpsgezichten laten vaststellen door het college;
- Bijeenkomst organiseren voor de heemkunde en daarmee het startsein geven voor het oprichten van een erfgoedplatform;
- Het ontwikkelen van een website voor alles rondom erfgoed, monumenten en archeologie.

De subsidieregeling onderhoud gemeentelijke monumenten wordt in de loop van 2023 geharmoniseerd en deze wordt door het college vastgesteld.

Tijd (toelichting)

1. Op 6 april 2023 is het nieuwe Erfgoedbeleid vastgesteld door uw raad.
2. De erfgoedverordening is op 6 april 2023 door uw raad vastgesteld.
3. De subsidieregeling onderhoud gemeentelijke monumenten worden in de loop van 2023 aan het college ter vaststelling voorgelegd.

Het opstellen van archeologische en cultuurhistorische waardekaarten.

Om in een oogopslag de te nemen maatregelen op basis van archeologische en cultuurhistorische waarden te kunnen beoordelen dient er een archeologische en een cultuurhistorische waardenkaart te worden opgesteld.

Kwaliteit (toelichting)

De waarden zijn integraal geïnventariseerd op basis van al bestaande cultuurhistorische waardekaarten van de voormalige gemeenten Grave en Mill en Sint Hubert. Tevens zijn ze geactualiseerd op basis van de uitgevoerde archeologische onderzoeken van de afgelopen tien jaar. De data zijn daarna te raadplegen via het Gissysteem en worden ook via de gangbare digitale kanalen ontsloten.

Tijd (toelichting)

1. Het tijdspad om de Archeologische waardekaart eind 2023 gereed te hebben wordt niet gehaald. De archeologische waardekaart wordt in de 1e helft van 2024 voorgelegd aan uw raad.
2. De cultuurhistorische waardekaart wordt afhankelijk van de nieuwe raadsplanning in maart of april 2024 aan uw raad voorgelegd.

Visie Cultureel Erfgoed

Kwaliteit (toelichting)

Tijd (toelichting)

Wat willen we bereiken?

Een toekomstgericht breed gemeentelijk cultuurbeleid

Door de fusie van de vijf gemeenten tot een gemeente Land van Cuijk is behoefte ontstaan aan een integrale cultuurvisie voor de gemeente Land van Cuijk. We willen een visie ontwikkelen die aansluit bij trends en kansen en die de culturele identiteit van de gemeente weerspiegelt. We verliezen daarbij niet uit het oog dat cultuur niet per definitie entertainment biedt of ‘slechts’ een hobby is, maar juist een inhoudelijke en structurele bijdrage levert aan maatschappelijke doelen en het welzijn en welbevinden van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen van een cultuurvisie

Kwaliteit (toelichting)

Input uit het veld (inwonersenquête, gesprekken met het culturele veld en met stakeholders uit onderwijs, bedrijfsleven, welzijn/maatschappelijk, kunst/cultuur en toerisme/recreatie) vormen de basis voor de nieuwe cultuurvisie. Sterk ingestoken wordt op talentontwikkeling en aanbod voor jeugd/jongeren en het verenigingsleven. We vinden het van belang dat er een laagdrempelig en toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen in de gemeente Land van Cuijk beschikbaar is voor onze inwoners en ondersteunen dit door middel van subsidiering.

Tijd (toelichting)

Gesprekken met culturele verenigingen en stichtingen over de harmonisatie van de subsidies hebben plaatsgevonden. In september 2023 zal de cultuurvisie inclusief een voorstel inzake de harmonisatie van de cultuursubsidies aan de gemeenteraad ter besluitvorming worden aangeboden.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE				
5.2 CULTUUR	-6.771	-432	-241	-7.444
Baten				
5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE				
5.2 CULTUUR	527	412	349	1.289
Saldo	-6.244	-20	109	-6.155

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Bibliotheek	Op de post bibliotheekwerk worden extra middelen geraamd voor informatiepunten Digitale Overheid, lokale bibliotheekvoorzieningen en educatiedoelinden Tegenover deze middelen staan uitkeringen vanuit het rijk. Deze zijn ook aan de batenkant geraamd en verloopt daarom budgettair neutraal.	-182
Cultuuraccommodaties	De indexering van de subsidie voor cultuuraccommodaties is per abuis niet geraamd in de begroting 2023. Daarom wordt de raming verhoogd met € 67.000. Tevens worden er opstarten van een kunstencentrum in Land van Cuijk eenmalige kosten van € 70.000 geraamd.	-137
Baten		
Combinatiefuncties	Met ingang van 2023 ontvangt de gemeente de uitkering voor Combinatiefuncties middels een specifieke uitkering namelijk de Brede doelenuitkering gezondheid, sport en sociale basis. Voorheen ontvingen wij de gelden voor Combinatiefuncties Sport en Cultuur in de algemene uitkering. Het deel van de uitkering voor Combinatiefuncties Cultuur is groot € 131.000. De baten zijn vervallen binnen het beleidsveld 9 Algemene dekkingsmiddelen en opgenomen onder beleidsveld 5.2 Cultuur.	131
Bibliotheek	De gemeente ontvangt een SPUK-uitkering Inforamtiepunten Digitale Overheid, een SPUK-uitkering lokale bibliotheekvoorzieningen en educatiemiddelen vanuit WEB (Wet educatie beroepsonderwijs. Deze middelen zijn ook als lasten geraamd en verloopt daarom budgettair neutraal	182
Cultuuraccommodaties	De raming van de huuropbrengsten van de schouwburg is al enkele jaren niet meer geïndexeerd. Daarom verhogen we de raming structureel met € 48.000	48
Beschikking over reserve energiearmoede	De onttrekking voor maatregelen ter compensatie van de energielasten van de cultuuraccommodaties.	3
Beschikking over reserve kunst	Uit de reserve kunst wordt een bedrag van € 33.000 onttrokken voor een kunstwerk op de rotonde nabij de Generaal de Bons kazerne in Grave.	33

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 5.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 109.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze

wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

5.3 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 5

Lopende investeringen 2023 Programma 5

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. Opslagruimte Warandahal Sambeek

De toestellenberging van de Warandahal is overvol. Dit levert veiligheidsrisico op en is niet praktisch voor gebruikers.

Kwaliteit (toelichting)

Met de Stichting Beheer Warandahal wordt nog overleg gevoerd over de wijze van uitvoering van deze voorziening.

Tijd (toelichting)

Naar verwachting kan realisatie in Q4 2023 starten.

Geld (toelichting)

Vooralsnog is er, hangende de wijze van uitvoering, geen reden om het bedrag aan te passen.

Inv. Ophogen krediet kunstgrasvelden JVC Cuijk/SIOL

Als verhuurder van buitensportaccommodaties in de voormalige gemeente Cuijk, is de gemeente aan zet om voldoende budget te hebben voor vervanging van de aanwezige kunstgrasvelden. Door aanscherping van de eisen voor kunstgras in het kader van milieuaspecten (zoals infill van rubber korrels en tegengaan van verspreiding van microplastics) wordt budget gevraagd voor de kunstgrasvelden van hockey en voetbal te Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

Voor JVC Cuijk is het kunstgrasveld op basis van de meest recente rapportage nog niet afgeschreven. Gepoogd wordt om vervanging parallel te laten lopen aan de uitkomsten van het onderzoek naar sportpark Groenendijkse Kampen.

Voor SIOL geldt dat het veld dateert van 2016. Vervaging wordt opgenomen als onderdeel van het traject privatisering buitensportaccommodaties.

Tijd (toelichting)

Voor beide voetbalverenigingen zal vervanging in 2023 niet aan de orde zijn.

Geld (toelichting)

Voorstel is om de aanwezige middelen voor de ophoging vervanging kunstgrasvelden JVC Cuijk en SIOL over te hevelen naar het volgende jaar.

Inv. Ophogen krediet kunstgrasvelden Civicum

Als verhuurder van buitensportaccommodaties in de voormalige gemeente Cuijk, is de gemeente aan zet om voldoende budget te hebben voor vervanging van de aanwezige kunstgrasvelden. Door aanscherping van de eisen voor kunstgras in het kader van milieuaspecten (zoals infill van rubber korrels en tegengaan van verspreiding van microplastics) wordt budget gevraagd voor de kunstgrasvelden van hockey en voetbal te Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

Het 2e kunstgrasveld van CMHC Civicum is afgeschreven, zowel boekhoudkundig als in daadwerkelijke staat. Uitstel is niet langer mogelijk, zonder dat acute veiligheidsrisico's optreden. Hiertoe heeft het college een voorstel geaccordeerd voor vervanging in 2023. De kosten zijn licht hoger dan de beschikbare middelen vanuit de reeds aanwezige voorziening en de ophoging vanuit de begroting 2023. De meerkosten zijn opgenomen in deze zomernota 2023. De vereniging heeft een grote wens tot vervanging nog in de zomerperiode 2023. Het risico dat de meerkosten dan nog niet geaccordeerd zijn door uw raad is kenbaar gemaakt aan de vereniging.

Tijd (toelichting)

Het college heeft in juni 2023 besloten tot vervanging van het kunstgrasveld van Civicum met het oog op realisatie in 2023.

Geld (toelichting)

Voorstel is om de aanwezige middelen voor ophoging van krediet kunstgrasvelden JVC Cuijk en SIOL over te hevelen naar het volgende jaar.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 5

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Sport			
7000251 Hoofdveld JVC Cuijk 2019 C	-490	0	-490
7000567 Opslagruimte Warandahal Sambek 2023	-50	0	-50
7000287 Vervanging toplaa 2e kunstgrasveld Civicum 2020 C	-237	-237	0
7000611 Vervanging onderlaag 2e kunstgrasveld Civicum	-72	-72	0
7000619 Vervanging inrichting 2e kunstgrasveld Civicum	-114	-71	-43
Totaal Sport	-963	-380	-583
Totaal	-963	-380	-583

6. Sociaal domein

Sociaal domein

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Land van Cuijk onderneemt om haar inwoners in staat te stellen zo gezond, prettig, lang en zelfstandig mogelijk te kunnen leven, wonen en mee te doen in de samenleving. Onze activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Het programma omvat onderwerpen als Wmo, jeugd en participatie.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.1 LEEFBAARHEID	-14.787	-2	-2.324	-17.113
6.2 INKOMENSVORZIENING	-25.177	147	575	-24.455
6.3 WERK EN ACTIVERING	-17.654	-1.651	-437	-19.742
6.4 JEUGD	-30.524	-900	-170	-31.594
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	-25.930	0	305	-25.625
6.6 GEZONDHEIDSZORG	-3.559	0	6	-3.553
Totaal 6. SOCIAAL DOMEIN	-117.631	-2.406	-2.044	-122.081
Baten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.1 LEEFBAARHEID	1.523	161	2.639	4.323
6.2 INKOMENSVORZIENING	19.114	700	2	19.816
6.3 WERK EN ACTIVERING	554	376	200	1.131
6.4 JEUGD	1.251	0	0	1.251
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	1.328	0	10	1.338
Totaal 6. SOCIAAL DOMEIN	23.770	1.237	2.852	27.859
Saldo	-93.862	-1.168	808	-94.222

6.1 Leefbaarheid

Leefbaarheid

Tot dit beleidsproduct behoren burgerparticipatie, Wmo, sociaal en cultureel werk, buurt en clubhuizen, collectief aanvullend vervoer, mantelzorg, ouderenbeleid, jeugdbeleid, wijk-dorpsraden, vreemdelingen- en kinderopvang.

Wat willen we bereiken?

Toekomstbestendige accommodaties

Accommodaties zijn de fysieke plekken zijn waar ontmoeting, sport, en cultuurbeoefening plaats kunnen vinden. Denk hierbij aan sporthallen, gemeenschapshuizen en buitensportaccommodaties. In die zin zijn accommodaties een voorwaarde om invulling te geven aan inhoudelijke ambities op het terrein van ontmoeting, sport en cultuur. Accommodaties zijn het fundament voor leefbare kernen en de versterking van sociale cohesie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Investeren in accommodaties

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 werkt het college aan de uitvoering van de door uw raad vastgestelde kaders in het accommodatiebeleid. Zo heeft het college de beleidsregel OZB-compensatie voor gemeenschaps- en sportaccommodaties (gemeenschapsaccommodaties, binnen- en buitensportaccommodaties in breedste zin, gildes, molenstichtingen) ingesteld.

Een voorstel inzake de verruiming van de horecamogelijkheden voor gemeenschapsaccommodaties in die dorpen waar geen reguliere horeca meer is, wordt opgenomen in de bepalingen over de paracommercie in de harmonisatie van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Met gemeenschapsaccommodaties die vanuit het beleid van de voormalige gemeente een exploitatiesubsidie ontvingen, zijn en worden individuele trajecten doorlopen voor afbouw. Met accommodaties De Wis Langenboom en De Wester Mill is reeds akkoord bereikt, of heeft uw raad reeds een voorstel aangereikt gekregen. Voor de De Jachthoorn Sint Hubert, De Wilg Wilbertoord is dit traject nog onder handen.

Voor Grave binnenstad en bovenwijken is een verkennend onderzoek gestart voor een gemeenschapsvoorziening al dan niet aangevuld met cultuurfuncties, beoogd als opvolging van de huidige Catharinahof te Grave. Uw raad is hierover eerder per RIB geïnformeerd.

Inzake Sporthal De Looierij te Mill heeft uw raad reeds een besluit genomen tot een gedeeltelijke renovatie voor een periode van 10 jaar en nadien nieuwbouw. De voorbereidingen voor renovatie zijn gestart.

In juni 2023 heeft uw raad een voorstel voorgelegd gekregen voor renovatie van Sportcomplex De Kwel te Cuijk.

Na vaststelling van het accommodatiebeleid is de aanbesteding doorlopen voor het privatiseringsmodel en 0-meting van de aangewezen buitensportaccommodaties. De 0-meting is uitgevoerd bij de voormalige gemeenten Cuijk en Sint Anthonis. Voor de overigen wordt deze doorlopen tegen het einde van de huidige overeenkomsten. De betreffende sportbonden, sportkoepel en verenigingen zijn bij dit traject betrokken. Na oplevering van het model kan vaststelling hiervan door het college plaatsvinden. Nadien kan de vereniging met de combinatie van model en 0-meting een keuze maken voor de soort verhouding tot de gemeente. Voorstellen per vereniging worden daarna aan college en uw raad voorgelegd voor besluitvorming.

Medio juni 2023 is het verkennend onderzoek gestart met de aanwezige verenigingen op Sportpark Groenendijkse Kampen te Cuijk aangevuld met tennisvereniging Graaf Herman, Merlet College en Waterschap Aa en Maas. Doel van het onderzoek is om te kijken of er draagvlak is voor een vorm van verdergaande samenwerking tussen de partijen, en indien die intentie bestaat te bezien of via een herinrichting van het sportpark gekomen kan worden tot een revitalisering.

Daarnaast lopen er diverse individuele projecten zoals MFA Vierlingsbeek, Dorpsontwikkelingsplannen Sint Anthonis. Daar waar dit aan de orde is, krijgt uw raad separate voorstellen aanboden. Uw raad is in de thema-avond van 8 juni 2023 reeds geïnformeerd over de stand van zaken inzake de uitvoering accommodatiebeleid.

Voor de verduurzaming van de accommodaties werkt het college aan de Routekaart 2030 verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

Tijd (toelichting)

Conform het tijdpad als aangereikt bij de begroting 2023 heeft het college uw raad voorstellen aangereikt voor gedeeltelijke renovatie en nieuwbouw op termijn van Sporthal De Looierij in Mill, en renovatie van sportcomplex De Kwel in Cuijk. Ook is het college in 2023 samen met de gevestigde sportverenigingen de verkenning gestart naar revitalisering door samenwerking en herinrichting van sportpark Groenendijkse Kampen te Cuijk.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.1 LEEFBAARHEID	-14.787	-2	-2.324	-17.113
Baten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.1 LEEFBAARHEID	1.523	161	2.639	4.323
Saldo	-13.265	159	316	-12.790

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Collectief aanvullend vervoer	De ramingen zijn bijgesteld aan de hand van de begroting 2023 van de Regiotaxi.	117
Passende kinderopvang	Passende kinderopvang is opgenomen in de begroting 2023, maar ook in Kansrijk Opgroeien. De dubbele raming wordt hierbij hersteld.	-100
Baten		
Collectief aanvullend vervoer	De ramingen zijn bijgesteld aan de hand van de begroting 2023 van de Regiotaxi.	89
Beschikking over reserve energiearmoede	De onttrekking voor maatregelen ter compensatie van de energielasten van de gemeenschapsaccommodaties.	19

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 6.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 316.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toeaftabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

6.2 Inkomensvoorziening

Inkomensvoorziening

Tot dit beleidsproduct behoren het armoedebeleid, kwijtschelding, inkomensvoorzieningen op grond van de wet Buig en fraudebestrijding.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.2 INKOMENSVORZIENING	-25.177	147	575	-24.455
Baten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.2 INKOMENSVORZIENING	19.114	700	2	19.816
Saldo	-6.063	847	578	-4.639

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
BBZ	De systematiek van de BBZ-ramingen van voormalig gemeente Sint Anthonis was niet gelijk aan de BBZ-ramingen van de overige voormalige gemeenten. In deze zomerrapportage wordt de raming van BBZ daarom structureel met € 100.000 naar beneden bijgesteld aan de lastenkant. Aan de batenkant wordt de raming ook met € 100.000 naar beneden bijgesteld. Per saldo verloopt deze bijstelling budgettair neutraal.	100
Baten		
BUIG	Het definitieve BUIG-budget wordt eind september vastgesteld. Er is reeds aangekondigd dat de verhoging van het wettelijk minimumloon een positief effect zal hebben op dit budget. In de decemberrapportage wordt het definitieve bedrag opgenomen.	800
BBZ	De systematiek van de BBZ-ramingen van voormalig gemeente Sint Anthonis was niet gelijk aan de BBZ-ramingen van de overige voormalige gemeenten. In deze zomerrapportage wordt de raming van BBZ daarom structureel met € 100.000 naar beneden bijgesteld aan de batenkant. Aan de lastenkant wordt de raming ook met € 100.000 naar beneden bijgesteld. Per saldo verloopt deze bijstelling budgettair neutraal.	-100

Mutaties zonder effect op begrotingsaldo

In beleidsveld 6.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 578.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingsaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingsaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze

wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

6.3 Werk en activering

Werk en activering

Tot dit beleidsproduct behoren participatie en inburgering.

Wat willen we bereiken?

Bestaanszekerheid bieden

Wij willen onze inwoners bestaanszekerheid bieden; een stevige financieel-economische basis waarmee economische zelfstandigheid wordt bevorderd. Immers, een onzekere financiële situatie belemmert mensen om zich te ontwikkelen. Dit betekent dat in al het (cliënt)contact de financiële situatie een punt van aandacht is en de gemeente een financieel vangnet biedt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Begeleiding naar werk

-

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 heeft een aanbesteding re-integratie plaatsgevonden. Met 8 partijen zijn vanaf 1 april 2023 raamovereenkomsten, voor de duur van aanvankelijk 2 jaren, afgesloten voor diensten zoals motivatietraject, traject arbeidsfit maken, jobcoaching, jobhunting.

De (regionale) arbeidsmarkt kampt al enige tijd met schaarste. Ook in 2023 zal dat zo zijn. Samenwerking op dit terrein is hierdoor van belang.

Voorts heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het vernieuwd partnership waarbij is gekeken naar de resultaten over de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022. Conclusie van de evaluatie: de gemeenten zijn tevreden met het basispakket, de dienstverlening die alle gemeenten in het kader van het partnership bij IBN afnemen. De aanpak van jongeren is aan het basispakket toegevoegd. Voor de volgende periode (2023-2024) zijn een aantal acties geformuleerd zoals: via het Ontwikkelhuis beschut werk een impuls geven in de IBN-regio; jongeren tot 27 jaar niet loslaten totdat er een geschikte plek of een geschikt traject voor ze is gevonden; in 2023 en 2024 worden 20 nieuwe dienstverbanden ingevuld door vraaggestuurd werken.

Weer gaan werken vanuit de bijstand levert soms een terugval in inkomen op. Middels het actieplan 'Bestaanszekerheid' wordt ingezet op het voorkomen van de 'armoedeval'.

Het samen optrekken met het taakgebied Economie bij het 'binnenhalen' van bedrijven en de aansluiting op de arbeidsmarkt is nog niet van de grond gekomen.

Tijd (toelichting)

De ingeslagen weg van 2022 wordt in 2023 voortgezet. Met een aantal gerichte acties wordt het vernieuwde partnership in 2023 en 2024 verbeterd. De samenwerking met het taakgebied Economie wordt in de tweede helft van 2023 opgepakt.

Beleidsplan bestaanszekerheid

-

Kwaliteit (toelichting)

Het beleidsplan "Op weg naar Bestaanszekerheid" met daarin de aanpak op het gebied van armoede en schulden is in april door de Raad vastgesteld. Vanuit de visie dat onze inwoners economisch zelfstandig zijn, werken we onder andere aan het vergroten van het bereik, de inzet van preventie, het verbeteren van dienstverlening en het doorbreken van (langdurige) armoede. Op dit moment zetten we de eerste acties van dit plan uit.

Tijd (toelichting)

Het beleidsplan "Op weg naar Bestaanszekerheid" met daarin de aanpak op het gebied van armoede en schulden is in april door de Raad vastgesteld. Er wordt volgens planning gewerkt aan de uitvoering van dit plan.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.3 WERK EN ACTIVERING	-17.654	-1.651	-437	-19.742
Baten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.3 WERK EN ACTIVERING	554	376	200	1.131
Saldo	-17.100	-1.275	-237	-18.612

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
WSW	Conform afspraken met het sociaal werkbedrijf (IBN) wordt de participatie-uitkering WSW 1 op 1 doorbetaald aan IBN. In de meicirculaire 2023 (zie programma 9) hebben we meer middelen ontvangen voor WSW.	-1.514
Inburgering	De bijdrage die wij van het Rijk ontvangen voor inburgering is hoger dan begroot. Daarom wordt het budget voor hetzelfde bedrag aan de baten en lastenkant verhoogd. Deze mutatie verloopt budgettair neutraal.	-376
Uitvoeringskosten inburgering	De uitvoeringskosten voor inburgering zijn reeds opgenomen in het Participatiebudget. Er is daarom sprake van een dubbele raming.	239
Baten		
Inburgering	De bijdrage die wij van het Rijk ontvangen voor inburgering is € 376.000 hoger dan begroot.	376

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 6.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 237.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelichting van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

6.4 Jeugd

Jeugd

Tot dit beleidsproduct behoren alle vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt.

Wat willen we bereiken?

Een Sterke Basis voor de Jeugd bieden

We willen dat kinderen kansrijk, gezond en veilig kunnen opgroeien. We investeren in de beweging van genezen naar voorkomen. Vooral voor kinderen is een versterking van het gewone, dagelijkse leven belangrijk. We zetten daarom in op een sterke basis voor de jeugd.

We creëren een opgroei-klimaat waarin alle opvoeders samenwerken, elkaar aanvullen en versterken. Waar medeopvoeders zoals familie, burens, kinderopvangmedewerkers, leerkrachten, jongerenwerkers, sport- en cultuurbegeleiders en waar nodig jeugdzorgwerkers in nauw contact met het kind/gezin en met elkaar staan. Dat bevordert het gewone opgroeien, ontwikkelen, opvoeden en het hebben van gelijke kansen. We zetten ons er voor in dat kinderen en jongeren worden gestimuleerd om talenten te ontwikkelen en kansen te pakken. Inzet op een Sterke Basis moet leiden tot toename van de belangrijkste beschermende factoren en afname van de meest relevante risicofactoren in de wijk en bij de kinderen zelf. Ook kan zo'n sterke basis voorkomen dat normale, doorsnee opgroei- en opvoedvragen escaleren tot (ernstige) problemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijskansen

Kwaliteit (toelichting)

De nota Kansrijk Opgroeien en de bijbehorende samenwerkingsovereenkomst zijn begin 2023 vastgesteld. Hierin zijn alle doelen en werkzaamheden opgenomen om onze jeugd en gezinnen te faciliteren kansrijk, gezond en veilig op te groeien.

Tijd (toelichting)

Uitvoering van Kansrijk Opgroeien gebeurt volgens planning. Dit is opgenomen bij de desbetreffende inhoudelijke punten in deze zomernota.

Kwaliteit (toelichting)

De nota en samenwerkingsovereenkomst Kansrijk Opgroeien zijn begin 2023 vastgesteld. Plannen en uitvoeringsafspraken om een kansrijk opgroei klimaat te faciliteren zijn hierin vastgelegd. Een aantal acties is beschreven onder P.4 ('meer jeugdigen doen mee aan sport, cultuur en zijn maatschappelijk betrokken').

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens planning van Kansrijk Opgroeien. Deze is opgenomen bij de desbetreffende onderwerpen in deze zomernota.

Van genezen naar voorkomen: ondersteuningsstructuur en preventieve inzet

Kwaliteit (toelichting)

In de nota en samenwerkingsovereenkomst Kansrijk Opgroeien zijn gezamenlijke inhoudelijke doelen en samenwerkingsafspraken opgesteld, samen met alle onderwijs-opvang en jeugdpartijen in onze gemeente. Een aantal belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de ondersteuningsstructuur en preventieve inzet die uit deze nota en samenwerking voort zijn gevloeid dit jaar (deels overeenkomstig met 'Samenwerking (preventieve) jeugdhulp, onderwijs en kinderopvang' uit programma 4):

- De samenwerking tussen het CJG en de GGD op school is verder versterkt. Samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd en de voortgang wordt periodiek besproken.
- Met Sociom, GGD en CJG wordt gewerkt aan verdere uitbreiding van laagdrempelige opvoedondersteuning.
- Verloskundigen hebben extra tijd beschikbaar om met cliënten de zorgbehoefte te bepalen (project Kansrijke Start).
- Aan Sociom is de opdracht verstrekt om het project Steunouder in de gemeente Land van Cuijk te implementeren. Vrijwillige (ouders) bieden tijdelijk steun aan ouder(s) dit dat nodig hebben (beschikkingsvrij).
- Vanaf 1 juni is er een online ouderschaps cursus voor (aanstaande) ouders beschikbaar.

-
-
- Een jeugdprofessional van het Centrum Jeugd en Gezin is aanwezig op alle scholen voor Basis- en Voortgezet Onderwijs in de gemeente Land van Cuijk. De preventieve functie is hiermee versterkt, laagdrempelig kan hulp worden geboden en indien nodig wordt jeugdzorg ingezet.
  - Een jongerenwerker van Sociom is aanwezig op alle scholen voor Voortgezet Onderwijs in de gemeente Land van Cuijk. De preventieve functie is hiermee versterkt en wordt gezorgd voor verbinding tussen school en omgeving van de jeugdige.
  - De samenwerking tussen huisartsen gemeente Land van Cuijk en het Centrum Jeugd en Gezin zijn geïntensiveerd en vastgelegd.

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens planning van de nota en het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien.

Versterken jeugdhulp

Kwaliteit (toelichting)

In lijn met de nota en het uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien worden de voorbereidingen getroffen voor een onderzoek naar de kwaliteit en effectiviteit van de (toegang naar de) jeugdzorg in onze gemeente. Een pilot voor een integrale aanpak voor kwetsbare jongeren die de volwassen leeftijd bereiken (18-/18+) is gestart.

Regionaal werken we aan de doorontwikkeling van de aanpak complexe scheidingen, het regionaal expertiseteam (RET), de afbouw van jeugdzorg+ en we stimuleren integraliteit en werken in de richting van 'wonen doe je thuis' (meer jeugdhulp zonder verblijf en minder jeugdhulp met verblijf en als verblijf noodzakelijk is zo gezinsgericht mogelijk, uitbreiding gezinshuizen en pleegzorg).

Tijd (toelichting)

Onderdeel van de nota en uitvoeringsprogramma Kansrijk Opgroeien is het uitvoeren van een onderzoek naar de kwaliteit en effectiviteit van de (toegang naar de) jeugdzorg in onze gemeente. Deze staat voor Q3 en Q4 van 2023 op de planning. Daarnaast wordt het regionaal beleidsprogramma specialistische jeugdhulp 2024-2027 ontwikkeld in Q3 en Q4 dit jaar. De landelijke, in juni 2023 vastgestelde, hervormingsagenda jeugd wordt in beide meegenomen.

Versterken veilig opgroeien

Kwaliteit (toelichting)

De inzet van preventieve voorzieningen voor veiligheid/criminaliteit in de wijk en op school zoals jongerenwerk en HALT is en blijft gecontinueerd. De samenwerking tussen veiligheids- en sociale partners rondom hinderlijke jeugdgroepen is versterkt.

Het college heeft in mei het Koersplan werkgroep Veilig in Afhankelijkheidsrelaties, Integrale aanpak Noordoost Brabant 2023-2028 vastgesteld. Daarmee stelt het college meerjarig capaciteit beschikbaar om zowel in regionaal als lokaal verband werk te maken van o.a. de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De aandachtsgebieden zoals opgenomen in de Nota Kansrijk Opgroeien komen terug in dit Koersplan. Er wordt ingezet op:

- Korte lijnen in de zorg en veiligheidsketen en het beter integraal samenwerken, met één vast aanspreekpunt voor het gezin.
- Dezelfde taal leren spreken en beter feiten onderzoek doen door het implementeren van de TOP 3 methodiek.
- Preventie o.a. door het verbeteren van bekendheid met en handelen volgens de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Regionaal worden in juli de eerste stappen gezet in het verkennen van het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en het werken met veiligheidsteams. Daarbij wordt gekeken naar Quick Wins die ingezet kunnen worden op lokaal niveau.

Tijd (toelichting)

Uitvoering gebeurt volgens planning van Kansrijk Opgroeien.

- De samenwerkingsafspraken tussen gemeentelijke teams en Veilig Thuis wordt in de periode van mei tot en met december 2023 geëvalueerd en aangepast aan de kwaliteitskaders die door VNG worden voorgeschreven.
- Eind 2024 moeten alle partners in de keten geschoold zijn en gebruik maken van de Top 3 methodiek en de daarbij behorende veiligheidsplannen.
- Het huidige protocol m.b.t. gebruik van de meldcode kindermishandeling wordt geëvalueerd en herijkt, passend bij de nieuwe gemeente Land van Cuijk. Verwachting vaststellen aangepast protocol en daarbij behorende werkwijze: Q1 2024.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.4 JEUGD	-30.524	-900	-170	-31.594
Baten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.4 JEUGD	1.251	0	0	1.251
Saldo	-29.273	-900	-170	-30.343

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Jeugd ZIN	Met name de uitgaven op het onderdeel Jeugdhulp zonder verblijf stijgen als gevolg een toename van het aantal cliënten op de bouwstenen specialistische begeleiding, orthopedagogische behandeling en netwerk intensief specialistisch.	-650
Jeugdhulp met verblijf	De toename wordt met name veroorzaakt door incidentele dure casussen die we in tegenstelling tot in 2022 voor de eerste € 200.000 voor eigen rekening moeten nemen.	-500
PGB jeugd	Er is sprake van een afname van de PGB's jeugd. Door de invoering van de nieuwe inkoopstelsel Jeugd met een nieuw productenboek is er vaker een passend ZIN aanbod voor handen.	400
Jeugdvervoer	De gemeente heeft een wettelijke verplichting op het gebied van vervoer naar een Jeugdhulpaanbieder (jeugdwetvervoer). We zien dat de afgelopen jaren hier onvoldoende budget voor was geraamd.	-150

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 6.4 hebben voor een bedrag van per saldo € 170.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelichting van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

6.5 Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

Tot dit beleidsproduct behoren voorzieningen en diensten, hulp en ondersteuning op maat gericht op zelfredzaamheid en participatie voor mensen met een fysieke en/of psychische beperking (Wmo).

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	-25.930	0	305	-25.625
Baten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.5 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	1.328	0	10	1.338
Saldo	-24.602	0	315	-24.287

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 6.5 hebben voor een bedrag van per saldo € 315.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelaat tabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

6.6. Gezondheidszorg

Gezondheidszorg

Tot dit beleidsproduct behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

Wat willen we bereiken?

Een Sterke Basis voor volwassenen bieden

We willen investeren in de basis: van genezen naar voorkomen. De koppeling tussen welzijn (preventie) en Wmo (geïndiceerde individuele voorzieningen) is belangrijk. We ondersteunen een gezonde leefstijl van onze inwoners. In de gemeente Land van Cuijk streven we naar een gezonde leefstijl en leefomgeving. ‘Gezond’ betekent fysiek gezond, mentaal gezond, een goede kwaliteit van leven, meedoen in de samenleving, zingeving en dagelijks functioneren. Dat betekent zo veel mogelijk in de eigen buurt kansen krijgen om gezond te leven. Ook willen we eenzaamheid terugdringen en streven we ernaar dat inwoners zelfstandig hun leven kunnen leiden. We bouwen zo aan een omgeving waarin meer kansen en mogelijkheden ontstaan voor iedereen om op eigen kracht en op eigen wijze bij te dragen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Fysiek gezonde leefstijl stimuleren

Kwaliteit (toelichting)

De gezondheidsnota inclusief uitvoeringsprogramma is vastgesteld. In samenwerking met JOGG Nederland (jongeren op gezond gewicht) en de GGD zijn de mogelijkheden verkend voor een uitrol Kind naar gezond gewicht in de gemeente. Besluit door het college.

Een aantal projecten is voortgezet, zoals het programma gezonde school en gezonde kinderopvang, het lesprogramma voor kinderen van groep 7 en 8 van het Smaakcentrum, Skip die Trip en de alcoholpreventie interventie “Check-it-Out” op Metameer Boxmeer en Stevensbeek, Pro College en Elzendaalcollege. Er zijn en worden gesprekken gevoerd met het Merlet College om deze interventie ook uit te rollen op de vestigingen van het Merlet. Er worden diverse, goed bezochte, lezingen met de GGD georganiseerd over de waarde van een goede gezondheid en mentale en fysieke fitheid.

Tijd (toelichting)

De gezondheidsnota is aangeboden en wordt uitgevoerd.

Goede zorg bieden

Kwaliteit (toelichting)

- De gesprekken met de GGZ lopen om open inloop GGZ in Boxmeer en Cuijk te transformeren naar een voorziening die meer gericht is op participatie, zelfredzaamheid en herstel.
- De beschikbare woonzorganalyse is samen met een woonzorgvisie onderdeel geworden van de (brede) woonvisie die momenteel wordt voorbereid. Hierdoor ontstaat een integrale benadering van het woonvraagstuk voor Land van Cuijk. De Woonvisie wordt begin 2024 verwacht.
- De wijkscan voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid is in voorbereiding.
- Het nieuwe Wmo-beleidskader (inclusief lokale paragraaf), een nieuwe centrumregeling en een inkoopplan zijn gereed en behandeld in de Raad van juni 2023. Hierdoor hebben we tijdig het Wmo-beleid inclusief randvoorwaarden via de Centrumregeling met de gemeente Oss geactualiseerd voor de periode 2024-2028.

Tijd (toelichting)

Volgens planning.

Van genezen naar voorkomen

Kwaliteit (toelichting)

- Op verschillende plekken binnen onze gemeente zijn al mogelijkheden ontstaan voor laagdrempelige ontmoetingsfuncties in de buurt of kern (via een huiskamerfunctie). Deze ontwikkeling wordt ingezet naar behoefte en mogelijkheden. Dit vraagt de komende jaren nog verdere uitwerking voor een goede dekking in Land van Cuijk.
- De welzijnsvoorzieningen zijn dit jaar gecontinueerd. Er wordt een actief beroep gedaan op de mogelijkheden van inwoners en stimuleren het nemen van verantwoordelijkheid voor eigen welbevinden. Voorbeelden van hoe we dit faciliteren zijn 'Welzijn op recept', de beschikbaarheid van dienstverlening en inzet op het terrein van jongerenwerk, maatschappelijk werk, mantelzorg- en vrijwilligerswerk, opbouwwerk, sociaal

raadsliedenwerk en vluchtelingenwerk. De beschikbaarheid van dienstverlening blijft bestaan, alsook door subsidiëring van vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke partners.

- Inzet op innovatie bij de combinatie van wonen, zorg en welzijn. Nieuwe mogelijkheden worden benoemd en onderzocht bij de totstandkoming van de woonvisie voor Land van Cuijk. Het college heeft bijvoorbeeld recent een besluit genomen om mogelijkheden voor het realiseren van een Buurtwonen-project te onderzoeken.
- Ondersteunen van talentontwikkeling, vrijwilligerswerk en mantelzorgtaken. Dit heeft o.a. aandacht gekregen in een recente mantelzorgbijeenkomst voor alle mantelzorgers in Land van Cuijk.
- Inzet gericht op groepen/wijken in plaats van individuen. Samen met belangrijke stakeholders worden de mogelijkheden hiervoor in 2023 verder benut.
- Gemeente en zorgverleners gaan uit van de aanpak van Positieve Gezondheid. Dit is onderdeel van het beleid in 2023.
- De mogelijkheden van 'sleutel tot langer thuis' worden verder verkend en waar mogelijk toegepast in afstemming met betrokken stakeholders zoals Sociom de woningcorporatie en Pantein. Ook nieuwe mogelijkheden om te komen domeinoverstijgende samenwerking (DOS) worden verkend.

Tijd (toelichting)

Uitvoering verloopt volgens planning. Er lopen een aantal trajecten, oa voor mantelzorg en ouderen, om te inventariseren wat de aandachtspunten voor de nieuwe beleidsperiode zijn.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
6. SOCIAAL DOMEIN				
6.6 GEZONDHEIDSZORG	-3.559	0	6	-3.553
Saldo	-3.559	0	6	-3.553

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 3.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 6.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om

de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

6.7 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 6

Lopende investeringen 2023 Programma 6

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. Ventilatie MFC 't Kruispunt Beugen

Door de voormalige raad van Boxmeer zijn alle gemeenschaps- en binnensportaccommodaties doorgelicht op voldoende ventilatiedebiet. Bij alle accommodaties zijn de aanbevelingen reeds in opdracht gegeven, behalve bij MFC 't Kruispunt te Beugen. Hier heeft een second opinion plaatsgevonden. De debieten per ruimte zijn nu bepaald en de maatregelen kunnen geïmplementeerd worden. Hiervoor wordt budget gevraagd.

Kwaliteit (toelichting)

Het college heeft de middelen voor ventilatieverbetering voor MFC 't Kruispunt in januari 2023 beschikbaar gesteld. Maatregelen worden conform de bevindingen uit het ventilatieonderzoek uitgevoerd, aangevuld met de realisatie van een koeling in de grote zaal.

Tijd (toelichting)

Op dit moment wordt realisatie voorbereid en uitgevoerd in 2023.

Geld (toelichting)

De kapitaallasten van de investering in de ventilatieverbetering passen grotendeels in de beschikbare middelen van de begroting 2023, aangevuld met een gering verschil ten laste van het begrotingsaldo.

De kosten voor de koeling worden op basis van co-financiering van circa 40% door Stichting Dorpscentrum Beugen gedragen. De overige kosten komen ten laste van het begrotingsaldo.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 6

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Leefbaarheid			
7000566 Ventilatie MFC t Kruispunt Beugen 2023	-70	0	-70
Totaal	-70	0	-70

7. Milieu

Milieu

Dit programma gaat over de inzameling van afval, het aanleggen en onderhouden van riolen, duurzaamheid, duurzame energie, klimaatbestendigheid, natuur en landschap en milieubeheer.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
7. MILIEU				
7.1 RIOLERING	-7.777	0	262	-7.515
7.2 AFVAL	-9.875	-1.168	0	-11.043
7.3 MILIEUBEHEER	-8.196	-1.762	97	-9.860
Totaal 7. MILIEU	-25.848	-2.930	360	-28.418
Baten				
7. MILIEU				
7.1 RIOLERING	10.424	0	0	10.424
7.2 AFVAL	12.307	1.168	0	13.475
7.3 MILIEUBEHEER	1.727	1.732	33	3.492
Totaal 7. MILIEU	24.458	2.900	33	27.391
Saldo	-1.390	-30	393	-1.028

7.1 Riolering

Riolering

Tot dit beleidsproduct behoren de zorg voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater.

Wat willen we bereiken?

Riolering en Stedelijk water

Gemeenten hebben drie zorgplichten vanuit de Wet milieubeheer en de Waterwet:

- De zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater.
- De zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater.
- De zorgplicht voor het grondwater.

We streven naar een doelmatige invulling van deze zorgplichten tegen de laagst maatschappelijk kosten bij geringste milieubelasting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Harmonisatie beleid

Het hebben van een Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) is voor gemeenten een wettelijke verplichting (de Wet milieubeheer, artikel 4.22). Het vGRP bevat de regels voor de fysieke leefomgeving op het beleidsterrein water. Met de komst van de Omgevingswet wordt de wettelijke verplichting tot het hebben van een GRP ingevuld via het Programma Water. Een belangrijk onderdeel van dit Programma is de verplichte inhoud van het GRP, maar nu in een nieuw jasje.

Kwaliteit (toelichting)

De gegevens zijn voldoende op orde om het beleid te harmoniseren, maar nog niet overal voldoende voor het opstellen van regenwatervisies. Inmiddels is er één hemelwaterbeleid voor de gehele gemeente en zijn wij gestart met het opstellen van het Programma stedelijk water en riolering. Daarnaast zijn wij continu aan de slag met de uitvoering van onze watertaken, waarbij wij onze inwoners, bedrijven en andere waterpartners betrekken.

Tijd (toelichting)

Het Programma stedelijke water en riolering wordt momenteel opgesteld en zal in december 2023 ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
7. MILIEU				
7.1 RIOLERING	-7.777	0	262	-7.515
Baten				
7. MILIEU				
7.1 RIOLERING	10.424	0	0	10.424
Saldo	2.647	0	262	2.909

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 7.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 262.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

7.2 Afval

Afval

Tot dit beleidsproduct behoren het inzamelen en laten verwerken of recyclen van huishoudelijk afval, en het heffen van afvalstoffenheffing voor deze dienstverlening.

Wat willen we bereiken?

Afval

We hebben een wettelijke zorgplicht om huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen. De gemeente Land van Cuijk heeft deze taak per 1 januari 2022 overgenomen van de Gemeenschappelijke Regeling Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel. De activiteiten worden deels bepaald door uitvoering van Europese, landelijke en provinciale regelgeving, deels door lokaal of regionaal ontworpen en vastgesteld beleid of de politieke intentie daartoe. Naast de inzameling van huishoudelijk afval aan huis behoren onder andere de verwerking van afval, de exploitatie van de milieustraten, glaszameling, inzameling van bruin- en witgoed en Klein Chemisch Afval, inclusief communicatie en voorlichting, tot de vaste taken. Daarnaast worden maatregelen genomen ter voorkoming en bestrijding van zwerfafval. Met deze brede aanpak willen we het aantal dumpingen, het onjuist aanbieden van huisvuil en verspreiden van zwerfafval zo veel mogelijk beperken. Bij het bepalen van de tarieven willen we zoveel mogelijk het uitgangspunt hanteren dat de vervuiler betaalt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Afval

In 2022 is de Verordening verlening van inzamelvergoedingen aan non-profitinzamelaar van oud papier, de Afvalstoffenverordening gemeente Land van Cuijk en de bijhorende Uitvoeringsregels vastgesteld.

In 2022/2023 gaan we een grondstoffenbeleidsplan opstellen. Hierin komen per grondstoffenstroom concrete uitvoeringsmaatregelen te staan om de transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer te versnellen. Hierbij zijn preventie en het inzamelen van zuivere grondstoffen belangrijke pijlers.

Kwaliteit (toelichting)

Op 2 februari 2023 heeft de gemeenteraad het grondstoffenbeleidsplan vastgesteld. In dit grondstoffenbeleidsplan ligt de focus op preventie en schone grondstoffen. In 2023 is reeds gestart met de uitvoering van enkele maatregelen uit het grondstoffenbeleidsplan.

Tijd (toelichting)

Het grondstoffenbeleidsplan is in het eerste kwartaal 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
7. MILIEU				
7.2 AFVAL	-9.875	-1.168	0	-11.043
Baten				
7. MILIEU				
7.2 AFVAL	12.307	1.168	0	13.475
Saldo	2.432	0	0	2.432

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Attero	<p>Op 17 maart 2023 heeft De Hoge Raad arrest gewezen in de door Attero ingestelde cassatieprocedure tegen de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 29 juni 2021. De cassatie was onderdeel van de vernietigingsprocedure over de naheffing die Attero bij Brabantse gewesten en gemeenten in rekening heeft gebracht voor minderleveringen van brandbaar huishoudelijk restafval in 2015, 2016 en januari 2017. Deze uitspraak was ongunstig voor gewesten en gemeenten. Dit betekent dat de gewesten en gemeente een naheffing aan Attero verschuldigd zijn. De gemeente Land van Cuijk heeft hiervoor van de Omgevingsdienst Brabant Noord (de ODBN) een nota ontvangen van € 922.000 (inclusief wettelijke rente). Deze kosten worden gedekt vanuit de voorziening afvalinzameling.</p> <p>De ODBN onderzoekt of de verdeling van de naheffingen tussen de gewesten, in het voordeel van het gewest ODBN, aangepast kan worden. Daarnaast kan mogelijk binnen het voormalig gewest Brabant Noordoost (als onderdeel van de ODBN) nog discussie plaatsvinden tussen de gemeenten over de verdeling van de naheffing tussen de gemeenten. Dit kan consequenties hebben voor de hoogte van de uiteindelijk te betalen naheffing.</p>	-922
Inkoop tariefzakken en PMD zakken	<p>Vanwege extreem toegenomen marktprijzen van kunststof recycalaat (hergebruikt kunststof) en toegenomen energie- en brandstofkosten zijn de productie- en leveringskosten van blauwe tariefzakken en PMD zakken in 2022 en 2023 toegenomen. De extra kosten voor levering van zakken in 2023 bedragen € 86.000. Op basis van onderzoek bij andere gemeenten, andere leveranciers en inkoopfacturen van grondstoffen van de huidige leverancier wordt deze kostenverhoging als marktconform beschouwd. Deze extra kosten worden gedekt vanuit de voorziening afvalinzameling.</p>	-86
Reparaties glascontainers	<p>Uit een keuringsronde van bovengrondse en ondergrondse glascontainers blijkt dat reparatie van een gedeelte van de containers op de korte termijn noodzakelijk is. De opdracht voor reparatie wordt momenteel ingekocht. De reparaties worden vanaf het vierde kwartaal 2023, conform planning van maatregel 18 (gefaseerde vervanging en</p>	-160

	reparatie glascontainers) in het grondstoffenbeleidsplan, uitgevoerd. De geraamde kosten bedragen € 160.000. Deze extra kosten worden gedekt vanuit de voorziening afvalinzameling.	
Baten		
Voorziening afvalinzameling	Bovengenoemde ontwikkelingen worden gedekt uit de voorziening afvalinzameling. De voorziening afvalinzameling is van voldoende omvang (jaarrekening 2022 € 3.077.000) om deze ontwikkelingen te dekken.	1.186

7.3 Milieubeheer

Milieubeheer

Tot dit beleidsproduct behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu en het realiseren van een duurzame leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Duurzaam bereikbaar

We streven naar het duurzaam bereikbaar maken van en behouden van voorzieningen in dorpen. We brengen de bestaande situatie in beeld, inventariseren knelpunten, onderzoeken de mogelijkheden om deze op te lossen of als dat niet kan, te verkleinen en kijken daarbij ook naar alternatieve vormen van vervoer en gedragsverandering.. De propositie ontwikkel- en verstedelijkingsstrategie voor onze gemeente, is essentieel als input voor het opstellen van de integrale mobiliteitsvisie. Bereikbaarheid maakt in samenhang deel uit van onze ruimtelijke opgave. In deze visie beschrijven we hoe we duurzaam bereikbaar willen bereiken en waarop we inzetten als gemeente, ook in relatie tot de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

Duurzaam bereikbaar

We stellen een Fietsagenda 2023 - 2027 op. De fietsinfrastructuur (inclusief laadinfra), stalling en verkeersveiligheid maken deel uit van deze agenda.

Kwaliteit (toelichting)

De mobiliteitsvisie staat gepland om in november 2023 ter vaststelling aan te bieden. In het eerste kwartaal, 2024 wordt het uitvoeringsprogramma van de mobiliteitsvisie ter vaststelling voorgelegd. De fietsagenda loopt daarmee parallel.

Tijd (toelichting)

Verloopt volgens planning, afhankelijk van de beschikbare capaciteit, start in 2024.

Goede verbindingen voor fiets en (H)Openbaar Vervoer

We zorgen primair voor goede verbindingen voor fiets en (H)OV en werken aan een verschuiving van autogebruik naar fiets en (H)OV. Om de fietser ruim baan te geven stellen we tegelijkertijd met de mobiliteitsvisie een Fietsagenda 2023 – 2027 op. De fietsinfrastructuur (inclusief laadinfra), stallingen en verkeersveiligheid gaan deel uitmaken van deze agenda. Voor de langere termijn kijken we naar hoogwaardige fietsverbindingen als mobiliteitsoplossing, deze zijn eveneens bouwsteen voor de mobiliteitsvisie.

Kwaliteit (toelichting)

We streven naar een andere kijk op duurzame mobiliteit binnen twee jaar en zichtbare gedragsverandering van 30 % binnen 4 tot 5 jaar.

Daarbij zie we een principiële minimumniveau van het Openbaar Vervoer als recht in de bereikbaarheidsdiscussie van het platteland. Dit is onze inzet richting de Provincie (als concessiehouder).

Tevens stimuleren we lopen en fietsen, door goede voorzieningen, stimuleringsprogramma's en projecten. Ook gaan we aan de slag met gedragsverandering. Gedragsverandering vergt wel een lange adem en doorzettingskracht.

We zijn gestart met de fietsagenda 2024 - 2026 en een programma voor gedragsverandering dat meerdere jaren gaat lopen.

Tijd (toelichting)

Fietsagenda 2024-2026: vanaf eerste kwartaal 2024

Gedragsverandering: looptijd 2024- 2031

Laadpalen voor elektrische auto's

Plaatsing van laadpalen op openbare parkeerplaatsen voor elektrische auto's.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 gaan we beleid voor elektrische laadpalen vaststellen. Tevens onderzoeken we nu het pro-actief plaatsen van meer laadpalen om elektrisch rijden te bevorderen. Op dit moment werken we samen met RAL-Zuid en Vattenfall binnen de lopende concessie voor de plaatsing van laadpalen in onze gemeente. Inwoners kunnen zelf de laadpalen aanvragen.

Tijd (toelichting)

In 2023 gaan we door met de plaatsing van laadpalen op verzoek en pro-actief plaatsen na afstemming met wijk- en dorpsraden.

Na 2024 willen we opnieuw deelnemen aan de provinciale (nieuwe) concessie voor laadpalen.

Verbeteren leefbaarheid in kernen

We harmoniseren het parkeerbeleid en onderzoeken in overleg met stakeholders en inwoners de mogelijkheden voor autoluwe zones en centra.

Kwaliteit (toelichting)

We zijn nu bezig met het harmoniseren van het parkeerbeleid. Autoluwe zones en centra is een integraal vraagstuk vanuit de diverse disciplines en opgave. Dit onderwerp is ook benoemd bij de inventarisatiefase van de mobiliteitsvisie en zal daar waarschijnlijk ook een onderwerp in worden.

Tijd (toelichting)

Het geharmoniseerde parkeerbeleid zal in november 2023 aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden. Autoluwe centra en zones zal onderdeel uitmaken van het uitvoeringsprogramma voor de mobiliteitsvisie en deze zal het eerste kwartaal 2024 ter vaststelling aan uw raad worden aangeboden.

Wat willen we bereiken?

Duurzame bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn een belangrijke motor voor onze economie. Ze zorgen voor werkgelegenheid zoals beschreven is in het hoofdstuk economie, maar er wordt ook veel energie gebruikt op bedrijventerreinen. Bij het hoofdstuk milieu willen we ingaan op het verduurzamen van onze bestaande bedrijventerreinen. Dit doen we samen met de Industriële Kring Land van Cuijk en Noord-Limburg, Hoofdbedrijventerreinvereniging Land van Cuijk en Noord-Limburg, Stichting Duurzaam Bedrijven Overleg Land van Cuijk en Noord-Limburg, gemeenten Land van Cuijk, Gennep en Bergen. Daarvoor hebben we een Green Deal gesloten tot en met 2025. Deze partijen hebben eensluidende ambities en opdrachten op het gebied van duurzaamheid en klimaatbestendigheid en zijn voornemens afspraken te maken om daar waar mogelijk hier gezamenlijk invulling aan te geven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Green deal

Onderdeel van de Green Deal is het maken van een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma heeft betrekking op informatievoorziening en bewustwording richting ondernemers, stimuleren, ondersteunen en (mede) initiëren van projecten met betrekking tot de energietransitie. Voor wat betreft klimaatadaptatie willen we aandacht schenken aan wateroverlast, hittestress en biodiversiteit.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is de Green deal met het bedrijfsleven en andere overheden (gemeente Gennep en Bergen) gesloten .

We stellen vervolgens een uitvoeringsprogramma met budget op. Het uitvoeringsprogramma wordt in 2023 geïmplementeerd. Uitvoering vindt plaats gedurende 2023 en de daaropvolgende jaren.

Tijd (toelichting)

Start uitvoeringsprogramma derde kwartaal 2023.

Wat willen we bereiken?

Duurzame opwekking

We maken vaart met de duurzaamheidsplannen en het opstellen van een meerjarige duurzaamheidsvisie die recht doet aan de ambities van Land van Cuijk. De doelstelling is een klimaatneutrale gemeente in 2045.

Wat gaan we daarvoor doen?

Energiebesparing

Energiebesparing is de basis van de energietransitie. We zijn lid van het energieloket Brabant Woont Slim waar inwoners onafhankelijk advies kunnen krijgen. We bieden gratis energiesprekuren aan die goed bezocht worden. Ook blijven we energiecafés organiseren.

Kwaliteit (toelichting)

We bieden energie gratis energiebespaarcoaches, spreekuren en energiecafés aan, aan alle inwoners. In ons "Actieplan Energiebesparing" staan alle huidige projecten en projecten die we in de toekomst willen gaan doen en nodig hebben om de doelstelling van 11% besparing te halen.

Tijd (toelichting)

Gedurende het hele jaar.

Energievisie Land van Cuijk

We stellen een langjarige energievisie (2024 - 2030+) op voor de gemeente Land van Cuijk. Hierin leggen we op hoofdlijnen de opgave vast. Ook leggen we vast aan welke toepassingen we ruimte geven en onder welke voorwaarden. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op duurzame elektriciteitsproductie (wind/zon/biomassa) en de warmtetransitie. De energievisie sluit aan bij de doelstellingen uit de Regionale Energiestrategie (RES). We zoeken naar creatieve oplossingen voor de netwerkcongestie.

Kwaliteit (toelichting)

We zijn gestart met het opstellen van de energievisie en verwachten dit eind 2023 af te ronden. Samen met o.a. stakeholders gaan we alternatieve bronnen kiezen en innovatieve technieken onderzoeken en waar mogelijk toepassen. Hierbij kijken we nadrukkelijk naar de samenwerking met het bedrijfsleven, energiecoöperaties en andere overheden.

Tijd (toelichting)

Gereed vierde kwartaal 2023.

Vaststellen van de zoekgebieden zon- en windenergie

We harmoniseren het beleid voor de zoekgebieden voor zonnevelden en windenergie. Dit houdt in:

- Zoekgebieden waar we ruimte zien en de lokale randvoorwaarden die daaraan gekoppeld zijn.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 stellen we, in het kader van de RES-NOB, nieuw geharmoniseerd beleid vast voor zon- en windzoekgebieden en lokale randvoorwaarden, zoals lokale participatie, afstanden tot woningen etc. We betrekken onze inwoners en lokale stakeholders hierbij.

Tijd (toelichting)

Gereed vierde kwartaal 2023.

Wat willen we bereiken?

Een groene gemeente

Een gemeente met voldoende natuur (ofwel groen) zorgt voor een prettig en gezond leef- en woonklimaat voor haar inwoners. De gemeente Land van Cuijk heeft mooie natuurgebieden, unieke landschappen en veel (natuurlijk) groen. Door onder andere klimaatverandering en druk vanuit onze woon- en werkomgeving zullen we extra inspanningen moeten verrichten om onze groene, natuurlijke omgeving te behouden en te versterken. We zorgen daarom voor groene groei binnenstedelijk en in het buitengebied

vanuit een integrale benadering (gezondheid, klimaat, energie, landbouw en natuur) en leggen hiermee de basis voor een nieuwe balans in het landelijk gebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

Meerjarenvisie Natuur

In 2023 is daadwerkelijk gestart met het opstellen van een Meerjarenvisie Natuur voor de periode 2024 - 2030 met Uitvoeringsprogramma. In de visie worden de ambities voor Natuur, Landschap en Ecologie weergegeven. De te ontwikkelen Meerjarenvisie Natuur maakt onderdeel uit van Transitie Landelijk Gebied en de Omgevingsvisie, in het proces worden alle betrokken stakeholders meegenomen. Op basis van de Meerjarenvisie wordt een uitvoeringsprogramma met bijbehorende budgetten opgesteld. Onderdeel van de visie is het doen van een nulmeting biodiversiteit. We meten de toename aan biodiversiteit in de periode 2024 t/m 2030.

Kwaliteit (toelichting)

We werken aan de Meerjarenvisie Natuur, deze geeft duidelijk de ambities en doelen weer op het gebied van Natuur, Landschap en Ecologie voor de periode 2024 - 2030. Hiermee biedt de meerjarenvisie Natuur het groene kader voor de Omgevingsvisie. Het uitvoeringsprogramma Natuur bevat alle acties en projecten die nodig zijn om de gestelde doelen in 2030 te halen.

Tijd (toelichting)

Het tijdspad om in het vierde kwartaal 2023 de Meerjarenvisie Natuur door de gemeenteraad vast te stellen staat onder druk en zal waarschijnlijk opschuiven naar begin 2024. De planning wordt in overleg met de gemeenteraad geactualiseerd.

Wat willen we bereiken?

Energie besparing specifieke regelingen

Energiebesparing is de basis van de energietransitie. We zetten in op het stimuleren van energiebesparing door onze inwoners en het isoleren van alle woningen. We hebben samen met andere gemeenten ons eigen digitale energieloket: Brabant Woont Slim. Hier kunnen inwoners onafhankelijk advies krijgen over energiebesparing en verduurzaming van de woning. Ook bieden we gratis energiespreekuren in de bibliotheken aan die goed bezocht worden. We blijven energiecafés organiseren en pakken energiearmoede aan. Tevens

blijven we particulieren en (sport)verenigingen aantrekkelijke duurzaamheidsleningen aanbieden om de woningen en verenigingsgebouwen te verduurzamen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Energiearmoede

Door de stijgende energieprijzen en de toenemende inflatie kunnen steeds meer mensen hun energierekening niet meer betalen. Om deze mensen te helpen hebben we een plan van aanpak gemaakt. Een deel van deze plannen voeren we samen uit met andere gemeenten in de regio. Andere onderdelen voeren we zelf uit. De aanpak start voor de inwoners met een gesprek met een energiebespaarcoach. Samen kijken ze welke maatregelen het beste gaan werken.

Kwaliteit (toelichting)

Op dit moment wordt het project Energiearmoede in nauwe samenwerking met sociale partners zoals bijvoorbeeld Sociom en een lokale energiecoöperatie uitgevoerd. Zo nemen we samen met andere gemeenten deel aan de "Energiehulp". Dit is een bus die rondrijdt en kleine energiebesparende maatregelen bij mensen thuis uitvoert. In de winter hebben energiebespaarcoaches veel gesprekken gevoerd en hulp geboden bij kleine energiebesparende maatregelen. In 2022 zijn subsidies ontvangen voor de Energiearmoede, vanuit het Nationaal Isolatieprogramma waarmee de werkzaamheden tot in 2023 worden voortgezet.

Tijd (toelichting)

Start vierde kwartaal 2022, doorlooptijd tot eind 2023.

Nationaal Isolatieprogramma

Het rijk wil een versnelling bereiken door woningen met de laagste energielabels versneld te isoleren. Ook gemeenten hebben hierin een rol voor de particuliere woningeigenaren en particuliere verhuurders. Voor het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) gaan we een programma uitwerken om die versnelling te bereiken.

Kwaliteit (toelichting)

Samen met de gemeente Meierijstad hebben we een "Aanpak Lokale isolatie" gemaakt. De doelgroep zijn woningen met een lage WOZ waarde en een laag energie label. We bieden alle inwoners uit de doelgroep een gratis energiescan aan en een subsidie voor isolatie. De mensen met energiearmoede worden volledig ontzorgd en krijgen een hogere bijdrage. Het gaat hier om een zeer beperkte doelgroep van minder dan 350 woningen.

Tijd (toelichting)

Eerste kwartaal 2023: Meerjarenplan maken en indienen bij het Rijk t.b.v. de NIP gelden.

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Niet alleen inwoners en bedrijven moeten hun huis of bedrijf verduurzamen. Als gemeente bezitten we ook veel maatschappelijk vastgoed, dat geïsoleerd en van het aardgas af moet. We willen dit versneld gaan doen en in 2030 ons eigen vastgoed klaar hebben voor de toekomst.

Kwaliteit (toelichting)

Duurzaamheid is één van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd. Gemeenten hebben een belangrijke rol in de energietransitie waarin de overgang naar een energie neutrale samenleving centraal staat. Naast de voorbeeldrol die het Land van Cuijk in dit kader heeft, bestaat ook de wettelijke verplichting om de gemeentelijke vastgoedportefeuille verder te verduurzamen. Gemeenten hebben de verplichting in een Routekaart de eigen verduurzamingsopgave, en de wijze waarop men dit gaat realiseren, in beeld te brengen. De concept uitgangspunten voor de op te stellen Routekaart, en de omvang van de opgave, zijn 8 juni jl. tijdens een beeldvormende politieke avond gepresenteerd. De input vanuit deze beeldvormende avond zal meegenomen worden voor de verder concretisering van de Routekaart Land van Cuijk, doelstelling is in het vierde kwartaal van 2023 de Routekaart te laten vaststellen.

Tijd (toelichting)

De Routekaart is het strategisch kader met uitgangspunten voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed in het Land van Cuijk. Doelstelling is de Routekaart in het vierde kwartaal van 2023 te laten vaststellen, een raadsvoorstel hiervoor zal in december ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Wat willen we bereiken?

Inzicht in kwaliteit grondstoffen en samenstelling restafval

Transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer, hierbij zijn preventie en inzamelen van zuivere afvalstoffen belangrijks pijlers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen grondstoffenbeleidsplan

In 2022 is de Verordening verlening van inzamelvergoedingen aan non-profitinzamelaar van oud papier, de Afvalstoffenverordening gemeente Land van Cuijk en de bijhorende Uitvoeringsregels vastgesteld.

In 2022/2023 gaan we een grondstoffenbeleidsplan opstellen. Hierin komen per grondstoffenstroom concrete uitvoeringsmaatregelen te staan om de transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer te versnellen. Hierbij zijn preventie en het inzamelen van zuivere grondstoffen belangrijke pijlers.

Kwaliteit (toelichting)

Op 2 februari 2023 heeft de gemeenteraad het grondstoffenbeleidsplan, transitie naar circulair huishoudelijk grondstoffenbeheer 2023-2033, vastgesteld. Per grondstoffenstroom zijn concrete uitvoeringsmaatregelen benoemd om de transitie naar circulair huishoudelijk afvalbeheer te versnellen. De focus ligt op preventie en schone grondstoffen. We zijn reeds gestart met de uitvoering van enkele maatregelen.

Tijd (toelichting)

Het grondstoffenbeleidsplan is in februari ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. In 2023 worden volgens planning de maatregelen uitgevoerd. Eind 2023 hebben we inzicht in de kwaliteit van grondstoffen en de samenstelling van het restafval. De gemeenteraad wordt jaarlijks door middel van een raadsinformatiebrief op de hoogte gehouden van de voortgang van het uitvoeringsprogramma. Dit gebeurt voor het eerst in kwartaal 2 van 2024.

Wat willen we bereiken?

Klimaatbestendig Land van Cuijk

Samen met externe partners en overheden verbeteren we de klimaatbestendigheid van het Land van Cuijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Nieuw programma Klimaatbestendig Land van Cuijk

In het kader van het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk streven we ernaar om het Land van Cuijk klimaatbestendig te maken. Samen met het waterschap Aa en Maas en de provincie Noord-Brabant wordt een klimaatadaptieve agenda opgesteld. We werken aan het uitvoeren van projecten die inwoners, ondernemers, scholen of organisaties stimuleren om klimaatmaatregelen te nemen.

Kwaliteit (toelichting)

Het uitvoeringsprogramma Klimaatbestendig Land van Cuijk 2024-2027 wordt in de tweede helft van 2023 aan uw raad aangeboden. Dit programma is opgesteld samen met onze partner Waterschap Aa en Maas.

Er is behoefte om beleid vast te stellen om te komen tot een klimaatbestendige inrichting van het Land van Cuijk. Het gaat hierbij zowel om de openbare ruimte als de (semi)particuliere gronden.

In het uitvoeringsprogramma stellen we SMART gedefinieerde doelstellingen op om de voortgang te kunnen bewaken. Deze doelstellingen sluit ook aan bij eerder opgestelde programma's Klimaatbestendig Land van Cuijk.

Tijd (toelichting)

Het programma wordt uiterlijk het vierde kwartaal 2023 aangeboden aan uw raad.

Voortzetten van het lopende programma Klimaatbestendig Land van Cuijk

Samen met externe partners en overheden verbeteren we de klimaatbestendigheid van het Land van Cuijk.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 loopt een tussenjaar tussen de programma's Klimaatbestendig Land van Cuijk III en IV. De projecten die dit jaar opgepakt worden lopen op schema en zullen eind 2023 worden afgerond. Vanaf 2024 start het programma Klimaatbestendig Land van Cuijk IV.

Tijd (toelichting)

Dit programma loopt af eind 2023.

Wat willen we bereiken?

Milieubeleid

We willen een leefomgeving creëren die uitnodigt tot een gezonde levensstijl en die bijdraagt aan het bevorderen van de gezondheid. Geur en geluid zijn twee aspecten die van invloed kunnen zijn op het ervaren van een gezonde leefomgeving. Voor beide aspecten willen we beleid opstellen, passend bij het karakter van een gebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

Harmonisatie van beleid

De harmonisatie betreft het omvormen van het meervoudige milieubeleid op het gebied van externe veiligheid, geluid en geur (agrarisch) van de voormalige gemeenten tot een enkel beleid van de nieuwe gemeente Land van Cuijk. Per beleidsonderdeel zal de meest geschikte werkwijze worden gekozen om dit te realiseren. Dit doen we in samenwerking met onze regionale partners en andere stakeholders. De bestaande geurverordeningen in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij hebben ieder hun eigen doelen en normen. Het is noodzakelijk om deze te actualiseren, een en ander gericht op het omgevingsplan. Voor het opstellen van lokaal geurbeleid is het van belang dat dit aansluit aan (nieuw) landelijk en provinciaal beleid. Dit proces loopt parallel aan de opgave transitie landelijk gebied. We inventariseren ook het geluidsbeleid van de voormalige gemeenten en bakenen dit af. Vervolgens gaan we nieuw beleid opstellen gericht op het omgevingsplan.

Kwaliteit (toelichting)

Wij zijn inmiddels gestart met harmonisatie van het agrarische geurbeleid door het inventariseren van de verschillende geurverordeningen en het in beeld brengen van de agrarische emissies vanaf 2007 tot en met 2022. Dit najaar zullen de resultaten bekend zijn en dienen als startpunt voor de doorontwikkeling van beleidskaders op het gebied van agrarische geurhinder.

Op het gebied van externe veiligheid en geluid hebben wij nog geen aanzet kunnen maken.

Tijd (toelichting)

De planning is dat het geurbeleid gereed is voor 2024. Nieuw beleid voor externe veiligheid en geluid zal worden opgesteld in 2024.

Wat willen we bereiken?

Schone Lucht Akkoord

Land van Cuijk heeft het Schone Lucht Akkoord ondertekend. Dit is uitgewerkt in een plan van aanpak. Hierin maken we onderscheid in de verschillende beleidsterreinen, waaronder bijvoorbeeld hout-stook, duurzame mobiliteit en geuroverlast. Door deelname dragen we bij aan de doelstelling om de negatieve gezondheidseffecten van luchtverontreiniging, gemeten in verloren levensjaren met 50% verminderd te hebben in 2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen van, en uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma Schone Lucht Akkoord voor de gemeente Land van Cuijk is vastgesteld, hieraan wordt nu uitvoering gegeven.

Kwaliteit (toelichting)

In het uitvoeringsprogramma Schone Lucht Akkoord geven we aan op welke wijze en met welke fasering we invulling geven aan de verschillende maatregelen uit dit akkoord.

Tijd (toelichting)

Het uitvoeringsprogramma is in maart 2023 vastgesteld. Een aantal concrete maatregelen wordt uitgewerkt in 2023.

Wat willen we bereiken?

Versterken van Natuur en Landschap

In een gezonde, groene omgeving is het rijk wonen, werken en recreëren. We verbinden natuurgebieden tussen Maasheggen aan de oostzijde en de hogere gebieden aan de westzijde, beschermen de groenblauwe zones en leggen meer natuur aan in het buitengebied, zorgen voor meer biodiversiteit en herstellen oude landschappen. Hiermee creëren we ook kansen voor de transitie van het agrarisch landschap. We geven prioriteit aan natuurontwikkeling, waaronder de aanleg van ecologische verbindingzones (EVZ), herstel van biodiversiteit, natuurbehoud, integraal bomenbeleid en gebiedsgerichte natuurontwikkeling (Verborgene Raamvallei, Unesco Maasheggen en Geopark Peelhorst en Maasvallei o.a.).

Wat gaan we daarvoor doen?

Advieskosten expertise

Voor ontwikkelingen op het gebied van natuur, landschap en ecologie willen we ondersteuning bieden bij gebiedsprocessen met stakeholders. Hierbij valt te denken aan proces kavelruil, maken van inrichtingsplannen per gebied, taxatiebegeleiding en indiening en afhandeling van subsidieverzoeken.

Kwaliteit (toelichting)

Nauwe samenwerking tussen diverse disciplines intern, maar ook met de provincie en het waterschap is van groot belang om nieuwe natuurontwikkelingen te laten slagen. De aanbesteding voor inhuur van externe expertise is inmiddels afgerond. In de tweede helft van 2023 wordt deze expertise ingezet voor de gebiedsprocessen en ecologische verbindingzones.

Tijd (toelichting)

Vanaf tweede helft 2023 huren we expertise in, waarmee het inspelen op actuele ontwikkelingen en de ondersteuning bij diverse gebiedsprocessen en ecologische verbindingzones nog efficiënter kunnen oppakken.

Beheer Ecologische verbindingzones

Na realisatie van ecologische verbindingzones en stapstenen is beheer nodig. Over welke kosten voor de gemeente zijn, wordt een bandbreedte berekend, inclusief kansen voor agrarisch landschapsbeheer. De maximale kosten zijn bekend en het opstellen van de beheervarianten wordt in 2023 nader uitgewerkt.

Kwaliteit (toelichting)

Ecologische verbindingzones vormen een essentiële bouwsteen voor het Natuurwerk Brabant.

Tijd (toelichting)

Ten opzichte van de begroting 2023 is de planning niet gewijzigd. In 2023 worden verschillende beheervarianten uitgewerkt inclusief kosten.

Koppelkansen Verborgten Raamvallei

Binnen het gebiedsproces Verborgten Raamvallei zijn kansrijke koppelkansen aanwezig met cofinanciering van het waterschap en de provincie op het gebied van recreatie, klimaatadaptatie en het zichtbaar maken van de cultuurhistorie (investering).

Kwaliteit (toelichting)

De meekoppelkansen voor de gemeente in dit project van het Waterschap Aa en Maas, worden meegenomen in het planproces in dit project.

Tijd (toelichting)

De gemeente is bij realisatie van meekoppelkansen afhankelijk van het planproces van het Waterschap Aa en Maas.

Realisatie Ecologische verbindingzones

De gemeente heeft een verplichte opgave voor de aanleg van nieuwe natuur, de zogenaamde ecologische verbindingzones. Er zijn al de nodige kilometers aangelegd. Op basis van normbedragen is een inschatting gemaakt van de kosten.

Kwaliteit (toelichting)

De ecologische verbindingzones maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Brabant. Realisatie vindt plaats in samenwerking met zowel provincie als waterschap.

Tijd (toelichting)

Uiterlijk in 2026 dienen de door de provincie vastgestelde ecologische verbindingzones, zowel natte als droge, gerealiseerd te zijn. Door middel van jaarlijkse voortgangsrapportages geven we uw Raad inzicht in de stand van zaken.

Stimuleringsregeling Landschap

Dit betreft een subsidieregeling voor grondeigenaren in het buitengebied. Cofinanciering van de provincie bedraagt 50%. De voormalige gemeenten doen al jaren aan deze succesvolle regeling mee. Het contract loopt eind 2023 af, maar zeer waarschijnlijk loopt de cofinanciering van de provincie door. Ook deze regeling gaat onderdeel uitmaken van de Meerjarenvisie Natuur.

Kwaliteit (toelichting)

Het Gebiedscontract loopt in 2023 af. Vanaf 2024 start een nieuw gebiedscontract.

Tijd (toelichting)

De regeling is het hele jaar toegankelijk zolang er budget is.

Wat willen we bereiken?

Warmtetransitie

Met warmteplannen willen we stap voor stap onze kernen van het aardgas afhalen. Samen met inwoners gaan we alternatieve bronnen kiezen en innovatieve technieken onderzoeken en waar mogelijk toepassen. Hierbij kijken we ook nadrukkelijk naar de samenwerking met het bedrijfsleven, woningbouwcorporaties, energiecorporaties en andere overheden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Herzien Transitievisie warmte

De Transitievisie warmte is de basis van de energietransitie. Nu werken we nog met vijf visies vanuit de oude gemeenten. We willen toe naar één Transitievisie warmte voor heel Land van Cuijk. We betrekken hierbij ook onze inwoners.

Kwaliteit (toelichting)

Door de vijf voormalige gemeenten zijn Transitievisies warmte vastgesteld. Deze worden geactualiseerd naar aanleiding van nieuwe wetgeving en de Omgevingswet.

Tijd (toelichting)

Vanwege vertraging in wetgeving en beperkte capaciteit wordt dit onderwerp doorgeschoven naar 2024.

Opstellen wijkuitvoeringsplannen

Om een wijk of kern van het aardgas af te halen is een plan nodig. Het plan moet samen met inwoners gemaakt worden. Het is tenslotte hun huis dat van het aardgas afgaat.

Kwaliteit (toelichting)

De oplossingsrichting is voor veel kernen en wijken hetzelfde. Daarom werken we een werkwijze uit die voor alle kernen gevolgd kan worden. Pas daarna beginnen we met de invulling van de wijkuitvoeringsplannen. Omdat we niet alle wijkuitvoeringsplannen in één keer klaar hebben, zullen we een fasering aanbrengeen. We zijn gestart om met de

dorpsraden Maashees en Escharen in gesprek te gaan. Daarnaast nemen we deel aan een provinciaal project "Sociale Innovatie Energietransitie 2". Bij dit project wordt een aanpak voor Vierlingsbeek ontwikkelt.

Tijd (toelichting)

Vierde kwartaal 2023.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
7. MILIEU				
7.3 MILIEUBEHEER	-8.196	-1.762	97	-9.860
Baten				
7. MILIEU				
7.3 MILIEUBEHEER	1.727	1.732	33	3.492
Saldo	-6.469	-30	131	-6.369

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Capaciteit decentrale overheden	In 2023 is de subsidie capaciteit decentrale overheden (CDOKE) van de Rijksoverheid ontvangen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van het Klimaatbeleid (zie ook baten).	-1.512
Sanering verkeerslawaaai	Voor de sanering verkeerslawaaai zijn voor diverse projecten subsidies ontvangen, zie ook baten. Deze projecten zijn inmiddels allen gestart.	-220
Baten		
Subsidie capaciteit decentrale overheden	In 2023 is de subsidie capaciteit decentrale overheden (CDOKE) van de Rijksoverheid ontvangen (zie ook lasten).	1.512
Subsidie sanering verkeerslawaaai	Voor de sanering verkeerslawaaai zijn voor diverse projecten subsidies ontvangen (zie ook lasten).	220

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 7.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 131.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze

wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

7.4 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 7

Lopende investeringen 2023 Programma 7

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. Rioolbeheer oud Boxmeer (vervanging, watermaatregelen, afkoppelen hemelwater en onderhoud gemalen

Maatregelen conform gemeentelijk rioleringsplan (oud Boxmeer)

Kwaliteit (toelichting)

Van de meer dan twintig opgenomen maatregelen is 25 procent in uitvoering en nog eens 50 procent in voorbereiding. In uitvoering zijn onder andere waterretentievoorziening Saxe Gotha, watermaatregelen Dorpsstraat te Beugen en klimaat adaptief inrichten van de Bocstraat en omgeving.

Tijd (toelichting)

Om te voldoen aan alle wettelijke normen en veranderende wetgeving vergen plannen meer voorbereidingstijd dan voorzien. Ook afstemming op alle ontwikkeling die er zijn zoals de energietransitie, grootschalige woningbouwrenovatie e.d. vergen meer tijd. Door goede afstemming trachten wij het onnodig opbreken van straten te voorkomen.

Geld (toelichting)

Inv. Tegengaan hittestress om te komen tot klimaatbestendige inrichting openbare ruimte

Treffen van fysieke maatregelen in de openbare ruimte voor het tegengaan van hittestress. In de praktijk betreft het hoofdzakelijk vergroenen en toevoegen van bomen. Insteek is integrale aanpak gecombineerd met onderhoud en klimaatbestendig maken.

Kwaliteit (toelichting)

Het tegengaan van hittestress is een vast onderdeel geworden in alle plannen. Ondanks de krappe ruimte lukt het bijna overal groen of bomen toe te voegen. Een mooi voorbeeld hiervan is het plein aan de Jozef Israëlsstraat te Boxmeer.

Tijd (toelichting)

Investerings hittestress vinden meestal gelijktijdig plaats met andere investeringen in de openbare ruimte.

Geld (toelichting)

De verwachting is dat de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden binnen de beschikbaar gestelde middelen.

Inv. Natuurontwikkeling (Ecologische verbindingzones)

Aanleg nieuwe natuur, de Ecologische Verbindingszones (EVZ). Verplichte gemeentelijke opgave: realisatie uiterlijk 2026. EVZ's zijn essentiële bouwstenen van het Natuurnetwerk Brabant, onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is gestart met de realisatie van de EVZ Graafsche Raam en zijn de voorbereidingen voor de EVZ Lage Raam en Sint Anthonisloop gestart. De voorbereidingen voor de overige EVZ's is in volle gang. Voordat een EVZ gerealiseerd kan worden dienen de nodige stappen gezet te worden die aan de voorkant soms moeilijk in te schatten zijn qua tijd. Denk hierbij aan de aankoop van benodigde gronden, het opstellen van het Inrichtingsplan en communicatie met de omgeving/stakeholders.

Tijd (toelichting)

Alle EVZ's moeten eind 2026 zijn gerealiseerd.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Inv. Meekoppelkansen Verborgen Raamvallei

Realiseren meekoppelkansen. Bijdragen aan realistische meekoppelkansen, aangedragen door de stakeholders van het gebiedsproces De verborgen Raamvallei. Project richt zich op de ontsluiting van het gebied, recreatie en het zichtbaar maken van de cultuurhistorie.

Kwaliteit (toelichting)

Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van diverse meekoppelkansen. Hierbij zijn we afhankelijk van externe stakeholders. Concreet wordt gedacht aan meekoppelkansen bij de aanleg van Ecologische Verbindingszones.

Tijd (toelichting)

Derde kwartaal 2024

Geld (toelichting)

Inv. Aanleg van het geboortebos

Een bos waarin ouders een boom kunnen planten bij de geboorte van hun kind. Naast de symbolische waarde willen we met de geboortebossen ook draagvlak creëren voor de natuur. Budget wordt ingezet voor het werven, de aanlegkosten en onderhoud. Bestuurlijke ambitie, aangedragen door raad.

Kwaliteit (toelichting)

Het plan van aanpak geboortebossen is conform planning voorgelegd aan de commissie. Er bestaat de behoefte aan een tussenstap met een thema avond over dit onderwerp, voordat het naar de raad gaat ter besluitvorming.

Tijd (toelichting)

Het besluit over aanleg van geboortebossen wordt opgeschoven doordat, parallel aan het proces van het uitvoeringsprogramma Natuurvisie, een thema avond in het 3e kwartaal 2023 wordt ingelast. Besluitvorming zal daardoor verplaatsen van het 2e kwartaal 2023 naar het 1e kwartaal 2024.

Geld (toelichting)

De financiële middelen zijn toereikend.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 7

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Riolering			
7000550 Rioleringsplan 60jr Boxmeer 2023	-3.125	0	-3.125
7000551 Tegengaan hittestress klimaatbest riolering 2023	-330	0	-330
Totaal Riolering	-3.455	0	-3.455
Milieubeheer			
7000569 Aanleg geboortebos 2023	-10	0	-10
7000571 Meekoppelkansen Verborgten Raamvallei 2023	-150	0	-150
7000572 Natuurontw Ecologische verbindingzones 2023	-548	0	-548
Totaal Milieubeheer	-708	0	-708
Totaal	-4.163	0	-4.163

8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Dit programma omvat de ruimtelijke beleidsontwikkeling. Hierbij moet worden gedacht aan ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast maken ook de grondexploitatie, de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet en vergunningverlening, de Transitie van het Landelijk Gebied én toezicht en handhaving (VTH) deel uit van dit programma.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
8. VHROSV				
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	-8.763	-2.063	426	-10.401
8.2 BOUWEN EN WONEN	-11.177	0	361	-10.816
Totaal 8. VHROSV	-19.940	-2.063	787	-21.216
Baten				
8. VHROSV				
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	3.265	2.223	42	5.530
8.2 BOUWEN EN WONEN	9.636	-5	100	9.731
Totaal 8. VHROSV	12.900	2.218	142	15.261
Saldo	-7.040	155	930	-5.956

8.1 Ruimtelijke ordening

Ruimtelijke ordening

Tot dit beleidsproduct behoren ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen en faciliterend grondbeleid.

Wat willen we bereiken?

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. De invoering heeft een grote impact op onze organisatie. Niet alleen vraagt de wet om een andere manier van werken, ook van initiatiefnemers wordt meer verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid verlangd. De wet bundelt en moderniseert de regelgeving die betrekking heeft op de fysieke leefomgeving en vereist dat de omgevingsdialoog wezenlijk onderdeel gaat uitmaken van de procedures. De implementatie van de wet in de gemeentelijke organisatie is nagenoeg afgerond. In dat kader is ook een start gemaakt met het opstellen van twee nieuwe wettelijke instrumenten (omgevingsvisie en omgevingsplan). In de geest van deze nieuwe wet wordt gewerkt aan de positionering en profilering van onze gemeente en de maatschappelijke opgaven waarvoor we de komende jaren aan de lat staan. Majeure opgaven in dit verband zijn onder andere woningbouw en de transitie van het landelijk gebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

Harmoniseren verordeningen en beleid

We gaan de verordeningen en beleid, die gericht zijn op de fysieke leefomgeving, opschonen en harmoniseren.

Kwaliteit (toelichting)

De verordeningen en het beleid die gericht zijn op de fysieke leefomgeving zijn geïnventariseerd. Gekeken is welke verordeningen en beleidsregels kunnen vervallen en welke geharmoniseerd moeten worden. Op dit moment zijn wij bezig met het harmoniseren van van de verordeningen en beleidsregels.

Tijd (toelichting)

Verordeningen en beleidsregels die voor 1 januari 2024 geharmoniseerd moeten zijn zullen in december ter besluitvorming worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Implementatie Informatiesystemen rond Omgevingswet

Samen met onze softwareleverancier voor de Omgevingswet gaan we informatiesystemen implementeren en aansluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Kwaliteit (toelichting)

Alle benodigde informatiesystemen zijn in de basis geïmplementeerd en de organisatie werkt hiermee al in de geest van de Omgevingswet. De komende periode worden de informatiesystemen gereedgemaakt voor de Omgevingswet en verder aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Hierdoor kan:

- Een initiatiefnemer binnenkort een vergunningaanvraag indienen via het DSO;
- De gemeente via het DSO digitaal samenwerken met ketenpartners;
- Een initiatiefnemer straks alle huidige bestemmingsplannen als één omgevingsplan raadplegen via het DSO.

Tijd (toelichting)

De gemeente Land van Cuijk werkt al geruime tijd aan de implementatie van de Omgevingswet. Door het verschuiven van de implementatiedatum naar 1 januari 2024 heeft de gemeente voldoende extra tijd om alle voorbereidende werkzaamheden voor het einde van 2023 af te ronden.

Oprichten omgevingstafel

We willen een regiekamer/omgevingstafel inrichten.

Kwaliteit (toelichting)

De advisering bij een aanvraag omgevingsvergunning wordt op elkaar afgestemd. Tegenstrijdige adviezen van partijen worden besproken in bijzijn van de aanvrager en de adviseur. De besluitvorming is daardoor transparanter en de proceduretijd kan worden verkort.

Tijd (toelichting)

Eerste kwartaal - tweede kwartaal 2023.

Opstellen omgevingsplan

Opstellen van een omgevingsplan. Na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 moeten gedurende de overgangperiode tot 1 januari 2032 diverse werkzaamheden plaatsvinden, zoals het stapsgewijs omzetten van bestemmingsplannen van de voormalige gemeenten naar uiteindelijk één omgevingsplan en het opstellen van een basisset omgevingsplan regels (handboek).

Kwaliteit (toelichting)

Er is een eerste versie van het Handboek omgevingsplan opgesteld. Het Handboek is hét naslagwerk voor iedereen die wil werken aan het omgevingsplan van de gemeente Land van Cuijk. Het kan gebruikt worden door gemeente ambtenaren, maar ook door marktpartijen die een wijziging van het omgevingsplan opstellen voor een initiatiefnemer. Het Handboek moet er aan bijdragen dat iedereen op dezelfde wijze aan het omgevingsplan werkt.

Tevens wordt er een 'Handleiding concrete initiatieven' opgesteld die aan initiatiefnemers en ruimtelijke adviesbureaus meegegeven. In deze handleiding wordt omschreven waaraan een verzoek voor een concreet initiatief moet voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen.

Zowel het handboek als de handleiding zijn dynamisch document die continu worden geactualiseerd.

Tijd (toelichting)

In 2022 zijn de voorbereidingen voor het opstellen van een omgevingsplan en een handboek gestart. Stapsgewijs werken we toe naar een omgevingsplan eind 2031. Het handboek wordt gedurende dit proces steeds verder gevuld.

Opstellen omgevingsvisie

We gaan van start met het opstellen van de omgevingsvisie. Deze omgevingsvisie is het centrale beleidsdocument en moet uiterlijk in 2024 klaar zijn. In de omgevingsvisie worden de strategische beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving bepaald. Op verschillende plaatsen in deze kaderbrief is sprake van harmonisatie of nieuw beleid. Voor zover dat sectorale beleid van invloed is op de fysieke omgeving, is het een bouwsteen voor de omgevingsvisie of krijgt het haar doorvertaling in de omgevingsvisie. Behalve strategisch en

gebiedsgericht, wordt de omgevingsvisie dus ook het document waarin belangen en doelen integraal zijn afgewogen.

Kwaliteit (toelichting)

Er komt een omgevingsvisie voor het gehele grondgebied van de gemeente. De opgavennotitie werd medio juni/juli 2023 door het college van B&W vastgesteld. Per raadsinformatiebrief informeert B&W uw Raad over deze opgavennotitie. Aansluitend start de voorbereiding tot het opstellen van een perspectievennotitie. De besluitvorming rondom deze notitie zal medio januari 2024 plaatsvinden. Daarna kan een concept - omgevingsvisie worden gemaakt en in procedure worden gebracht. Vaststelling van deze omgevingsvisie door uw Raad is voorzien in 2024.

Tijd (toelichting)

In 2022 zijn de voorbereidingen voor het opstellen van een omgevingsvisie gestart. In 2024 moet de omgevingsvisie zijn vastgesteld. Tot op heden verloopt de procedure volgens planning.

Wat willen we bereiken?

Transitie Landelijk gebied

De economische dragers van het buitengebied gaan veranderen. Een goede mix van nieuwe, economische dragers is van belang om het buitengebied toekomstbestendig te maken en een goede verbinding te realiseren met het ecosysteem van Land van Cuijk. Landbouw staat vooral in verbinding met de energieopgave en met de ambities en doelen voor natuur en landschap. Om de verschillende ambities en doelen te bereiken wordt in eerste instantie een visie voor het buitengebied gemaakt, in samenhang met de omgevingsvisie. Belangrijk is hierbij de samenwerking en betrokkenheid van (landbouw)ondernemers en relevante organisaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opgave Transitie Landelijk Gebied

Opstellen visie buitengebied.

Kwaliteit (toelichting)

De ontwikkelingen in de agrarische sector, in combinatie met nieuwe ruimteclaims voor duurzame energie, klimaat(adaptatie), natuur en biodiversiteit, woningbouw, de wens om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te versterken en de toeristische beleving te vergroten, vormen aanleiding voor een ingrijpende transitie van het landelijk gebied. Deze transitie is één van de prioritaire opgaven voor de gemeente. De gemeenteraad heeft in het raadsprogramma een duidelijke ambitie geformuleerd: “De raad wil invulling geven aan een vitaal en duurzaam landelijk gebied. In dat gebied blijft ruimte voor vitale landbouw met een goed economisch perspectief voor ondernemingen die ook werken aan een gezonde leefomgeving”. We zijn daarbij afhankelijk van landelijke en provinciale kaders en zoeken daarin vooral naar ‘wat wél mogelijk is’. We geven hier richting aan door opgave gericht te werken, door het zoeken naar synergie, meekoppelkansen en het verbinden van activiteiten en ontwikkelingen op het gebied van natuur, landbouw en klimaat, die zowel binnen als buiten het gemeentehuis plaatsvinden. Om richting te geven aan deze opgave stellen we daarvoor een "Visie Vitaal landelijk gebied" op.

Tijd (toelichting)

De Visie Vitaal Landelijk gebied wordt eind 2023 opgeleverd en besproken met de gemeenteraad.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
8. VHROSV				
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	-8.763	-2.063	426	-10.401
Baten				
8. VHROSV				
8.1 RUIMTELIJKE ORDENING	3.265	2.223	42	5.530
Saldo	-5.499	160	468	-4.871

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		

Omgevingsvisie	Voor de omgevingsvisie is in de kadernota 2023 een budget opgenomen op basis van een globale raming. Dit budget blijkt niet toereikend, geen rekening is gehouden met het opstellen van een OER (Omgeving Effecten Rapport) € 90.000. Ook zijn de kosten voor communicatie en participatie € 10.000 hoger.	-100
Versnelling woningbouw	Van de Rijksoverheid is een subsidie ontvangen voor versnelling woningbouw (€ 143.000). Dit leidt tot een raming, zowel aan de baten als lastenkant.	-143
Ecologische verbindingzone Graafsche Raam	De gemeente draagt in 2023 € 200.000 bij aan de aanleg van de ecologische verbindingzone Graafsche Raam. De besluitvorming vond plaats in 2021 in de voormalig gemeente Cuijk. De middelen zijn destijds in afwachting van de transactie, in de reserve gestort (zie ook baten).	-200
Dotatie voorziening Ruimtelijke kwaliteit (SA)	Via het budget Natuur- en landschapsbeleid wordt de bijdrage vanuit Ruimte voor Ruimte kavels van € 1.000.000 gestort in de voorziening Ruimtelijke Kwaliteit (SA) (zie ook baten).	-1.000
Gebiedsprocessen	Voor reeds lopende gebiedsprocessen is 2023 een budget geraamd (€ 220.000 per gebiedsproces). Tegenover deze raming staan inkomsten vanuit de voorziening Ruimtelijke Kwaliteit (SA) en subsidies vanuit de Regiodeal. (zie ook baten).	-880
Baten		
Bijdrage Ruimte voor Ruimte Kavels	In 2021 is een bijdrage ontvangen voor Ruimte voor Ruimte Kavels in voormalig gemeente Sint Anthonis voor € 1.000.000. Op basis van besluitvorming in voormalig gemeente Sint Antonis wordt deze inkomst ingezet voor drie gebiedsprocessen Sint Anthonis. Deze inkomst wordt daartoe gestort in de voorziening Ruimtelijke Kwaliteit (SA). Dit leidt tevens tot een mutatie aan de lastenkant.	1.000
Beschikking reserve	Er wordt € 200.000 onttrokken aan de reserve, t.b.v. de bijdrage aan de aanleg van de ecologische verbindingzone Graafsche Raam (zie ook lasten).	200
Gebiedsprocessen	Voor de drie gebiedsprocessen Sint Anthonis, en één gebiedsproces in Mill zijn 2023 de inkomsten begroot. Vanuit de voorziening Ruimtelijke Kwaliteit SA en de voorziening Ruimtelijke Kwaliteit Mill (buitengebied) (€ 130.000 per gebiedsproces). Tevens inkomsten uit de Regiodeal (€ 90.000 per gebiedsproces). Totaal € 220.000 per gebiedsproces. Zie ook lasten.	880
Subsidie versnelling woningbouw	Van de Rijksoverheid is een subsidie ontvangen voor versnelling woningbouw (€ 143.000). Dit leidt tot een raming, zowel aan de baten als lastenkant.	143

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 8.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 468.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaal tabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Investerings

Onderstaand worden de afwijkingen op investeringen > € 100.000 of 10% van het investeringsbedrag weergegeven.

Grondaankoop t.b.v. natuurontwikkeling, aanleg bos (kapitaallasten € 4.315 per jaar):

In maart 2023 is voor natuurontwikkeling grond in Westerbeek ('t Zand) verworven voor € 697.000 (netto € 197.000: Aankoop € 697.000 - Subsidie € 500.000). Deze percelen worden ingezet voor de aanleg van 6.7 ha bos. Naast de aankoop is er tevens een krediet geraamd van € 167.000 (netto € 67.000: Aanleg € 167.000 - Subsidie € 100.000) voor de aanleg van het bos. Tevens is vanaf de begroting 2023 meerjarig onderhoud verwerkt. Met de inrichting van het bos komen we tot een versterking van het aanwezige bosareaal, ook wordt met de

bosaanplant bijgedragen aan het 90.000 bomen initiatief van de gemeente. De realisatie van het bos sluit tevens aan bij de bossenstrategie van de Provincie Noord-Brabant waarin gestreefd wordt naar aanleg van 13.000 ha extra bos. De kosten van de aankoop en aanleg kunnen op basis daarvan grotendeels gesubsidieerd worden op basis van de subsidieregeling natuur van de Provincie Noord Brabant.

8.2 Bouwen en wonen

Bouwen en wonen

Tot dit beleidsproduct behoren de grondexploitatie (niet bedrijventerreinen), volkshuisvesting en wonen.

Wat willen we bereiken?

Wonen

Het zorgen voor voldoende en geschikte woningen voor alle doelgroepen is een topprioriteit. Er ligt een stevige ambitie om 4.000 nieuwe woningen te realiseren vóór 2030. Dat is een versnelling van 1.250 woningen ten opzichte van de huidige prognose. Daarnaast zullen we additioneel nog moeten inzetten op tijdelijke woningen voor spoedzoekers. Het invullen van de opgave is noodzakelijk om het woningtekort op te lossen en de sociale en economische veerkracht te vergroten. De uitdaging daarbij is om nieuwe woonlocaties te zoeken die duurzaam- en klimaatbestendig zijn, goed bereikbaar en gelegen in de nabijheid van voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen huisvestingsverordening

Opstellen Huisvestingsverordening

Ter uitvoering van de Woonvisie, kunnen in de Huisvestingsverordening regels worden vastgelegd over de toewijzing van huurwoningen en over het bepalen van de urgentievolgorde voor woningzoekenden. Daarnaast kunnen wijzigingen in de woningvoorraad (bijvoorbeeld splitsen van woningen) vergunningsplichtig worden gesteld. Andere mogelijkheden zijn het voorkomen/beperken van toeristische verhuur van woonruimten en het invoeren van een opkoopbescherming.

Kwaliteit (toelichting)

Een basis huisvestingsverordening wordt opgesteld.

Tijd (toelichting)

De huisvestingsverordening wordt gebruikt om mede sturing te geven aan de uitvoering van de woonvisie. Deze wordt tweede helft 2023 voorbereid in samenhang met de in ontwikkeling zijnde woonvisie.

Opstellen woonvisie

Om de ambities waar te maken is het belangrijk om met een gedegen woonvisie de opgaven in te vullen. Dit is ook een belangrijk product om de overprogrammering te legitimeren en afspraken te kunnen maken met de corporaties.

Kwaliteit (toelichting)

Voor het woonprogramma worden de volgende kaders en instrumenten ontwikkeld:

- Toetsingskader woningbouwplannen (niet alleen op basis van prijs).
- Bouwsteen omgevingsvisie (locaties).
- Kader voor prestatieafspraken met woningcorporaties.
- Weging instrumenten als: doelgroepenverordening, erfpacht, financieringsconstructies, koopconstructies, verkoop-onder-voorwaarden etc.

Tijd (toelichting)

In de eerste helft van 2023 is een woonbehoefteonderzoek uitgevoerd en zijn gesprekken gevoerd met tal van stakeholders (dorps- en wijkraden, corporaties etc.). Opstelling van de woonvisie staat gepland voor de tweede helft van 2023; begin 2024 krijgt de gemeenteraad de woonvisie ter vaststelling voorgelegd.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
8. VHROSV				
8.2 BOUWEN EN WONEN	-11.177	0	361	-10.816
Baten				
8. VHROSV				
8.2 BOUWEN EN WONEN	9.636	-5	100	9.731
Saldo	-1.541	-5	461	-1.085

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 8.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 461.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

8.3 Investerings

Investerings

Voor dit programma waren er geen investeringen opgenomen in de begroting 2023.

9. Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene middelen en onvoorzien omvat alle baten en lasten die niet specifiek aan een programma toegerekend kunnen worden. Dit betreft bijvoorbeeld de algemene uitkering en niet-gebonden belastingen, zoals de onroerendezaakbelastingen (OZB).

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.1 ALGEMENE UITKERING	-35	0	0	-35
9.2 LOKALE HEFFINGEN	-1.541	0	297	-1.244
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-54.324	-2.306	-441	-57.071
9.4 TREASURY	-3.496	0	-33	-3.529
Totaal 9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-59.397	-2.306	-177	-61.880
Baten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.1 ALGEMENE UITKERING	172.177	4.661	0	176.838
9.2 LOKALE HEFFINGEN	26.322	0	-920	25.402
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	65.681	0	97	65.778
9.4 TREASURY	4.253	-150	0	4.103
Totaal 9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	268.432	4.512	-823	272.121
Saldo	209.036	2.206	-1.000	210.241

9.1 Algemene uitkering

Algemene uitkering

Tot dit beleidsproduct behoort de algemene uitkering: de financiële afdracht van de rijksoverheid uit het gemeentefonds.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.1 ALGEMENE UITKERING	-35	0	0	-35
Baten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.1 ALGEMENE UITKERING	172.177	4.661	0	176.838
Saldo	172.141	4.661	0	176.802

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Baten		
Algemene uitkering	De meeropbrengst algemene uitkering vloeit voort uit de septembercirculaire 2022 (1.440), de decembercirculaire 2022 (687) en de meicirculaire 2023 (2.534). Hier bent u, via de diverse raadsinformatiebrieven, nader over geïnformeerd. De structurele gevolgen, vanaf 2024, zijn meegenomen bij de kadernota 2024.	4.661

9.2 Lokale heffingen

Lokale heffingen

Tot dit beleidsproduct behoren de OZB, parkeerbelastingen en belastingen die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.2 LOKALE HEFFINGEN	-1.541	0	297	-1.244
Baten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.2 LOKALE HEFFINGEN	26.322	0	-920	25.402
Saldo	24.781	0	-623	24.158

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 9.2 hebben voor een bedrag van per saldo € 623.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

9.3 Overige baten en lasten

Overige baten en lasten

Tot dit beleidsproduct behoren overige baten en lasten die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	-54.324	-2.306	-441	-57.071
Baten				
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
9.3 OVERIGE BATEN EN LASTEN	65.681	0	97	65.778
Saldo	11.357	-2.306	-344	8.708

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
Taakmutaties algemene uitkering	De mutaties op deze post hebben met name betrekking op de taakmutaties zoals die staan opgenomen in de raadsinformatiebrieven behorende bij de circulaire van het rijk m.b.t. de algemene uitkering. De taakmutaties worden in eerste instantie op deze post geraamd en vervolgens worden ze in de loop der tijd afgeramd en functioneel toegevoegd aan het betreffende beleidsveld.	-2.306

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 9.3 hebben voor een bedrag van per saldo € 46.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelichting van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

9.4 Treasury

Treasury

Tot dit beleidsproduct behoren posten die betrekking hebben op treasury.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten			
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			
9.4 TREASURY	-3.496	0	-3.529
Baten			
9. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			
9.4 TREASURY	4.253	-150	4.103
Saldo	756	-150	574

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Baten		
Treasury	Voor Regionaal Bedrijventerrein Laarakker heeft de gemeente Cuijk destijds borg gestaan voor een lening. Zij ontving daarvoor een jaarlijkse borgstellingspremie als risicodrager. De lening is inmiddels zover afgelost dat het risico niet meer bestaat en de borgstellingspremie daarmee ook niet meer ontvangen wordt. Dit levert een structureel nadeel op van € 200.000. In de kadernota 2024 is reeds rekening gehouden met dit nadeel vanaf 2024. Daarnaast hebben we in 2023 een bedrag van € 50.000 meer ontvangen aan dividend van de BNG en Enexis.	-150

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 9.4 hebben voor een bedrag van per saldo € 574.000 voordelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toelaat tabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

10. Overhead

10.1 Overhead

Overhead

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen, gericht op het realiseren van taken en doelen van een gemeente, wordt ook wel “bedrijfsvoering” genoemd. Onder de bedrijfsvoering vallen alle bedrijfsprocessen die ervoor zorgen dat een gemeente functioneert. Bedrijfsvoering gaat dus over de manier waarop een bedrijf of organisatie wordt bestuurd of beheerd. Het betreft de onderdelen:

- Inkoop.
- HRM.
- Juridische zaken.
- Digitale informatievoorziening (DIV).
- Informatievoorziening en automatisering.
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging).
- Secretariaten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
10. OVERHEAD				
10.1 OVERHEAD	-50.070	-408	-4.964	-55.442
Baten				
10. OVERHEAD				
10.1 OVERHEAD	67	45	1.547	1.659
Saldo	-50.003	-363	-3.416	-53.782

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Omschrijving	Bedrag
Lasten		
	De analyse van de begrotingsposten 2023 van HRM en ICT, Communicatie, VTH en Juridische zaken & Belastingen hebben geleid tot een ophoging van deze budgetten.	-408

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In beleidsveld 10.1 hebben voor een bedrag van per saldo € 3.714.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden

gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de totaaltabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Inhuurbudget

Wij verwachten uw en onze ambities voor het restant van 2023 op de diverse beleidsterreinen binnen de vastgestelde personele budgetten te kunnen realiseren. Als dat onverhoopt niet mogelijk blijkt, zullen wij de extra inzet verantwoorden in de decemberrapportage.

Tegelijkertijd verwerken we onze ervaringen, behoeftes en ambities via de strategische personeel planning (SPP) in de begroting voor 2024 e.v.

10.2 Investerings

Stand van zaken investeringen Programma 10

Lopende investeringen 2023 Programma 10

Wat gaan we daarvoor doen?

Inv. Vervanging zoutstrooiers

Het voertuig is economisch en technisch afgeschreven en is aan vervanging toe.

Kwaliteit (toelichting)

Vooruitlopend op nog nader te bepalen beleid rondom gladheidbestrijding en het beheerplan hiervan, doen we voorlopig nog geen grote investeringen aan materiaal voor de uitvoering. Of we huren tijdelijk een strooier of proberen een gebruikte over te nemen om in ieder geval de huidige uitvoering te borgen.

Tijd (toelichting)

Q3-Q4 2023

Geld (toelichting)

Verwachting is dat dit binnen de beschikbaar gestelde middelen kan worden uitgevoerd.

Inv. Vervangingsinvestering van het wagenpark

De vrachtwagen en een drietal combo's van de voormalige gemeente Boxmeer zijn economisch en technisch afgeschreven en zijn aan vervanging toe.

Kwaliteit (toelichting)

Er is bij de begroting 2023 € 355.000 extra aangevraagd voor vervanging van wagenpark, naast de reeds bestaande en eerder aangevraagde kredieten uit voorgaande jaren. Hiermee

komen we op een totale investeringswaarde voor 2023 van € 1.135.000. Deze worden in 2023 middels een aanbesteding uitgezet.

Tijd (toelichting)

Q3-Q4 2023

Geld (toelichting)

De verwachting is dat de vervangingen van het wagenpark binnen de beschikbaar gestelde middelen kan worden uitgevoerd.

Wat mag het kosten? Lopende investeringen 2023 Programma 10

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 na Zomerrapportage	Realisatie 2023	Saldo 2023
Overhead			
7000555 Vervanging Fiat Diablo Cargo CNG VA929L 2023	-35	0	-35
7000556 Vervanging Fiat Fiorino CNG 6XVT84 2023	-35	0	-35
7000557 Vervanging Fiat Fiorino CNG VK895V 2023	-35	0	-35
7000560 Vervanging vrachtwagen Boxmeer 2023	-250	0	-250
7000561 Vervanging zoutstrooiers 2023	-121	0	-121
Totaal Overhead	-476	0	-476
Totaal	-476	0	-476

11. Vennootschapsbelasting

11.1 Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd. Vanaf deze datum hebben alle voormalige gemeenten en BCA jaarlijks de Vpb-aangifte gedaan. Voor 2021 volgt de afwikkeling voor de voormalige gemeenten. Hierover is contact gelegd met de belastingdienst.

Vanaf 2022 gaat de gemeente Land van Cuijk de aangifte doen en op hoofdlijnen worden alle activiteiten waar de gemeente Land van Cuijk optreedt als ondernemer en het winstogram hanteert Vpb-plichtig. De belangrijkste activiteiten zijn grondexploitaties en grondverkoop, opbrengsten buitenreclame en verkoop van reststromen afval.

De hoogte van de Vpb is nog niet bekend voor 2023 en volgende jaren. Indicatief hebben we onderstaande bedragen meerjarig opgenomen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
11. VENNOOTSCHAPSBELASTING				
11.1 VENNOOTSCHAPSBELASTING	-180	0	0	-180
Saldo	-180	0	0	-180

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Er zijn geen mutaties met financieel effect boven de € 100.000.

12. Onvoorzien

12.1 Onvoorzien

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
12. ONVOORZIEN				
12.1 ONVOORZIEN	-299	0	0	-299
Saldo	-299	0	0	-299

Onvoorzien

Op basis van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) en het Gemeentelijk Toezichtskader van de provincie, is het verplicht om een redelijk bedrag voor onvoorzien op te nemen. Er hebben nog geen mutaties plaatsgevonden op de post onvoorzien.

13. Mutaties in de reserves

13.1 Mutaties in de reserves

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2023 voor Zomerrapportage	Wijziging Zomerrapportage 2023 met effect	Wijziging Zomerrapportage 2023 zonder effect	Begroting 2023 na Zomerrapportage
Lasten				
13. MUTATIES IN DE RESERVES				
13. MUTATIES IN DE RESERVES	-3.143	0	3.143	0
Baten				
13. MUTATIES IN DE RESERVES				
13. MUTATIES IN DE RESERVES	6.844	0	-6.844	0
Saldo	3.701	0	-3.701	0

Toelichting mutaties Zomerrapportage 2023

Mutaties zonder effect op begrotingssaldo

In programma hebben voor een bedrag van per saldo € 3.701.000 nadelig aan wijzigingen zonder effect op begrotingssaldo plaats gevonden. Dit zijn wijzigingen over de programma's heen zonder financieel effect op het begrotingssaldo. Deze wijzigingen worden gemaakt om de begrotingsposten in het juiste programma op te nemen. Het totaal van al deze wijzigingen is dan ook nihil. Voor de toeaftabel van deze wijzigingen verwijzen wij u naar financieel perspectief.

Paragrafen

Frictie

Frictiekosten

Conform de notitie Frictiekosten Land van Cuijk wordt aan de gemeenteraad 3 maal per jaar inzicht verschaft in het verloop van de uitgaven voor frictiekosten, namelijk in de 2 tussentijdse rapportages en bij de jaarstukken. In raadsinformatiebriefnummer RIS 2023-RIB-115 bent u geïnformeerd over de verantwoording frictiekosten 2022.

In deze rapportage wordt op basis van de verantwoording 2022 en de reeds bekende ontwikkeling de begroting frictiekosten 2023-2025 bijgesteld en toegelicht. De mutaties uit de verantwoording 2022 leiden tot een toename van de post frictiekosten onvoorzien van € 933.000. De mutaties uit de Zomerrapportage 2023 leiden tot een afname van de post frictiekosten onvoorzien van € 1.203.400. De post frictiekosten onvoorzien bedraagt na deze mutaties € 2.074.000.

De werkelijke frictiekosten 2022 bedroegen € 5.999.000. De werkelijke frictiekosten 2023 bedroegen tot medio juni € 914.000.

<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Omschrijving	Raming 2022-2025 Nieuwe raming na 2 ^e bijstelling 2022	Werkelijke kosten 2022	Mutatie raming op basis van Verantwoording 2022	Raming 2023-2025	Mutatie Zomerrapportage 2023	Nieuwe raming 2023-2025
Medezeggenschap	98	72	0	26	0	26
Ontvlechtingskosten GR BSOB	540	486	-54	0	0	0
Verkiezingen	100	3	-97	0	0	0
Team en leiderschapsontwikkeling	1.150	271	0	879	0	879
Griffie	234	51	0	183	0	183
Kernendemocratie	285	72	0	213	0	213
Huisvesting en facilitair	2.700	831	-1.039	830	100	930
Harmonisatie gemeentelijke regelgeving	684	80	0	604	200	804
Wachtgeld bestuurders	250	394	144	0	0	0
Krachtenveldanalyse	0	45	45	0	15	15
Inhuur organisatie	5.935	2.296	0	3.639	0	3.639
<i>Teamkosten</i>						

Directie	30	79	49	0	0	0
HRM en Managementondersteuning	463	272	0	191	505	696
Communicatie	100	130	30	0	40	40
Juridische zaken & Belastingen	50	7	0	43	0	43
Rechtmatigheid & Advies	15	1	0	14	48	62
ICT	693	670	0	23	175	198
Burgerzaken	156	39	0	117	0	117
Ruimtelijk Domein	560	202	0	358	120	478
Sociaal Domein	10	0	-10	0	0	0
Subtotaal	14.053	5.999	0	7.121	1.203	8.324
Storting AR 2019-2021	4.015	4.015	0	0	0	0
Onvoorzien	2.397	0	933	3.277	-1.203	2.074
Totaal = Vergoeding AU frictiekosten 2022	20.465	10.014	0	10.398	0	10.398

Toelichting

1. De mutaties raming op basis van 2022 komt overeen met de mutaties uit de Verantwoording frictiekosten 2022 en zijn toegelicht in de Raadsinformatiebrief RIS 2023-RIB-115.
2. Huisvesting en facilitair: De servers in de serverruimte van het gemeentehuis Boxmeer zullen in verband met de ver-/ nieuwbouw tijdelijk elders gehuisvest moeten worden. Voor een tijdelijke huisvesting hiervan wordt € 100.000 geraamd.
3. Harmonisatie gemeentelijke regelgeving: In de raadsvergadering van 29 september 2022 is het Model buitensportaccommodaties en 0-meting behandeld. De kosten van dit model en de 0-meting ad € 200.000 worden ten laste van de frictiekostenbegroting gebracht.
4. Krachtenveldanalyse: Op 8 november 2021 is besloten tot een krachtenveldanalyse ruimtelijk fysiek domein door Berenschot voor maximaal € 60.000. De kosten 2022 bedroegen € 44.600 en lopen nog door in 2023. In de begroting frictiekosten was per abuis geen rekening gehouden met deze kosten.
5. HRM en managementondersteuning: De rechtsvoorgangers van de gemeente Land van Cuijk hebben hun personeelsdossiers allen op een verschillende wijze gearchiveerd. Een harmonisatie van alle oude dossiers in één (digitaal) systeem is noodzakelijk. Geraamde kosten € 35.000.

Binnen de strategische personeelsplanning Land van Cuijk wordt leren en ontwikkelen als een van de belangrijkste opgaves gezien in het HRM-beleid. Om het leren en ontwikkelen één centrale plaats in de organisatie te geven, wordt Leerland van Cuijk opgericht. De eenmalige oprichtingskosten en inrichtingskosten van Leerland bedragen € 270.000.

In het opleidingsplan 2023 zijn een aantal opleiding opgenomen voortvloeiende uit de herindeling. Raming € 200.000.

6. Communicatie: Voor vormgeving, extra communicatie-uitingen naar onze verschillende doelgroepen en foto's intranet wordt een raming opgenomen van € 40.000.
7. Rechtmatigheid en advies: In het kader van de harmonisatie en implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording en doorontwikkeling van de verbijzonderde interne controle is een ondersteuningstraject aangegaan. De kosten bedragen € 48.000.
8. ICT: Een aantal 'oude' software pakketten dienen in de loop van 2023 uit gefaseerd te worden. Voor de periode van instandhouding wordt een onderhoudsbedrag geraamd van € 50.000.

Bij het uitfaseren van oude IT-omgevingen dient extra aandacht besteed te worden aan informatieveiligheid en privacy in relatie tot de raadpleegbaarheid van oude data. De kosten worden geraamd op € 75.000.

De opbouw en harmonisatie van de Basisregistratie Grootschalige Topografie vergt een extra kostenpost van € 50.000 voor expertise en verwerking.

9. Ruimtelijk Domein: De investering van de uitbreiding/vernieuwing van het gemeentelijk wagenpark wordt meegenomen in de begroting 2024. Tot die tijd worden een aantal voertuigen geleased. Kosten tot en met medio 2024 worden geraamd op € 120.000.

Geconcludeerd kan worden dat de geraamde frictiekosten passen binnen de door het Rijk vastgestelde frictiekostenvergoeding in de Algemene Uitkering.

